

Rakennemuutostuksen arviointi työryhmän loppuraportti

1_2025

27.1.2025

KOUVOLAN SEURAKUNTAYHTYMÄ

Sisällys

1 Johdanto	2
Selvityksen taustatiedot	2
Strategia, toimintaympäristö ja hallintorakenteet.....	4
Työryhmän keskeiset tavoitteet	7
Selvityksen aikataulu.....	8
2 Kirkon tutkimuskeskuksen tutkimustuloksia rakennemuutoksen vaikutuksista.....	8
3 Kouvolan seurakuntayhtymä.....	10
Anjalankosken seurakunta	10
Elimäen seurakunta	11
Jaan kappeliseurakunta	11
Kouvolan seurakunta.....	11
Kuusankosken seurakunta.....	11
Valkealan seurakunta	12
Hallinto	12
4 Jäsenmäärän kehitys	15
5 Seurakuntien toiminnan tilastotietoa	30
6 Talouden kehitys	44
7 Henkilöstö.....	50
8 Kiinteistöt	51
9 Hautausmaat	52
10 Rakennemuutoksen arviointia tehtäväkysymysten näkökulmasta	53
Selvitystyön tulokset.....	53
1 Ei muuteta mitään rakenteessa, mitä vaikutuksia	58
2. Nykyinen rakenne yhteistyötä tiivistämällä, konkreettisesti tuodaan esille mitä ja millä tavoin, ...	60
2.1 Yhteistyön tiivistäminen nykyisellä rakennemallilla.....	60
2.2 Seurakuntien yhdistäminen nykyisen rakennemallin sisällä	62
3. Yhden seurakunnan malli, mitä konkreettisia vahvuuksia tai heikkouksia tässä rakenteessa.	62
Seurakuntajaon muutos lainsäädännön näkökulmasta	64
Johtopäätökset	72

1 Johdanto

Kouvolan seurakuntien seurakuntaneuvostot ovat tehneet samansisältöisen päätöksen syyskuussa 2023, jossa pyydetään yhteistä kirkkoneuvostoa perustamaan työryhmä, joka arvioisi mikä on tarkoituksenmukaisin seurakuntarakenne turvaamaan seurakunnan tehtävän toteutumisen tulevaisuudessa Kouvolassa. Yhteinen kirkkoneuvosto päätti kokouksessaan 28.9.2023 § 103 perustaa Rakennemuutoksen arviointi -työryhmän.

Työryhmän tehtävänä on antaa selvitys konkreettisista vaikutuksista alla olevissa vaihtoehdoissa

1. ei muuteta mitään rakenteessa, mitä vaikutuksia,
2. nykyinen rakenne yhteistyötä tiivistämällä, konkreettisesti tuodaan esille mitä ja millä tavoin,
3. yhden seurakunnan malli, mitä konkreettisia vahvuuksia tai heikkouksia tässä rakenteessa.

Työryhmä on aloittanut työskentelyn 29.11.2023. Siihen kuuluivat seurakuntien edustajina Antti Uljas, Tero Hinkkanen, Tero Suutari, Reino Grönlund, Arto Sahamies sekä YKV:n puheenjohtaja Elina Lehtomäki, varapuheenjohtaja Ritva Janhunen, YKN:n puheenjohtaja Jouko Leppänen, seurakuntien kirkkoherrat Johanna Pesonen, Tuija Nuutinen, Kirsi Hämäläinen, Kimmo Ylikangas, Arto Helle 31.7.2024 saakka ja Satu Leino 12.8.2024 alkaen, yhtymästä hallintojohtaja Rauni Pennanen ja sihteerinä hallintosihteerä Kirsi Valapuro 31.12.2024 saakka ja Virpi Myllyharju 1.1.2025 alkaen.

Selvityksen taustatiedot

Taustalla on valtuutettu Matti Kaarlenpojan yhteiselle kirkkovaltuustolle 5.6.2019 toimittama aloite.

”Matti Kaarlenpoika ALOITE 5.6.2019

Arvoisa yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtaja

Elina Lehtomäki

Yhteinen kirkkovaltuusto

Seurakuntien jäsenmäärän vähentyessä seurakuntien saamat jako-osuudet myös ovat pienentyneet.

Osassa Kouvolan srk-yhtymän seurakuntia jako-osuuden pienennys aiheuttaa pohdintaa, miten rahat riittävät laadukkaaseen toimintaan.

Pyydän, että yhteiselle kirkkovaltuustolle selvitetään, mitä etuja ja haittoja toiminnalle tulisi, jos Kouvolassa olisi yksi seurakunta nykyisen yhtymämallin sijaan.

Mahdollisen jatkokeskustelun pohjana käytetään syntynyttä selvitystä.

MATTI KAARLENPOIKA

Matti Kaarlenpoika”

Tuolloin yhteinen kirkkoneuvosto päätti perustaa kaksi työryhmää, joiden tehtävänä oli selvittää sekä yhtymäagendalla, että laaja-alaisella tulevaisuuspohdinnalla seuraavat asiat:

1. Mitä nykyisellä rakenteella on saavutettavissa, miten nykyistä mallia kehitetään ottaen huomioon sopeuttaminen?
2. Tulevaisuustyöryhmä, jonka tehtävänä on laajasti pohtia tulevaisuuden uutta tekemistä seurakunnissa.

Yhteisen kirkkoneuvoston asettamat työryhmät jättivät työskentelystään loppuraportin 24.11.2022. Loppuraportti annettiin yhteisen kirkkovaltuuston 8.12.2022 § 27 päätöksen mukaisesti vastauksena Matti Kaarlenpojan valtuustoaloitteeseen.

Työryhmien loppuraportin yhteenvedossa todetaan muun muassa seuraavaa: ”Toisaalta nykyisen yhtymämallin osalta on huolia siitä, saavatko seurakuntalaiset saman arvoista ja yhdenvertaista palvelua kaikissa Kouvolan seurakunnissa. Tai olemmeko yleensä tarpeeksi joustavia työnantajina tai hallinnollisesti. Yhden johdon alla on helpompi luoda yhteisiä pelisääntöjä, tapoja toimia ja hyödyntää resursseja tehokkaasti. Toisaalta mikään hallintomalli ei yksin takaa tasavertaisia palveluita kaikille, jos ei osata johtaa tai ei ole resursseja. Työryhmä oli yksimielinen siitä, että taloudellisten resurssien pienentyessä on hallintomallista tai organisaatiorakenteista riippumatta pystyttävä tekemään valintoja, ratkaisuja ja päätöksiä, joilla seurakunnallista työtä voidaan kattavasti ja tasapuolisesti tehdä koko Kouvolan alueella. Kokeiluille ja uusille avauksille on annettava mahdollisuus.”

Lisäksi on todettu, että tämänhetkinen yhtymärakenne on jäykkä eikä mahdollista toiminnan yhdensuuntaista kehittymistä. Samanaikaisesti taloudellinen tilanne kiristyy yleisen taloudellisen tilanteen ja kirkosta eroamisen myötä. Mietinnässä tulee huomioida, ettei kyseessä ole vain talouden sanelema muutos, vaan huomioidaan myös toimintaympäristöä koskettava muutos.

Muutosprosessissa tärkeimpänä tavoitteena tulee pitää sitä, että laadukas seurakuntatyö toteutuu jatkossakin koko kaupungin alueella, olipa seurakuntarakenne mikä tahansa.

Mikkelin hiippakunnan tuomiokapitulin toimittaman yhtymän ja seurakuntien piispantarkastuksen 18.5.- 4.12.2022 pöytäkirjan johtopäätösten yhteenvedossa seurakuntayhtymälle ja seurakunnille on annettu tehtävä: ”Suurina tulevaisuuden haasteina ovat jäsenmäärän lasku ja sen vaikutus toimintaedellytyksiin ja sitä kautta myös talouteen. Kehitys on johtanut arviointiin siitä, mikä on tarkoituksenmukainen seurakuntarakenne. Tätä prosessia on tärkeä jatkaa. Tärkeää on saada aikaan sellaisia ratkaisuja, jotka turvaavat seurakunnan tehtävän toteutumisen tulevaisuudessa Kouvolassa.” ”Kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston on ryhdyttävä niihin toimenpiteisiin, joihin tarkastuspöytäkirja antaa aihetta.”

Yhteisen kirkkoneuvoston 103 §:ssä 28.9.2023 todetaan lisäksi; ”Uusi Kirkkolaki ja -järjestys astuivat voimaan 1.7.2023. Laki ja järjestys antavat uusia välineitä seurakuntarakenteen tarkoituksenmukaiseen arviointiin ja rakentamiseen. Valtuutettu Kaarlenpojan aloitteen ja piispantarkastuksen antaman tehtävän perusteella tulevaisuustyöryhmän työskentelyä on seurakuntaneuvostojen mielestä syytä jatkaa tarkoituksenmukaisimman seurakuntarakenteen valinnan edellyttämään arviointiin ja päätöksentekoon. Miettiä, mikä on tulevaisuudessa paras tapa tehdä seurakuntatyötä Kouvolassa

- miten seurakuntalaisia kohdellaan tasapuolisesti koko Kouvolan alueella?
- miten työntekijäresurssia hyödynnetään tehokkaasti?
- miten organisoimme ketterän päätöksenteon edellyttämän johtamisjärjestelmän?
- mitä resursseja ja osaamista tarvitsemme?
- miten selkeytämme verkostoyhteistyön vastuita esim. kaupungin ja hyvinvointialueen kanssa?
- mikä on paras tapa organisoida talouden reunaehdot huomioiden?”

Strategia, toimintaympäristö ja hallintorakenteet

Kouvolan seurakuntayhtymän voimassa olevan strategian 2021 – 2025 mukaiset tavoitteet ovat, että rohkaisemme elämään kristittyinä, kerromme rohkeasti kristillisestä uskosta, autamme ja tuemme, vahvistamme tulevaisuudentoivoa ja lähimmäisenrakkautta. Olemme kumppanina elämänmittaisella matkalla.

Toimintaympäristön muutos

Kouvolan seurakuntien hengellinen työ ja seurakunnallinen toiminta on vilkasta ja monipuolista. Seurakunnallisen toiminnan toteuttamista haastavat kuitenkin muutokset, joita meidän tulee huomioida jatkuvasti. Merkittävä tekijä on toimintaympäristön muutos. Kouvolan seurakuntayhtymän strategiassa (2021 – 2025) on jo määritelty alueen toimintaympäristön muuttumista. Kouvolan kaupungin asukasluku laskee, väestö ikääntyy, yksinasuvien määrä kasvaa ja lapsiperheiden ja lasten määrä laskee. Tämä vaikuttaa koulujen ja päiväkotien määrään. Samalla alueellinen ja sosioekonominen eriarvoisuus lisääntyy. Digitalisaatio muuttaa maailmaa, toimintatapoja, kulutustottumuksia ja ihmisten vapaa-ajan käyttöä. Sosiaalinen media muuttaa viestintätapoja ja -kulttuuria. Kristillisen kasvatuksen väheneminen kodeissa ja kouluissa sekä kristillisen tapakulttuurin muutokset haastavat perinteisen seurakuntatyön, mutta toisaalta muutos voi luoda seurakuntatyölle uusia mahdollisuuksia. Arvot ja ihmiskäsitys ovat murroksessa.

Toimintaympäristön muutos näkyy esimerkiksi siten, että jumalanpalveluskäynnit ovat vähentyneet vuodesta 2019. Koronavuosien vaikutukset heijastuvat tähän, ikäihmiset ovat tulleet varovaiseksi terveyssyistä, nuoret aikuiset ja lapsiperheet puuttuvat tilaisuuksista. Työikäinen väestö tavoitetaan toimitusten, kasvatuksen toiminnan, verkostojen ja jonkin verran tapahtumien ja vapaaehtoistoiminnan kautta. Tarve henkisyteen ja hengellisyyteen ei ole kadonnut, mutta muodot ovat monipuolistuneet. Lapsiperheiden tilanne on muuttunut siten, että valtaosa lapsista on kunnallisen päivähoidon piirissä ja se haastaa seurakuntien varhaiskasvatuksen. Avainasemassa ovat kirkon merkityksen näkyväksi tekeminen, seurakuntalaisten kuuleminen ja alueen tarpeiden huomioiminen yhteisen toiminnan kehittämisessä. Rakenteen mukaista toimintaa järjestetään siellä missä siihen on osallistujia ja tarvetta. Merkittävä osa sosiaalisista suhteista tapahtuu verkossa, siten seurakuntien kokoava toiminta on muutoksessa.

Kirkon toimintaympäristö ei muodostu pelkästään alueista tai rakenteista, vaan toiminnan rakentumiseen vaikuttavat ihmiset ja heidän välisensä vuorovaikutus. Hengellisen toiminnan muutoksilla pyritään parantamaan toiminnan näkyvyyttä ja vaikuttavuutta sekä palvelemaan

seurakuntalaisia paremmin. Toimintaympäristön muutos vaikuttaa taloudellisten voimavarojen kohdentamiseen.

Meidän tulee varautua siihen, että toimintaympäristömme muuttuu myös siten, että meillä on jatkossa vähemmän käytössä toimitiloja ja joudumme myös sen myötä muuttamaan toimintakulttuuria. Nouseva megatrendi on henkisyys, johon meidän tulee pystyä vastaamaan monimuotoisella toimintakulttuurilla.

Seurakuntien ja yhtymän omien hallinto- ja toimintarakenteiden kehittäminen

Nykyisen rakenteen kriittisessä tarkastelussa tulee ottaa huomioon seurakuntien toimintatavat, henkilöstötarpeet, johtaminen, taloudellisuus ja palveluiden alueellinen tasavertaisuus. Millainen hallinto- ja toimintarakenne luo parhaat edellytykset seurakunnan hengellisen työn jatkuvuudelle ja kehittämiselle? Hengellisenä yhteisönä seurakunnan tunnusmerkkejä ovat monipuolinen jumalanpalveluselämä ja kasvatustyö, diakoninen vastuu ja lähetystehtävä. Sisäiseen rakenteeseen liittyvät vallan, vastuun ja tehtävien jakamiseen liittyvät kysymykset. Nämä tekijät mahdollistavat rakenteellisen tehokkuuden. Seurakunnan ja hallinnon yksi haasteista on kehittää työ sellaiseksi, että työtä tehdään moniammatillisesti. Seurakuntalaisen polulle pyritään rakentamaan mahdollisimman paljon kohtaamisia koko kasvun ja elämän varrelle.

Keskeisin kysymys onkin seurakunnan ja yhtymän hallinto- ja toimintarakenteiden kehittämisessä, mikä on se sopivin rakennemalli kehittämiseen. Organisaatorakenteen tulisi olla joustava, sen tulisi kyetä vastaamaan nykyistä nopeammin ja tehokkaammin muutoksiin. Yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi on hyväksyttävä se, että suunnitelmia pitää jatkuvasti muuttaa ja uudistaa. Rakenteiden tarkoitus on tukea työntekoa – ei haitata sitä. Mikään hallintomalli ei itsessään automaattisesti takaa toimivuutta, mutta rakenteen tulisi tukea mahdollisuutta muutokseen. Keskeisessä asemassa tulevaisuuden seurakuntatyössä on lakisääteisten palvelujen lisäksi se, että palvelut järjestetään seurakuntalaisten tarpeita varten. Yksittäiselle seurakuntalaiselle ei näy yhtymän hallinto- ja organisaatorakenne, tehtäväalueet eikä muukaan sisäinen rakenne. Luottamushenkilöt tekevät päätöksenteon ja rakenteen näkyväksi omalta osaltaan.

Yksi merkittävä tekijä tulevaisuuden kehittämisen kannalta on, että henkilöstöresurssit voivat olla käytössä koko yhtymän alueella. Kouvolan seurakuntayhtymässä nykyinen organisaatorakenne toimii siten, että seurakunnat ovat itsenäisiä ja ne päättävät toiminnastaan itsenäisesti. Yhtymä hoitaa keskitetysti mm. hallinto-, talous-, henkilöstö-, kiinteistö-, tietohallinto- ja aluekeskusrekisteripalvelut.

Tavoite on, että resursseja pystyttäisiin järjestelemään sinne missä kulloinkin on tarvetta, tällöin myös sijaisjärjestelyt helpottuvat. Rakenteellisilla muutoksilla halutaan vaikuttaa taloudellisiin ja hallinnollisiin rakenteisiin. Taloudellisten voimavarojen käytön tulee edistää seurakuntatyön toiminnallisia tavoitteita. Talouden suurimmat voimavarat kuluvat valtaosin henkilöstön palkkakuluihin ja kiinteistömenoihin. Seurakuntayhtymällä on kokonaisvastuu taloudesta. Paikallisseurakunnilla on vastuu omasta menotaloudestaan eli siitä, että seurakunta pysyy sille talousarviossa osoitettujen määrärahojen puitteissa.

Työryhmän keskeiset tavoitteet

Työryhmän työskentelyn tuloksena keskeisimmiksi tarkastelukohteiksi ovat nousseet seuraavat tavoitteet:

- Kirkon perustehtävän turvaaminen
- Seurakunnallista toimintaa on jatkossakin myös alueellisesti riittävän lähellä seurakuntalaisia
- Turvataan mahdollisuus vaikuttaa alueelliseen toimintaan ja huomioidaan seurakuntien erityispiirteet
- Jäsenmäärän ja ikärakenteen muuttuessa on tarkasteltava mihin toimintaa kohdennetaan
- Henkilöstöresurssit ovat käytössä koko yhtymän alueella. Resursseja pystyttäisiin järjestelemään sinne missä kulloinkin on tarvetta. Tiimityötä lisätään ja johdetaan keskitetysti. Sijaisjärjestelyiden helpottuminen. Johtamisjärjestelmän selkeyttäminen.
- Taloudellisten resurssien turvaaminen. Talouden supistuminen on aiheuttanut sen, että seurakunnat ovat eriarvoisessa asemassa tuottamaan palveluja.
- Kiinteistökannan tarpeen ja tulevaisuuden arviointi
- Hallinnon keventäminen ja selkeyttäminen

Kirkkolain 3 luvun 1 §:n mukaan seurakunta toteuttaa kirkon tehtävää huolehtimalla jumalanpalvelusten pitämisestä, sakramenttien toimittamisesta sekä muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta, lähetystyöstä ja muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä.

Kirkkolain 2 luvun 13 §:n mukaan seurakuntajaon muutokset voidaan toteuttaa, jos muutos on kirkon tehtävän toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukainen ja muutos parantaa seurakuntien tai seurakuntayhtymän toimintakykyä, toiminnan taloudellisuutta tai seurakuntalaisten kielellisten oikeuksien toteutumista.

Selvityksen aikataulu

Työryhmä on antanut väliraportin yhteiselle kirkkoneuvostolle 26.3.2024 ja 21.11.2024. Loppuraportti annetaan yhteiselle kirkkoneuvostolle 11.2.2025, yhteinen kirkkoneuvosto lähettää raportin seurakuntaneuvostoille 20.2.2025.

2 Kirkon tutkimuskeskuksen tutkimustuloksia rakennemuutoksen vaikutuksista

Kirkon tutkimuskeskus on julkaissut useita eri tutkimuksia vuosina 2010 - 2012 rakennemuutoksen vaikutuksista.

Harri Palmun tutkimuksessa 2010 *"Tavoitteista totta"* paneudutaan johtavien luottamushenkilöiden ja henkilöstön kokemuksiin seurakuntien rakennemuutoksen suunnitteluvaiheesta, uudistuksen vaikutuksista ja uudistukselle asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Tutkimuksen aineisto muodostuu kaikista 1.1.2009 toimintansa aloittaneista liitosseurakunnista ja seurakuntayhtymistä.

Tutkimuksessa vuonna 2011 Harri Palmu on tutkinut *"Seurakuntaliitos jäsenen silmin"* jäsentutkimus rakennemuutosseurakunnissa. Tutkimus toteutettiin neljässä 1.1.2009

rakennemuutoksen kokeneessa seurakunnassa. Tässä tutkimuksessa on ollut mukana myös Kouvolan seurakunta. Keskeisenä kysymyksenä on ollut, miten muutokset tulevat vaikuttamaan yksittäisen seurakuntalaisen jäsenyyteen ja hengelliseen elämään ja yhteisöllisyyteen. Miten muutoksen seurauksena toteutuvat seurakunnan perustehtävät julistus ja palvelu ja mitä tapahtuu seurakuntayhteydelle ja identiteetille paikallisesti?

Vuoden 2012 Hanna Salomäen tutkimuksessa *"Rakennemuutosseurakuntien työntekijöiden näkemykset uudistuksen vaikutuksista ja työoloista"* on osatutkimus Uudistuvat seurakunnat - tutkimushankkeessa. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää henkilöstön kokemuksia uudistuksen vaikutuksesta työympäristöön, seurakuntalaisiin, seurakuntien tarjoamiin palveluihin sekä rakenneuudistustavoitteiden toteutumiseen.

"Rakennemuutoksen yhteydestä seurakuntien talouskehitykseen" tutkimuksen ovat tehneet vuonna 2011 Vesa Keso & Jarmo Vakkuri. Seurakuntarakennetyöryhmän mietinnön (Muuttuvien yhteisöjen kirkko, 2007) mukaan rakennemuutosten ydinkysymys on, miten seurakunta tukee toimillaan yksittäisen seurakuntalaisen kristillistä uskoa ja elämää. Hallinto tulee järjestää siten, että seurakunnalla on edellytykset ydintehtävän toteuttamiselle. Tämän tutkimuksen *yleinen tavoite on luoda käsitys seurakuntien liitoksista erityisesti niiden aiheuttamien taloudellisten vaikutusten kannalta*. Tämän tutkimuksen loppupäätelmässä todetaan, että seurakuntaliitoksen lopullinen onnistuneisuus määrittyy suurelta osin tavoissa, joilla muutosprosessi ohjataan ja johdetaan. On tärkeä, että muutosprosessin johtaminen pohjautuu perusteltuun tietoon. Esimerkiksi, ihmisen halukkuutta kirkolliseen vapaaehtoistyöhön ei välttämättä määritä vain se taloudellis-hallinnollinen rakenne, jossa toiminta toteutuu. Tällaisen väittämän perustelu edellyttäisi laajempaa syy-seuraussuhteiden kuvausta, jossa suuremman yksikkökoon ja vapaaehtoistyön aktiivisuuden väliin tulevat muuttajat kartoitetaan systemaattisesti. Lopuksi tutkimuksessa todetaan, että seurakuntaliitosten ja yhteisöllisyyden välinen suhde on huomattavasti monitulkintaisempi kuin arkiajattelussa yleisesti oletetaan.

3 Kouvolan seurakuntayhtymä

Kouvolan seurakuntayhtymä perustettiin 1.1.2009 kuntaliitoksen myötä. Seurakuntayhtymään kuuluvat Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakunnat. Tuolloin Anjalankoski, Elimäki, Jaala, Kouvola, Kuusankoski ja Valkeala yhdistyivät uudeksi Kouvolan kaupungiksi. Kirkkohallitus päätti kokouksessaan 13.8.2008 Kouvolan seurakuntayhtymän perustamisesta. Kouvolan seurakunnat muodostavat seurakuntayhtymän työalojen kanssa yhdessä Kouvolan seurakuntayhtymän.

Seurakuntayhtymään kuuluvalla seurakunnalla on *seurakuntaneuvosto*, joka käyttää seurakunnan päätösvaltaa ja hoitaa ne kirkkoneuvoston tehtävät, jotka eivät kuulu yhteiselle kirkkoneuvostolle, sekä muut sille määrätyt tehtävät (KL 3:18). Seurakuntaneuvosto päättää muun muassa toimintasuunnitelman sisällön, miten talousarviossa seurakunnalle myönnettyjä määrärahoja käytetään sekä miten seurakunnan hallinnassa olevia varoja käytetään. *Jaalan kappeliseurakunnan* kappelineuvosto päättää sille osoitettujen varojen käytöstä, omalla toiminnalla hankituista toimintatuotoista, kappeliseurakunnalle lahjoitetun tai testamentilla annetun taikka lahjoitusvaroin hankitun sekä sellaisen omaisuuden sijaan tulleen omaisuuden tai sen tuoton käytöstä.

Seurakuntayhtymän hallintoa hoitavat yhteinen kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkoneuvosto, seurakuntayhtymän johtokunnat sekä seurakuntayhtymän viranhaltijat. Yhtymä huolehtii perussäännössä säädetyistä tehtävistä, näitä ovat muuan muassa seurakuntien talous, henkilöstöhallinto, yhtymän yhteinen hallinto, kiinteistöt, hautausmaat, kirkonkirjojen pito, viestintä ja yhteiset seurakunnalliset työmuodot. Yhtymässä päätösvaltaa käyttää yhteinen kirkkovaltuusto (KL 3 luvun 16 §) ja yhteinen kirkkoneuvosto johtaa 15 §:n 3 momentissa tarkoitettua seurakuntayhtymän toimintaa.

Anjalankosken seurakunta

Anjalankoski muodostuu entisistä Anjalan, Sippolan, Myllykosken ja Inkeröisten seurakunnista. Kymijoki halkoo seurakunnan laajaa aluetta, josta löytyy tehdastaajamia sekä monimuotoista maaseutua. Seurakunnan rikkautena on neljä kirkkoa ja yksi kyläkirkko, sekä Elomaantalo, joissa kaikissa järjestetään jumalanpalveluksia sekä muuta toimintaa. Jumalanpalveluselämä on monipuolista ja sitä toteuttavat seurakuntalaiset ja työntekijät yhdessä.

Elimäen seurakunta

Elimäen seurakunta sijaitsee Iitin, Loviisan Ruotsinkylän, Keltin ja entisen Anjalan välissä. Seurakunta syntyi 1600-luvun alussa. Sen arvokas puinen ristikirkko on vuodelta 1638. 1800-luvun rautatienteko Pietariin synnytti Kymin aseman seudun Vilppulaan (nyk. Korja). Jääsken karjalaisväestön asuttamisen myötä valmistui Korjalle kirkko 1951. Siunauskappeleita on kaksi. Seurakunnalle on tunnusomaista vilkas talkootoiminta sekä monipuolinen jumalanpalveluselämä.

Jaalan kappeliseurakunta

Iitin kirkkopitäjässä toimi Jaalan kappeliseurakunta vuosina 1810 – 1872, Itsenäinen seurakunta Jaalasta tuli vuonna 1873. Kun Jaalan kunta lakkasi olemasta ja Kouvolan kaupunki syntyi kuntaliitoksen tuloksena vuoden 2009 alusta lukien, myös itsenäinen Jaalan seurakunta lakkautettiin ja liitettiin Kuusankosken seurakuntaan. Kuusankosken yhteydessä Jaalasta tuli jälleen kappeliseurakunta. Monipuoliset jumalanpalvelukset, musiikkitapahtumat, kinkarit, kylätoiminta, kesävieraiden kirkkopyhä, Kansanlaulukirkko ja lähetyksen kesäkahvila kutsuvat mukaan sekä ympärivuotisia asukkaita, että kesäjaalalaisia Jaalan kappeliseurakunnassa.

Kouvolan seurakunta

Kouvolan seurakunta syntyi reilun sata vuotta sitten asemakylän ympärille. Nyt seurakunnan alueella on keskustan lisäksi vireitä asutusalueita sekä virkistäytymiseen metsiä reitteineen. Seurakunnalla on kaksi kirkkoa, kaksi siunauskappelia ja useita muita rakennuksia toiminnan keskuksina. Seurakunnassa sekä työntekijät että seurakuntalaiset ovat mukana tekemässä työtä eri ikäisten ihmisten parissa ja kanssa.

Kuusankosken seurakunta

Kuusankoski ja Kuusankosken seurakunta on syntynyt metsäteollisuuden ympärille. Kun Kuusankosken seurakunta aloitti toimintansa vuonna 1919 Kuusankosken Kymintehtaat oli koko Euroopan suurin paperitehdas. Kuusankosken seurakunta elää tässä ajassa, mukana kuusankoskelaisten ja jaalalaisten arjessa, ilossa ja murheessa. Samalla seurakunta on taivaan todellisuuden edustaja maailman keskellä. Seurakunnan tehtävänä on tuoda kuusankoskelaisten ja jaalalaisten keskuuteen Jumalan rakkaus ja armo. Kuusankosken seurakunnassa on monipuolista toimintaa eri-ikäisille. Seurakunnassa on osaavia ja motivoituneita vapaaehtoisia sekä erinomainen työyhteisö.

Valkealan seurakunta

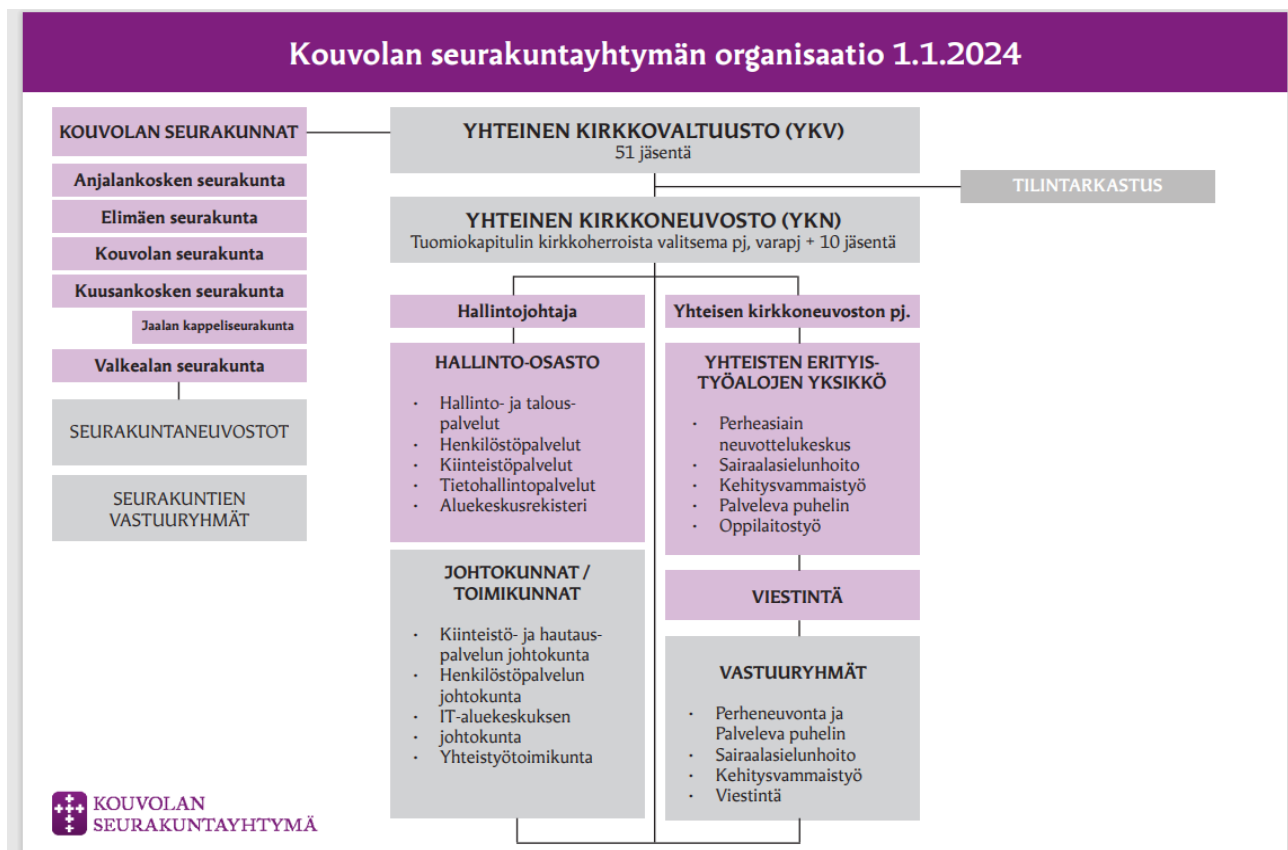
Viipurin piispa vahvisti 1631 Valkealan kappeliseurakunnan perustamisen. Kymmenen vuotta myöhemmin vaurastunut Valkeala irrottautui litistä ja seurakunnasta tuli itsenäinen.

Vakaassa Valkealan seurakunnassa kirkko sijaitsee keskellä kylää ja ihmisten sydämissä.

Tuohikotin, Tirvan ja Voikosken kyläkirkot palvelevat laajan haja-asutusalueen hengellisiä tarpeita. Kirkonkylän, Niinistön ja Jokelan taajamien lapsiperheiden kokoontumispaikan tarjoaa Niinirannan toimintakeskus. Sitoutunut työntekijäjoukko, ahkerat vapaaehtoiset, Vekarajärven ja Utin varuskunnat, Repoveden kansallispuisto ja vilkas kansalaistoiminta tukevat yhdessä vireän Valkealan elinvoimaa.

Hallinto

Kouvolan seurakuntayhtymän hallinto on kuvattu alla olevassa kaaviossa:

Seurakuntayhtymän ylintä päätösvaltaa käyttää yhteinen kirkkovaltuusto (YKV), jossa on 51 jäsentä yhtymän seurakunnista seuraavasti: Anjalankosken seurakunta 9, Elimäen seurakunta 6, Kouvolan seurakunta 16, Kuusankosken seurakunta 12 ja Valkealan seurakunta 8 jäsentä.

Puheenjohtajasta, varapuheenjohtajasta ja 10 jäsenestä koostuva yhteinen kirkkoneuvosto (YKN) on yhtymän keskeinen valmistelu-, toimeenpano- ja hallintoelin. Yhteisessä kirkkoneuvostossa on jokaisesta seurakunnasta kaksi jäsentä.

Seurakunnilla ovat seurakuntaneuvostot, näissä on jäseniä kirkkoherran lisäksi seuraavasti: Anjalankoskella 12, Elimäellä 10, Kouvolassa 14, Kuusankoskella 14 ja Valkealassa 12. Jaalan kappeliseurakunnan kappelineuvostossa on 6 jäsentä + kappeliseurakunnan kappalainen.

Lisäksi hallintoon kuuluvat seuraavat johtokunnat; Kiinteistö- ja hautauspalvelun johtokunta, Henkilöstöpalvelun johtokunta ja IT-aluekeskuksen johtokunta. Toimikuntia on yhteistyötoimikunta. Lisäksi on muita vastuuryhmiä; Perheneuvonnan ja Palvelevan puhelimen-, Sairaalasielunhoidon-, Kehitysvammaistyön- ja Viestinnän vastuuryhmät.

Yhtymän tehtävät

Yhtymän perussääntö ja kirkkolain 3 luvun 15 § määrittävät seurakuntayhtymän tehtävät. Kouvolan seurakuntayhtymän tehtäviin kuuluvat hallinto- ja talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, kiinteistöpalvelut, tietohallintopalvelut, aluekeskusrekisteri sekä viestintä ja yhteisten erityistyöalojen yksikkö. KL 3 luvun 15 § mukaan seurakuntayhtymän on hoidettava muun muassa asioita, jotka koskevat seurakuntaan kuuluvien seurakuntien: kirkollisverotusta sekä kirkollisverojen ja muiden yhteisten tulojen jakoa seurakuntien kesken; kirkon keskusrahaston ja kirkon eläkerahastoon suoritettavia maksuja, sekä muuta talouden ja omaisuuden hoitoa sekä jäsenten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämistä seurakuntayhtymän toiminnassa KL 3 luvun 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Hallinto- ja talouspalvelut vastaavat muun muassa yhtymän yleishallinnosta, yhteisistä toimisto- ja luottamuselinten sihteeripalveluista, sisäisestä valvonnasta, sähköisistä asiahallintajärjestelmistä, arkistoinnista, taloushallinnosta- ja budjetoinnin suunnittelusta, kirjanpidosta, tilinpäätöksestä ja muusta laskentatoimesta. Talouden kokonaisvastuu kuuluu seurakuntayhtymälle.

Henkilöstöpalvelut vastaa mm henkilöstöhallinnosta ja sen suunnittelusta ja neuvonnasta, yhteistoimintasopimuksen mukaisesta toiminnasta, työsuojelusta ja työterveyshuollosta.

Kiinteistöpalvelut vastaavat rakentamiseen, kaavoitukseen, kiinteistöhoitoon- ja huoltoon liittyvistä palveluista, kiinteistöjen- ja toimitilojen vuokraustoiminnasta, vahtimestari- ja

siivouspalveluista, keittiöpalveluista, leiri- ja kurssikeskusten hallinnosta, kiinteistöjen- ja hautausmaiden koneiden ja laitteiden hankinnoista ja huolloista. Hautausmaiden hoidoista ja hoitohaidoista sekä metsien- ja kiinteistöjen ympäristötöistä vastaa hautauspalvelut.

Tietohallinnon vastuualueena on Kouvolan IT-aluekeskuksen osakasseurakuntien yhteiset tietotekniikkapalvelut, yhteiset tietoliikenneverkot, tietojärjestelmät niiden kehitys ja tukipalvelut, tietoturva- ja suoja sekä tietotekniikkakoulutukset.

Viestinnän vastuualueena on sisäisen- ja ulkoisen viestinnän kehittäminen ja tukeminen, koordinointi ja suunnittelu, tukipalvelut, mediayhteistyö ja seurakuntalehden toimittaminen.

Yhteisten erityistyöalojen yksikkö sisältää sairaalasielunhoidon, kehitysvammaistyön, perheneuvonnan ja palvelevan puhelimen sekä oppilaitustyön.

Aluekeskusrekisterin vastuualueena on sopimusseurakuntien jäsenrekisterien hoito ja viranomaistehtävät. Alue- keskusrekisteri vastaa seurakuntien jäsenrekisterin ylläpitämisen. Kouvolan aluekeskusrekisteri on aloittanut toimintansa 1.1.2020.

Seurakuntien tehtävät

Seurakunnat toteuttavat kirkkolain määrittelemää kirkon tehtävää huolehtimalla jumalanpalvelusten pitämisestä, sakramenttien toimittamisesta, muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta, lähetystyöstä ja muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä. Seurakunnilla on itsehallinto ja ne hoitavat tehtävänsä ja hallintonsa kirkkolain- ja järjestyksen sekä erikseen annettujen säädösten mukaan siltä osin, kun niitä ei hoideta yhtymässä.

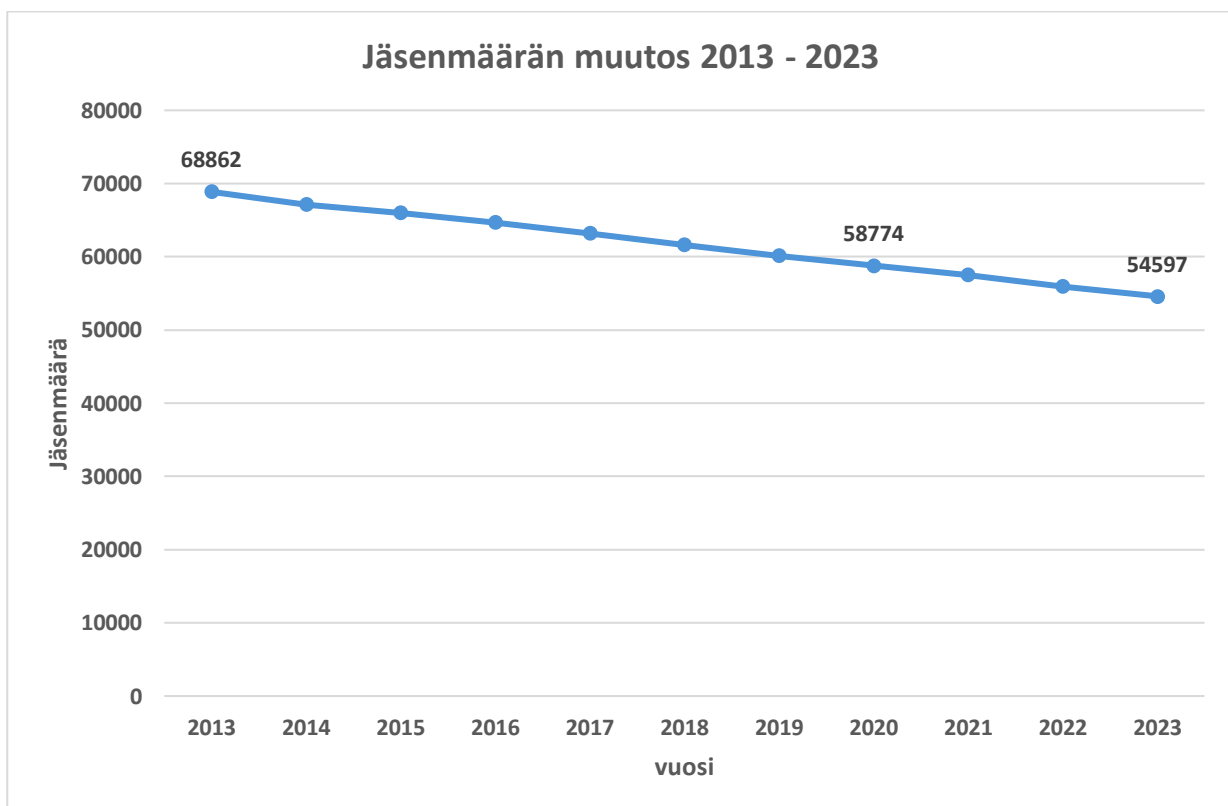
4 Jäsenmäärän kehitys

Jäsenmäärän kehitys 2013 - 2040

Kouvolan seurakuntayhtymän jäsenmäärä on vähentynyt tasaisesti koko tarkasteluajanjaksolla. Vuonna 2013 Kouvolan seurakuntayhtymän jäsenmäärä on ollut 68862 jäsentä ja vuonna 2023 jäseniä on ollut 54597. Vuodesta 2013 vuoteen 2023 jäsenmäärä on vähentynyt 14265 jäsentä (-20,7 %). Jäsenmäärän arvioidaan pienenevän edelleen tarkasteluajavälillä 2024 - 2040. Arvion mukaan vuodesta 2024 vuoteen 2030 jäsenmäärä vähenee 8771 jäsentä (-16,1 prosenttia) ja vuoteen 2040 vähennys on 18236 jäsentä (-34 prosenttia). Jäsenmäärän arvioidaan olevan vuonna 2040 yhteensä 35054 jäsentä. Arvio perustuu kirkkohallituksen toimesta laadittuun arvioon jäsenmäärän tulevasta kehityksestä.

Alla olevissa taulukoissa on kuvattu koko seurakuntayhtymän jäsenmäärän muutosta vuodesta 2013 vuoteen 2023. Taulukossa 4.2 ovat jäsenennusteet vuoteen 2040.

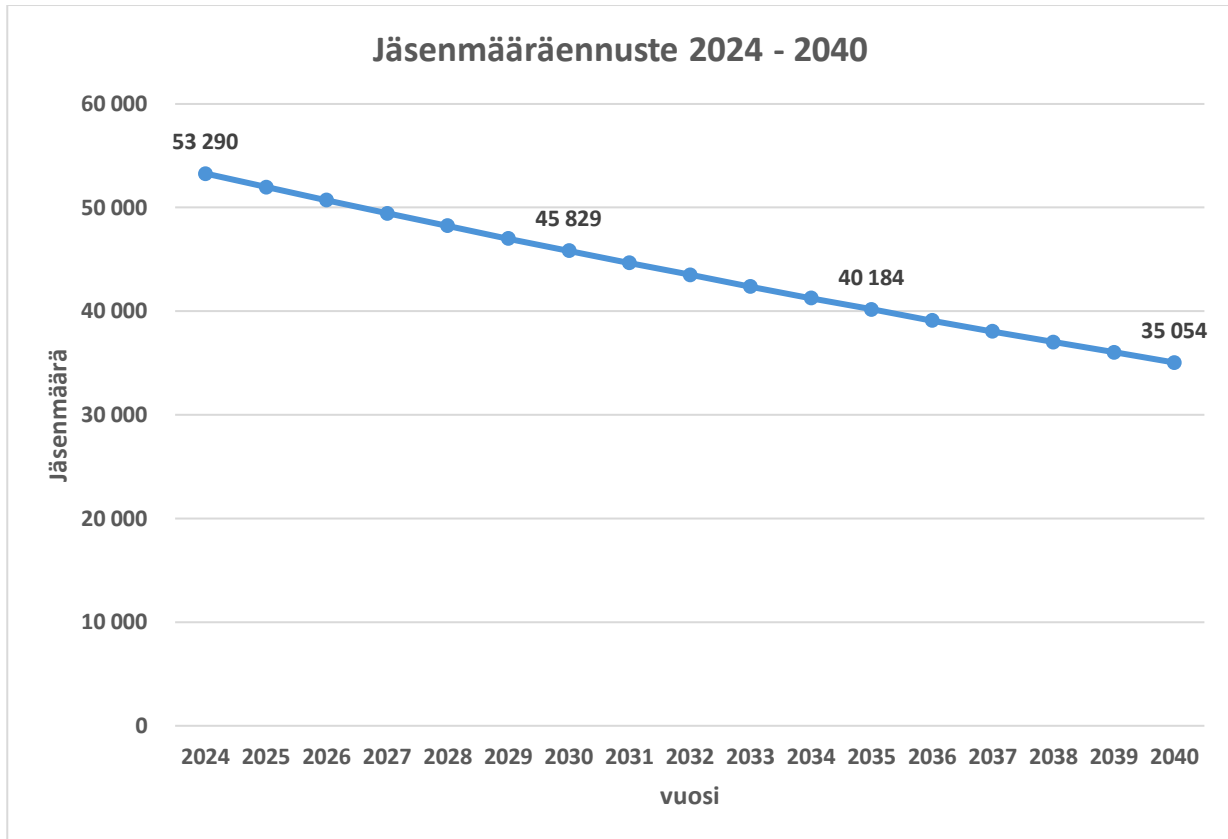
Taulukko 4.1 Jäsenmäärän muutos 2013 - 2023

(Kirkkohallituksen tilastopalvelu 20.4.2024)

Taulukko 4.2 Jäsenmääräennuste 2024 - 2040

(Kirkkohallituksen tilastopalvelu 20.4.2024)

Seurakuntien jäsenmäärän kehitys 2013 – 2023

Seuraavassa on kuvattu Kouvolan seurakuntien jäsenmäärien kehitystä vuosina 2013 - 2023 (Anjalankoski, Elimäki, Kouvola, Kuusankoski ja Valkeala). Anjalankoskella on ollut jäseniä vuonna 2013 yhteensä 12452 jäsentä ja vuonna 2023 jäseniä on ollut 9363, vähennystä 3089 (-24,8 %). Elimäellä jäseniä on ollut vuonna 2013 yhteensä 6805 ja vuonna 2023 yhteensä 5386, vähennys 1419 jäsentä (-20,8 %). Kuusankoskella jäsenmäärä on ollut vuonna 2013 yhteensä 16880 ja vuonna 2023 yhteensä 13138 jäsentä, vähennystä 3742 (-22 %). Kouvolaan vuoden 2013 jäsenmäärä on ollut 22906 ja vuonna 2023 yhteensä 18904, vähennys 4002 (-17,5 %). Valkealassa jäseniä on vastaavasti ollut vuonna 2013 yhteensä 9819 ja vuoden 2023 jäsenmäärä on 7806, vähennystä Valkeassa 2013 jäsentä (-20,5 %).

Seurakuntayhtymän seurakunnista jäsenmäärän vähennys on ollut suurin Anjalankoskella (-24,8 %) ja pienin Kouvolaan (-17,5 %). Muissa seurakunnissa vähennykset ovat melko tasaisesti hieman yli 20 prosenttia.

Jäsenmäärän muutos seurakunnittain 2013 – 2023

	2 013	2 023	muutos/jäsentä	%
Anjalankoski	12 452	9 363	- 3 089	- 24,80
Elimäki	6 805	5 386	- 1 419	- 20,80
Kouvola	22 906	18 904	- 4 002	- 17,50
Kuusankoski	16 880	13 138	- 3 742	- 22,00
Valkeala	9 819	7 806	- 2 013	- 20,50
Yhteensä	68 862	54 597	- 14 265	

Taulukko 4.3 Jäsenmäärän muutos seurakunnittain 2013 – 2023 (Kirkkohallituksen tilastopalvelu 20.4.2024)

Arvio Kouvolan seurakuntien jäsenmäärän kehityksestä 2024 – 2040

Arvion mukaan Kouvolan seurakunnista Anjalankosken seurakunnan jäsenmäärän pienenee voimakkaimmin tarkasteluvälillä 2024 – 2040 (- 41 %). Vuoden 2024 alussa jäsenmäärä on Anjalankoskella 9363 jäsentä ja vuoden 2030 lopussa sen arvioidaan olevan 7559 jäsentä, tämä on 1804 jäsentä vähemmän (- 19 %). Vuonna 2040 arvioidaan jäseniä olevan 5459 eli 3904 jäsentä vähemmän kuin vuoden 2024 alussa (- 42 %).

Elimäen seurakunnan jäsenmäärä on vuonna 2024 yhteensä 5386 jäsentä, arvio vuodelle 2030 on 4460 jäsentä eli 926 jäsentä vähemmän (- 17 %). Vuonna 2040 arvioidaan jäseniä Elimäen seurakunnassa olevat 3422 (- 36 %).

Kouvolan seurakunnan jäsenmäärän muutos on pienin seurakuntayhtymän seurakunnista. Kouvolan seurakunnassa jäsenmäärä on vuoden 2024 alussa yhteensä 18904. Arvion mukaan vuonna 2030 jäsenmäärä on 16444 jäsentä eli 2460 jäsentä vähemmän (- 15 %). Vuonna 2040 arvio on 13062 jäsentä, vähennys 5842 (- 31 %) vuoteen 2024 verrattuna.

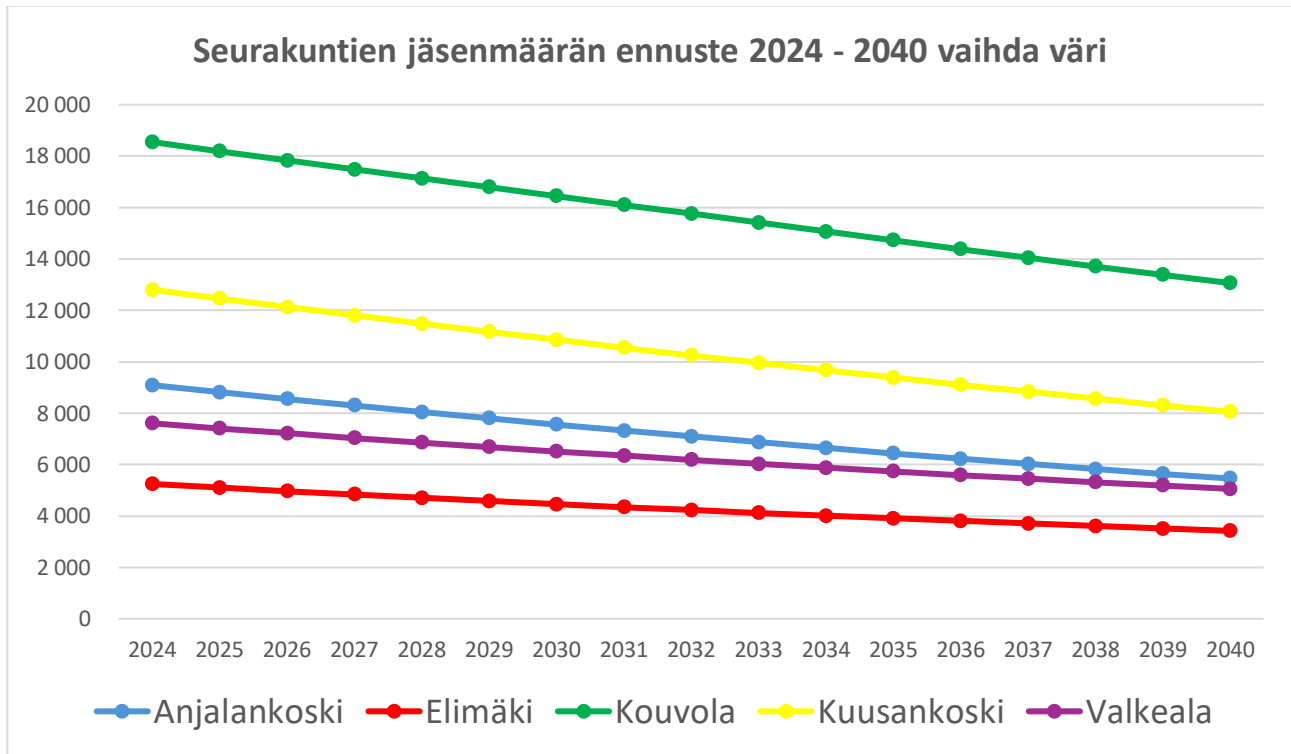
Kuusankosken seurakunnan jäsenmäärä on vuonna 2024 yhteensä 13138 jäsentä, sen arvioidaan vähenevän 10856 jäseneen vuodelle 2030 (- 17%) ja 8055 jäseneen vuodelle 2040 (- 39 %).

Vastaavasti Valkealan seurakunnassa jäsenmäärä vuonna 2024 on 7806 jäsentä. Jäsenmäärän arvioidaan vähenevän vuodelle 2030 yhteensä 1295 jäsentä (- 17 %) 6511 jäseneen. Vuodelle 2040 arvio on 5056 jäsentä, joka on 2750 jäsentä vähemmän (-35 %) kuin vuonna 2024.

Jäsenmäärän kehitys on arvion mukaan samankaltainen kuin mitä se ollut aiempienkin vuosien tarkastelujaksolla, vuosina 2013 – 2023. Molemmissa on nähtävissä, että Kouvolan seurakunnan

jäsenmäärän on pienentynyt maltillisemmin kuin muiden seurakuntien. Jäsenkehityksessä on nähtävissä, että kaupunkikeskuksella on vahvempi vetovoima verrattuna ympäröiviin seurakuntiin.

Taulukko 4.4 Seurakuntien jäsenmäärän ennuste 2024- 2040

(Kirkkohallituksen tilastopalvelu 20.4.2024)

Seuraava tilasto 4.5 osoittaa, että seurakuntayhtymän jäsenmäärän muutokseen on ollut luonnollinen väestörakenteen muutos eli kuolleita on enemmän kuin syntyneitä ja kastettuja. Lisäksi kirkosta eronneita on enemmän kuin kirkkoon liittyneitä. Seurakuntien nettomuuttoliike on ollut koko ajan negatiivinen.

Jäsenmäärän muutos eriteltynä 2013 - 2023

Taulukko 4.5	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kastetut	612	564	545	508	475	401	400	344	331	329	280
Liittyneet	202	217	258	266	219	216	256	210	281	248	257
Kuolleet	915	855	895	957	926	890	895	942	943	1046	985
Eronneet	1018	1374	741	836	794	941	891	705	743	890	744
Nettomuutto	-134	-258	-302	-279	-463	-321	-379	-267	-183	-213	-135
Muut tapahtumat	-24	-17	-23	10	-8	-1	0	0	-1	-20	0
Väkiluvun muutos	-1277	-1723	-1158	-1288	-1497	-1536	-1509	-1360	-1258	-1592	-1327

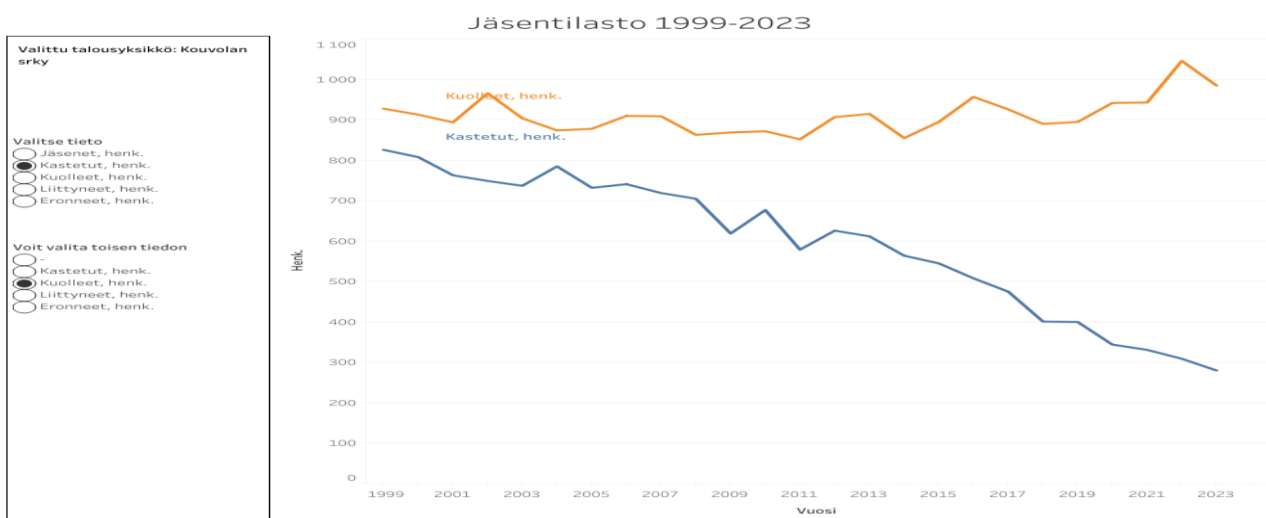
Kirkon jäsentilasto kastetut ja kuolleet seurakunnittain

Kirkon jäsentilastot 1999 - 2023 osoittavat, että kuolleiden ja kastettujen määrät vaihtelevat vuosittain. Kuolleita on enemmän kuin kastettuja, mutta suhde vaihtelee seurakunnittain. Tämän selvityksen tarkasteluajana vuosina 2013 - 2023 ainoastaan Valkealan seurakunnassa on vuosina 2013 - 2014 ollut kastettuja enemmän kuin kuolleita. Muissa seurakunnissa tämä suhde on ollut koko tarkasteluajan negatiivinen ja on havaittavissa, että kuolleiden määrä verrattuna kastettuihin kasvaa koko ajan. Koko seurakuntayhtymän alueella vuonna 2023 kastettuja oli 280 ja kuolleita 985 henkilöä. Verrattuna vuoteen 2013 kastettuja oli tuolloin yhteensä 612, vuonna 2023 yhteensä vain 280 eli kasteita 332 (-54,2 %) vähemmän. Kuolleiden määrä vastaavasti on ollut 2013 vuonna 915 ja vuonna 2023 yhteensä 985, kasvua 70 (+ 7,6 %).

Taulukoissa on huomioitava, että seurakunnan alueen kuolleiden määrä on eri asia kuin seurakuntayhtymän alueen hautaan siunaamisten määrä. Kirkkohallituksen tilaston mukaan vuonna 2017 hautaan siunaamisia oli yhteensä 954 ja vuonna 2023 yhteensä 1024. Merkittävä muutos hautaan siunaamisten määrässä on tapahtunut lisäyksenä yhtymän yhteisen työalan osalta, muutosta + 90 %. Käytännössä tämä tarkoittaa, että sairaalapappien siunausten määrä on kasvanut.

Seuraavissa kirkkohallituksen jäsentilastoissa on tarkasteltu kasteiden ja kuolleiden määrää pidemmällä aikavälillä 1999 - 2023. Kuolleiden määrä on kuvattu **oranssilla** ja kastettujen **sinisellä**.

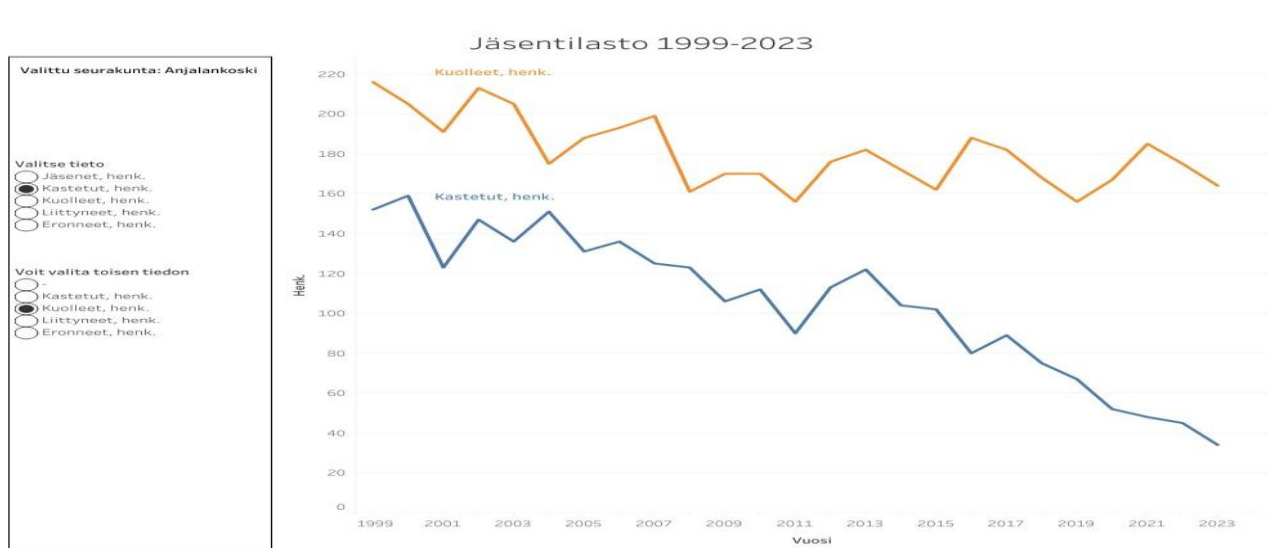
Taulukko 4.6 Jäsentilasto srky kastetut ja kuolleet 1999 - 2023

Yllä olevassa kaaviossa 4.6 on kuvattu koko Kouvolan seurakuntayhtymän seurakuntien jäsentilaston kastettujen ja kuolleiden määrä vuodesta 1999 vuoteen 2023. Kaaviossa on nähtävissä kasteiden määrän jyrkkä lasku, vuonna 1999 kasteita on ollut yhteensä 826, vuonna 2013 yhteensä 612 ja vuonna 2023 yhteensä enää 280. Vähennystä vuoteen 1999 verrattuna 66 prosenttia. Vastaavasti vertailtaessa samaa aikaperiodia on kuolleiden määrä kasvanut. Vuonna 1999 kuolleita on ollut yhteensä 928, vuonna 2013 yhteensä 915 ja vuonna 2023 yhteensä 985. Kuolleiden määrän kasvua selittää alueen väestön ikärakenne.

Anjalankoski

Taulukko 4.7 Jäsentilasto Anjalankosken seurakunta kastetut ja kuolleet 1999 - 2023

(Kirkon tilastopalvelu 20.4.2024 Kuolleiden määrä on kuvattu **oranssilla** ja kastettujen **sinisellä**).

Anjalankosken seurakunnassa on kastettu vuonna 2013 yhteensä 122 lasta ja vuonna 2023 yhteensä enää 34 lasta (- 72 %). Kasteiden määrässä on havaittavissa jyrkkä lasku vuoden 2013 alkaen. Kuolleiden määrä on vuonna 2013 yhteensä 182 ja vuonna 2023 yhteensä 164.

Elimäki

Taulukko 4.8 Jäsentilasto Elimäen seurakunta kastetut ja kuolleet 1999 - 2023

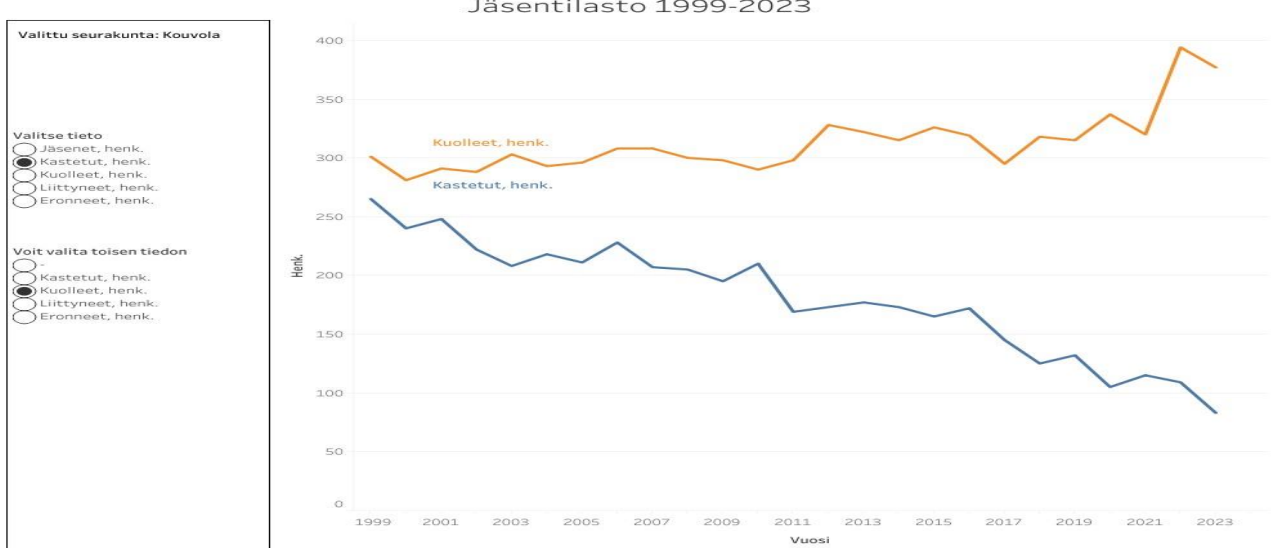

(Kirkon tilastopalvelu 20.4.2024 Kuolleiden määrä on kuvattu **oranssilla** ja kastettujen **sinisellä**).

Elimäen seurakunnan alueella on vielä vuoteen 2009 saakka kasteiden ja kuolleiden määrä lähes samalla tasolla, tämän jälkeen kuolleiden määrä ylittää merkittävästi kasteiden määrän. Vuonna 2013 kasteita on ollut yhteensä 61, vuonna 2023 yhteensä 30 (-52 %). Vastaavasti kuolleiden määrä on vuonna 2013 yhteensä 87 ja vuonna 2023 yhteensä 93 (+7 %).

Kouvola

Taulukko 4.9 Jäsentilasto Kouvolan seurakunta kastetut ja kuolleet 1999 - 2023

(Kirkon tilastopalvelu 20.4.2024 Kuolleiden määrä on kuvattu **oranssilla** ja kastettujen **sinisellä**).

Kouvolan seurakunnan tilastossa on myös nähtävissä selkeästi muutos kasteiden määrän vähentymisenä, vuonna 2013 yhteensä 177 ja vuonna 2023 yhteensä 83, vähennystä -53 %. Kuolleiden määrä on ollut vuonna 2013 yhteensä 322 ja vuonna 2023 vastaava luku on 377 (+17 %).

Kuusankoski

Taulukko 4.10 Jäsentilasto Kouvolan seurakunta kastetut ja kuolleet 1999 - 2023

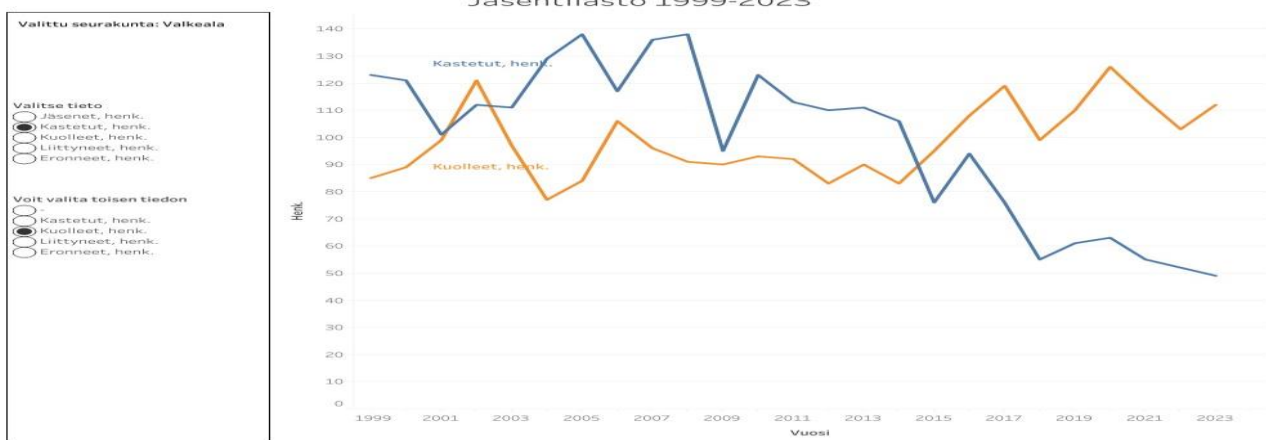

(Kirkon tilastopalvelu 20.4.2024 Kuolleiden määrä on kuvattu **oranssilla** ja kastettujen **sinisellä**).

Kuusankosken seurakunnassa kasteiden määrä on laskenut jyrkästi jo vuodesta 2004 alkaen. Vuonna 2013 kasteita on ollut yhteensä 141 ja vuonna 2023 yhteensä 84 (- 40 %). Kuolleiden määrässä ei ole ollut suurta muutosta, kuolleita on ollut vuonna 2013 yhteensä 322 ja vuonna 2023 yhteensä 239 (+2 %).

Valkeala

Taulukko 4.11 Jäsentilasto Valkealan seurakunta kastetut ja kuolleet 1999 – 2023

(Kirkon tilastopalvelu 20.4.2024 Kuolleiden määrä on kuvattu **oranssilla** ja kastettujen **sinisellä**).

Valkealan seurakunnassa jäsenkehitys kasteiden ja kuolleiden osalta on ollut erilainen vertailtaessa muihin seurakuntayhtymän seurakuntiin. Valkealan seurakunnassa on vuoteen 2015 saakka ollut kasteiden määrä suurempi kuin kuolleiden määrä, lukuun ottamatta vuoden 2002 huomattavan suurta kuolleiden määrää. Kuolleiden määrä on ollut vuonna 2013 yhteensä 90 ja vuonna 2023 yhteensä 112 (+24 %). Vuonna 2016 kasteiden määrä on vielä lisääntynyt, mutta tämän jälkeen määrä on vähentynyt jyrkästi, vuonna 2013 yhteensä 111 kastetta ja vuonna 2023 yhteensä enää 49 (-56 %).

Kirkon jäsentilastot 1999 – 2023 seurakuntiin liittyneiden ja eronneiden määrä

Kirkon jäsentilastojen mukaan 1999 - 2023 mukaan seurakunnasta eronneiden määrässä näkyy vuosittaisia vaihteluja, liittyneiden määrä on hyvin tasaista. Tarkasteluaikavälillä eronneita on eniten vuonna 2014 (1374) ja vähiten vuonna 2020 (705). Liittyneitä on vastaavasti eniten vuonna 2021 (281) ja vähiten vuonna 2013 (202). Liittyneiden määrä on kokonaisuudessaan eronneiden määrää pienempi.

Vertailtaessa koko kirkon tasolla liittyneiden ja eronneiden muutoksia vuositasolla niissä näkyy samat ilmiöt. Koko kirkon tasolla kirkosta eronneita on vuonna 2010 (-83097) ja 2014 (-78300) vastaavasti liittyneitä vuonna 2010 +13284 ja vuonna 2014 + 15701 jäsentä. Vuosi 2010 on ollut kirkosta eroamisen kaikkien aikojen ennätysvuosi. Eroaminen on tuolloin keskittynyt pääasiassa ajankohtaisiin tapahtumiin, esimerkiksi Ylen homoilta -ohjelmaan. Vuoden 2014 suuri

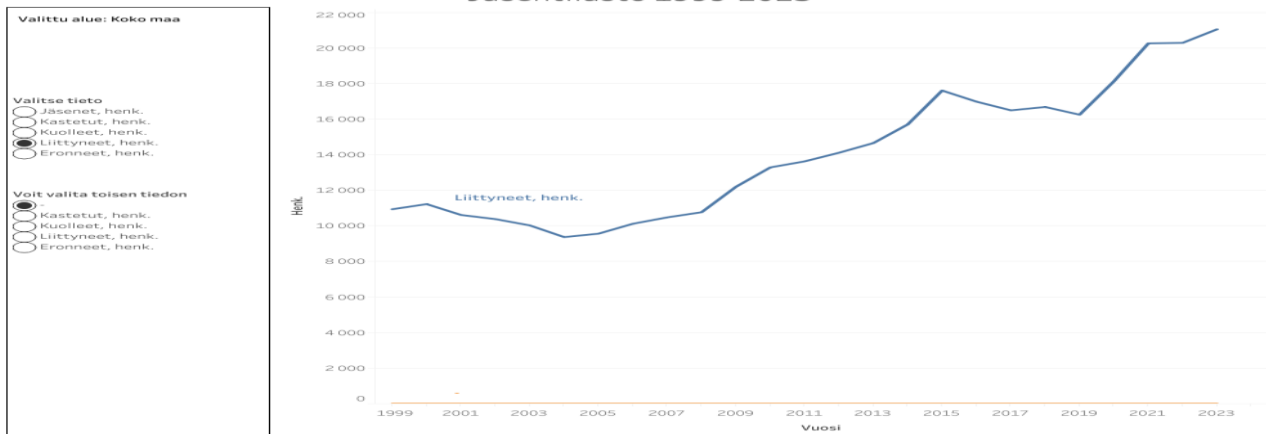

eronneiden määrä yhdistetään kristillisdemokraattien puheenjohtaja Päivi Räsänen kommenttiin, etteivät kristillisdemokraatit ole mukana hallituksessa, joka tekisi lakiesityksen samaa sukupuolta olevien avioliitosta.

Koronavuosi 2020 on vaikuttanut siten, että liittyneitä on ollut +18124 jäsentä ja eronneita – 48125 jäsentä. Kun katsotaan liittyneiden jäsenten tilastoa koko kirkon osalta on havaittavissa, että liittyneiden määrä on vuositasolla ollut koko ajan nousussa ja vuonna 2023 ennätystasolla + 21 047 jäsentä.

Koko kirkon jäsentilasto, liittyneet 1999 – 2023.

Taulukko 4.12 Jäsentilasto koko kirkko liittyneet 1999 – 2023

(Kirkon tilastopalvelu 20.4.2024)

Kouvolan seurakuntayhtymän seurakunnat, liittyneet

Taulukko 4.13 Jäsentilasto Kouvolan srky:n seurakunnat liittyneet 1999 – 2023

Valittu talousyksikkö: Kouvolan srky

Valitse tieto

Jäsenet, henk.

Kastetut, henk.

Kuolleet, henk.

Liittyneet, henk.

Eronneet, henk.

Voit valita toisen tiedon

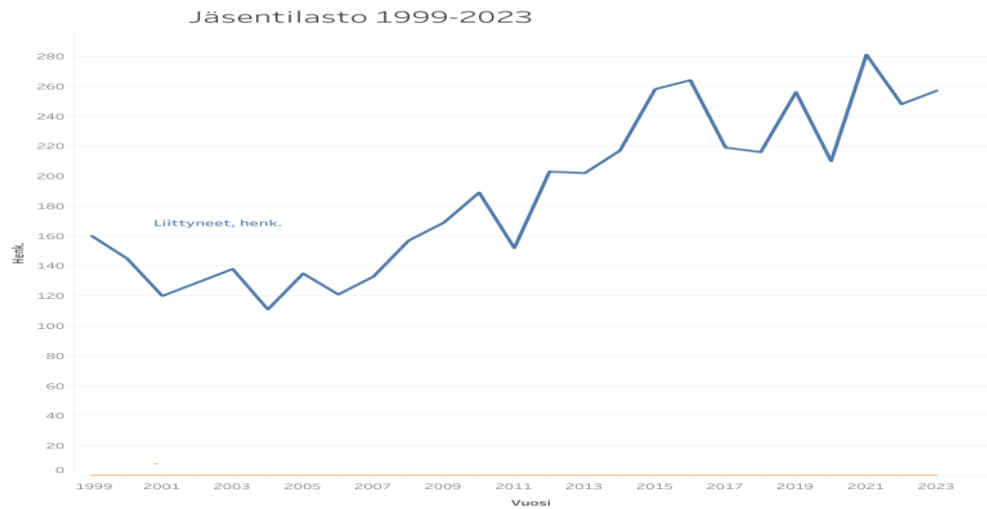
-

Kastetut, henk.

Kuolleet, henk.

Liittyneet, henk.

Eronneet, henk.

Kouvolan seurakuntayhtymän seurakuntiin liittyi vuonna 2023 yhteensä + 257 jäsentä.

Kouvolan seurakuntayhtymän seurakuntien jäsentilasto, liittyneet ja eronneet vuodesta 1999 vuoteen 2023

Taulukko 4.14 Jäsentilasto liittyneet ja eronneet 1999 – 2023

Alla olevassa taulukossa **liittyneet** määrä on kuvattu **sinisellä**, **eronneet oranssilla**:

Valittu talousyksikkö: Kouvolan srky

Valitse tieto

Jäsenet, henk.

Kastetut, henk.

Kuolleet, henk.

Liittyneet, henk.

Eronneet, henk.

Voit valita toisen tiedon

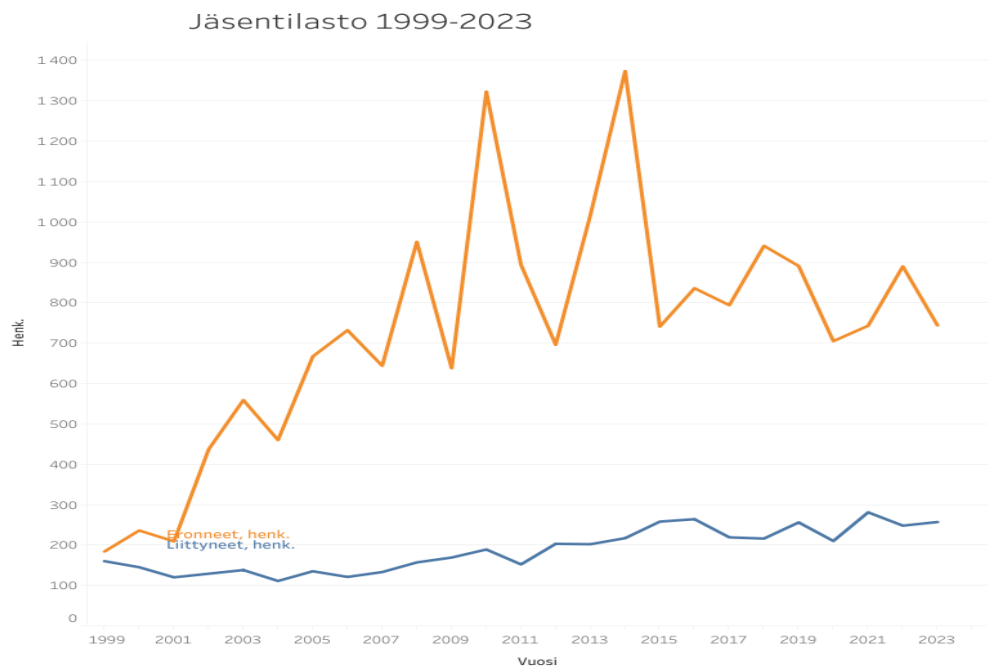
-

Kastetut, henk.

Kuolleet, henk.

Liittyneet, henk.

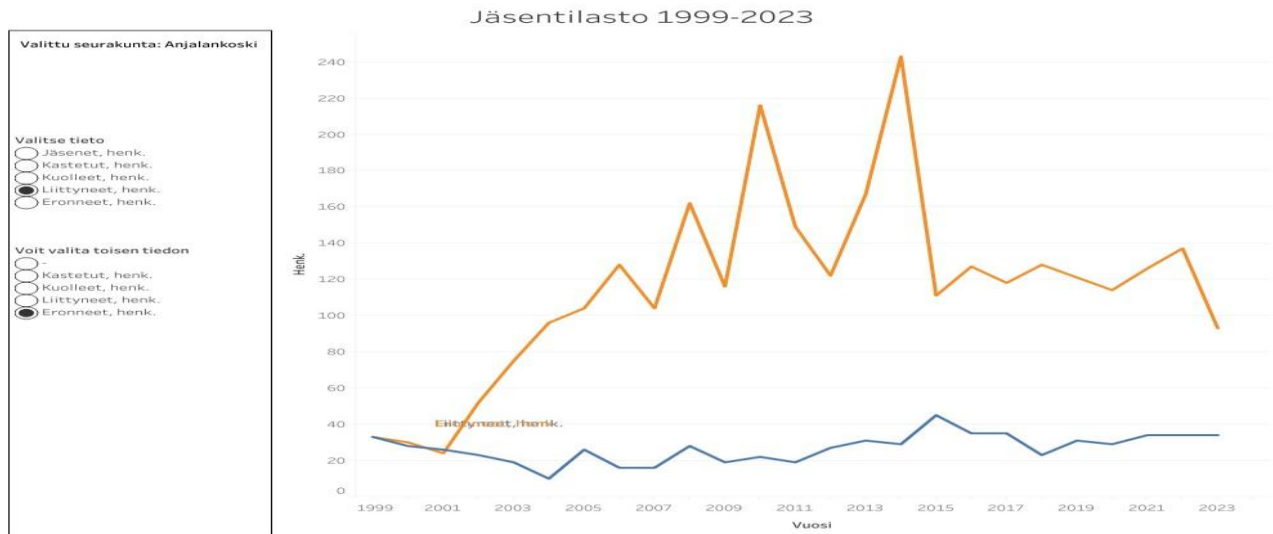
Eronneet, henk.

Edellä olevassa kaaviossa on kuvattu koko Kouvolan seurakuntayhtymän seurakuntien jäsentilasto liittyneiden ja eronneiden määrä vuodesta 1999 vuoteen 2023. Kaaviossa on nähtävissä, että eronneiden määrä on alkanut kasvaa vuodesta 2001 alkaen. Kaaviosta on nähtävillä kaksi jyrkkää eronneiden ”piikkiä”, vuosi 2010 yhteensä 1323 ja vuonna 2014 yhteensä 1374 jäsentä, sen jälkeen eronneiden määrä on tasaisempi. Todennäköisesti nämä liittyvät samoihin asioihin kuin koko kirkon tasolla näkyvät eroamiset. Vuoden 2020 korona näkyy tilastossa alhaisena eronneiden määränä, yhteensä 705 ja vuoden 2021 aikana on seurakuntaan liittyneiden määrä lisääntynyt. Mutta kokonaisuudessaan eronneiden ja liittyneiden suhde on koko ajan negatiivinen, esimerkiksi vuonna 2013 yhteensä – 816 jäsentä ja vuonna 2023 yhteensä – 487 jäsentä. Seuraavissa kaavioissa tarkastellaan seurakuntiin liittyneiden ja eronneiden määrää seurakunnittain.

Anjalankoski

Taulukko 4.15 Jäsentilasto Anjalankosken seurakuntaan liittyneet ja eronneet 1999 – 2023

(Kirkon tilastopalvelu 20.4.2024, [liittyneet sinisellä](#), [eronneet oranssilla](#))

Anjalankosken seurakunnan liittyneiden ja eronneiden jäsentilasto on hyvin samankaltainen kuin koko alueen tilasto. Liittyneiden määrä on hyvin tasainen, eronneiden määrä on kasvanut vuosina 2010 ja 2014 ja vuodelle 2023 eronneiden määrä on vähentynyt.

Elimäki

Taulukko 4.16 Jäsentilasto Elimäen seurakuntaan liittyneet ja eronneet 1999 - 2023

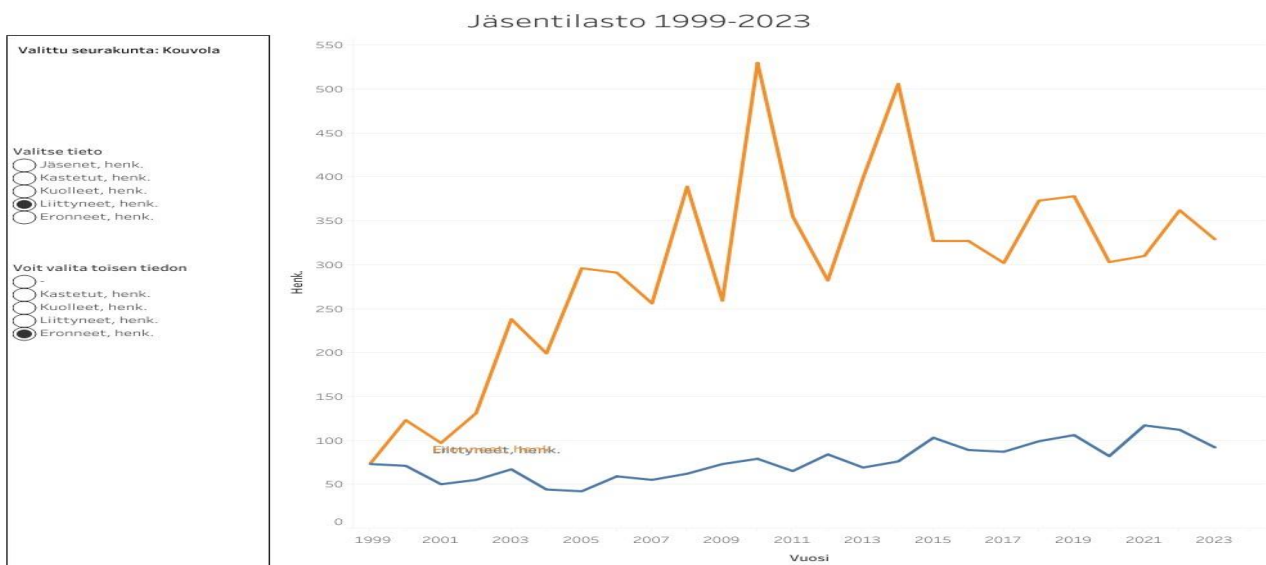

(Kirkon tilastopalvelu 20.4.2024 [liittyneet sinisellä](#), [eronneet oranssilla](#))

Elimäen seurakunnan jäsenten liittyneiden ja eronneiden määrässä on suurempia vaihteluita vuositasolla. Liittyneiden määrässä on vähäistä kasvua. Eronneita on ollut paljon vuonna 2014 (- 138 jäsentä) ja samoin kasvua on ollut vuosina 2008, 2010 ja 2018. Vuonna 2023 eronneita on ollut yhteensä 67 jäsentä.

Kouvola

Taulukko 4.17 Jäsentilasto Kouvolan seurakuntaan liittyneet ja eronneet 1999 - 2023

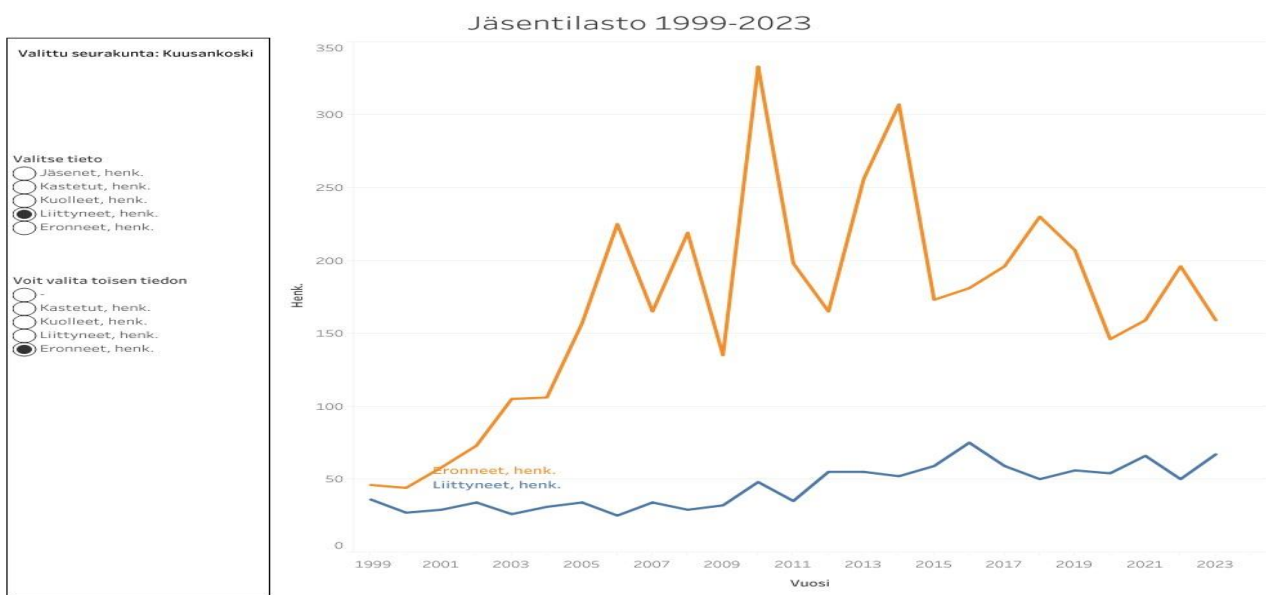

(Kirkon tilastopalvelu 20.4.2024 [liittyneet sinisellä](#), [eronneet oranssilla](#))

Kouvolan seurakunnan jäsenten liittyminen on myös hyvin tasaista vuositasona. Eronneiden määrässä näkyvät samojen vuosien muutokset, vuodet 2010 (- 530) ja 2014 (-506) voimakkaimpina. Vuonna 2023 liittyneitä on ollut 92 jäsentä ja eronneita 329 jäsentä.

Kuusankoski

Taulukko 4.18 Jäsentilasto Kuusankosken seurakuntaan liittyneet ja eronneet 1999 - 2023

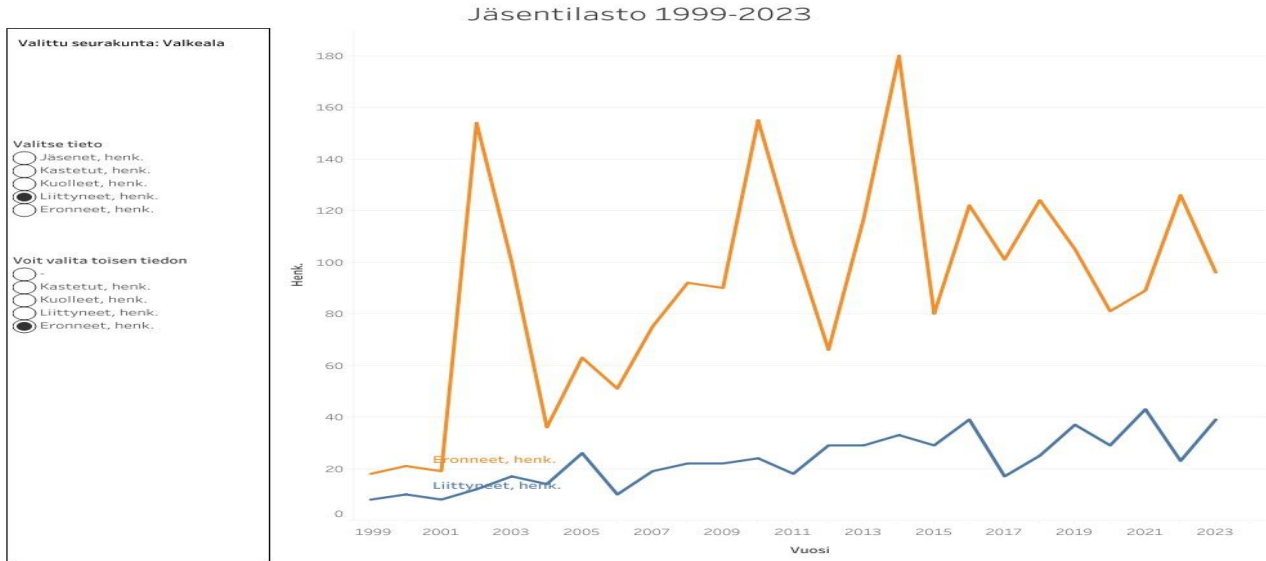

(Kirkon tilastopalvelu 20.4.2024 **liittyneet sinisellä**, **eronneet oranssilla**)

Kuusankosken seurakunnassa on jäsenten liittymisen määrä ollut myös hyvin tasaista vuositasona. Eronneiden määrässä näkyvät kasvut vuosina 2010 (-333) ja 2014 (-307). Vuonna 2023 liittyneitä on ollut 67 jäsentä ja eronneita 159 jäsentä.

Valkeala

Taulukko 4.19 Jäsentilasto Valkealan seurakuntaan liittyneet ja eronneet 1999 – 2023

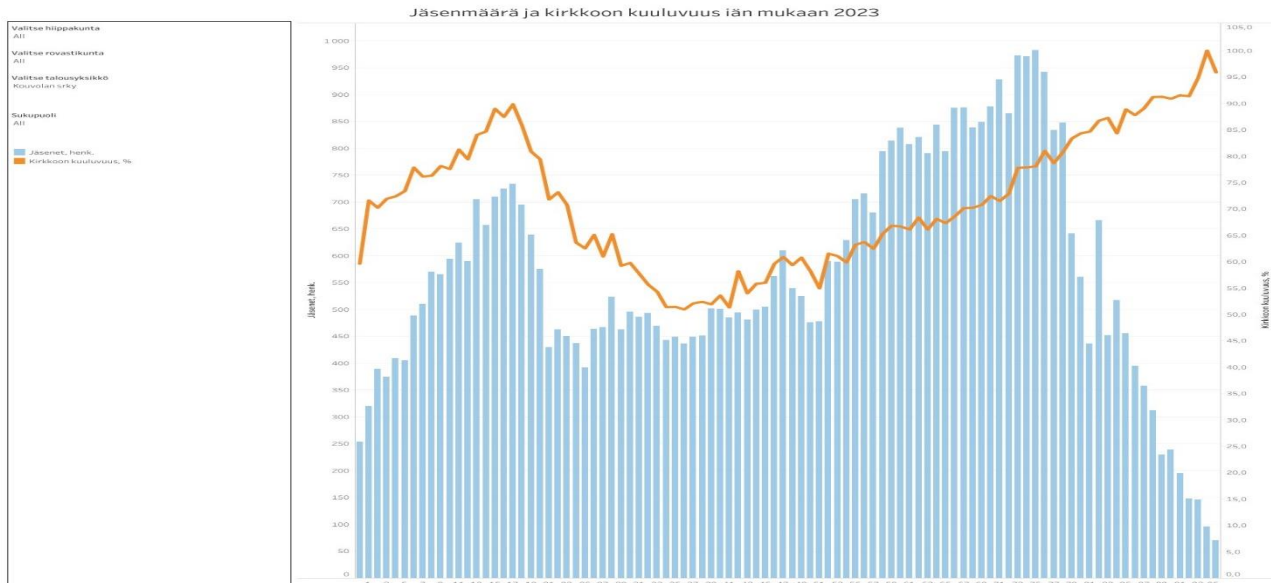

(Kirkon tilastopalvelu 20.4.2024 [liittyneet sinisellä](#), [eronneet oranssilla](#))

Valkealan seurakunnan liittyneiden ja eronneiden jäsentilastossa on myös voimakkaita eri vuosien muutoksia. Eronneiden määrissä on vahvoja nousuja vuonna 2002 (-154), vuonna 2010 (-155) ja vuonna 2014 (-180). Vuonna 2023 liittyneitä oli 39 jäsentä ja eronneita 96 jäsentä.

Jäsenmäärä ja kirkkoon kuulumus iän mukaan vuonna 2023

Taulukko 4.20 Jäsentilasto kirkkoon kuulumus ikäjakauma 2023

(Kirkon tilastopalvelu 28.4.2024)

Kirkkoon kuuluvuus on kirkon tilastokeskuksen vuoden 2023 tilaston mukaan Anjalankoskella 72 %, Elimäellä 76,3 %, Kouvolassa 66,7 %, Kuusankoski 71 % ja Valkealassa 75,3 %.

Koko kirkon kirkkoon kuuluvuus prosentti on yhteensä 63,5 % (v. 2023), suurinta kuuluvuus on Perhon seurakunnassa 90,9 % ja alhaisinta Helsingin seurakuntayhtymässä 46 %.

Kouvolan seurakuntien jäseniä tammikuussa 2024:

Taulukko 4.21 Kouvolan seurakuntien jäseniä eri ikäluokissa 01_2024

Ikä/srk	1 v.	6 v.	11 v.	15 v.	21 v.	26 v.	29 v.
Elimäki	28	42	52	75	40	34	44
Anjalankoski	36	93	109	97	79	43	93
Valkeala	45	61	110	118	48	43	68
Kuusankoski	80	87	150	165	120	73	117
Kouvola	82	119	167	203	285	193	203
yhteensä	271	402	588	658	572	386	525

Yhteensä alle 30-vuotiaita seurakuntien jäseniä on 15167. Ikäluokat tulevat puolittumaan noin 12:sta vuodessa.

5 Seurakuntien toiminnan tilastotietoa

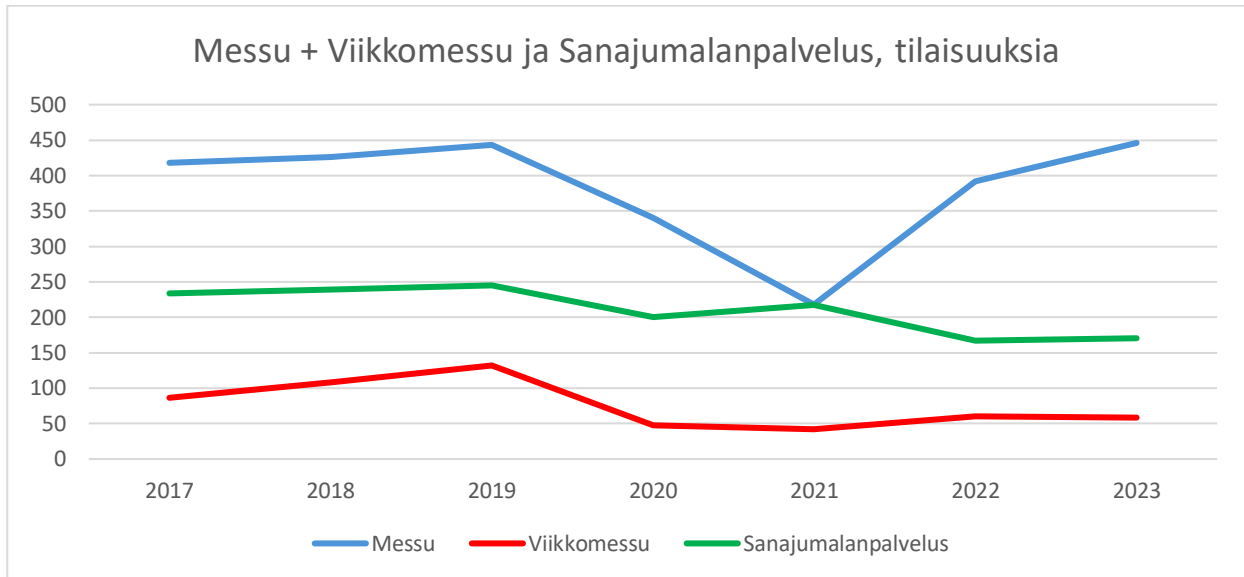
Kirkon toimintatilastot 2017 - 2023

Toiminnan selvitystyöhön on käytetty tilastotietoja pääasiassa kirkon tilastoista. Selvittäessä seurakuntatyön kehityssuuntaa, tulee tarkastella toimintaa riittävän pitkältä aikaväliltä. Tähän tarkasteluun on käytetty tutkintaa vuodesta 2017, koska tuolloin tilastointitapaa muutettiin eivätkä ennen sitä kerätyt tiedot ole vertailukelpoisia myöhempien kanssa. Ennen vuotta 2017 tilastoitiin tilaisuudet ja osallistujat työmuodoittain. Uudessa tilastointitavassa tilastoidaan kohdatut ihmiset tilaisuustyypin ja ikäluokan mukaan. Tilastointi kertoo pääosin seurakunnan toiminnan muodot, osaa toiminnasta ei tilastoida.

Seuraavassa on esitetty Kouvolan seurakuntayhtymässä pidettyjen jumalanpalvelusten määrän kehitys 2017 - 2023. Taulukossa on nähtävissä koronavuosien vaikutus tilaisuuksien määrässä.

Tilaisuuksien määrä ei ole enää palannut ennen koronavuoden 2019 määrään. Vuonna 2019 jumalanpalveluksia oli yhteensä 820, vuonna 2023 yhteensä 674 tilaisuutta (-17,8 %).

Taulukko 5.1 Jumalanpalvelusten määrä 2017 - 2023, tilaisuuksia

(Kirkon tilastopalvelu 30.4.2024)

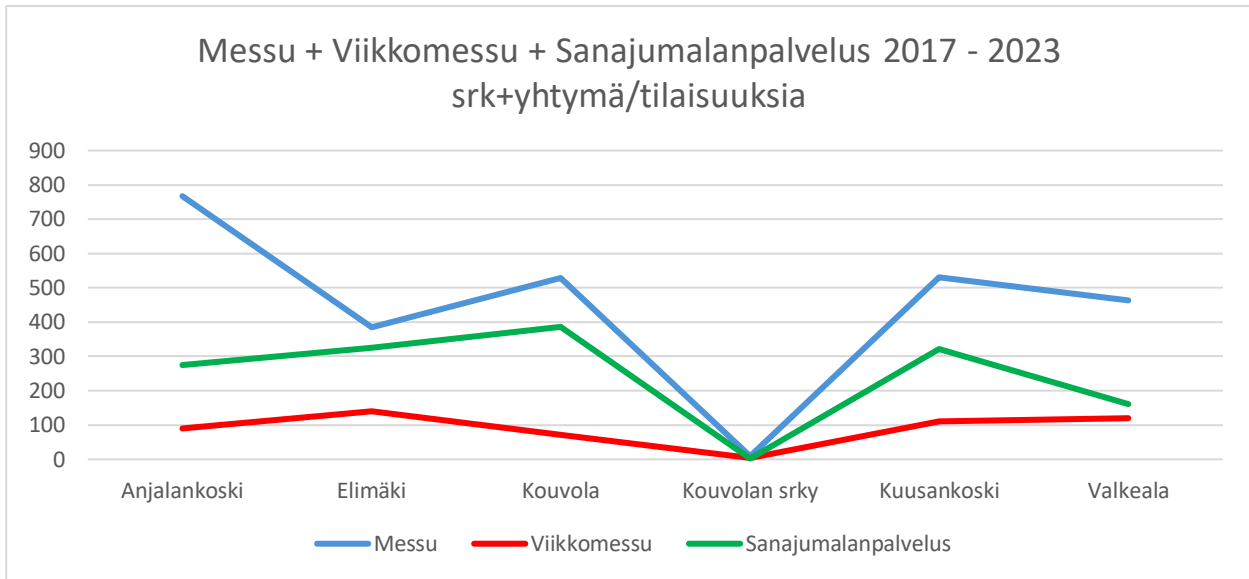
Seuraavassa taulukossa on nähtävissä jumalanpalvelukset seurakunnittain ja erikseen yhtymä (yhteensä vuosina 2017 - 2023). Alueellisesti Anjalankosken seurakunnassa on jumalanpalveluksia järjestetty eniten ja Valkealassa yhteismäärä on vähäisin. Määrien vaihtelu alueittain johtuu siitä, että seurakuntien alueella on eri määrä kirkkoja. Elimäellä, Kouvola ja Kuusankoskella jumalanpalvelusten määrä on melko tasainen.

Taulukko 5.2 Jumalanpalvelusten määrä seurakunnittain ja yhtymä 2017 - 2023, tilaisuuksia

	Anjalankoski	Elimäki	Kouvola	Kouvolan srky	Kuusankoski	Valkeala	Yht.
Messu	767	384	529	9	530	464	2 683
Viikkomessu	90	140	71	4	110	119	534
Sanajumalanpalvelus	275	326	386	2	322	161	1 472
Yhteensä	1 132	850	986	15	962	744	4 689

(Kirkon tilastopalvelu 30.4.2024)

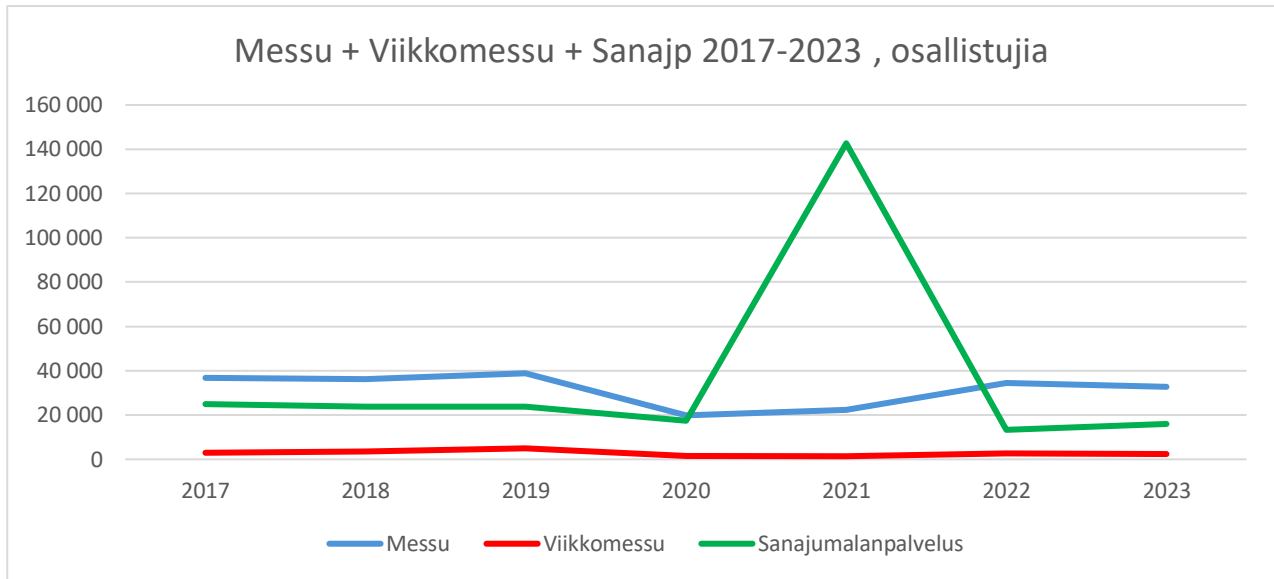
(Kirkon tilastopalvelu 30.4.2024)

Kirkon tilastojen perusteella Kouvolan seurakuntien jumalanpalveluksiin osallistuneiden määristä näkyy korona-aika (osallistujamääriin on huomioitu sekä paikalla olleet, että verkkoseuraajat). Korona-aika aiheutti kokonaisuudessaan jumalanpalvelusten toimintaan muutoksia muun muassa kokoontumisrajoitusten ja ehtoollisen vieton osalta. Vuoden 2021 sanajumalanpalveluksen osallistujamäärä on merkittävästi korostunut verkkojumalanpalveluksiin osallistuneiden myötä. Tällöin otettiin käyttöön striimausten kautta tilastointiin mukaan luettavat osallistujat ja tilastointimerkinnöissä ei ole ollut vielä selkeää yhtenäisyyttä.

Muutoin kokonaisuus on hyvin samankaltainen. Osallistujamäärä on pudonnut vuodesta 2017 vuoteen 2023 yhteensä 13395 osallistujaa (- 20,8 %). Osallistujamäärä on ollut ennen koronaa vuonna 2019 yhteensä 67529 ja vuonna 2023 yhteensä 51036 (- 24,4 %).

Taulukko 5.3 Jumalanpalveluksiin osallistujien määrä 2017 - 2023

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Yht.
Messu	36 710	36 256	38 835	19 851	22 288	34 484	32 866	221 290
Viikkomessu	2 935	3 433	4 960	1 481	1 396	2 713	2 274	19 192
Sanajumalanpalvelus	24 786	23 840	23 734	17 366	142 680	13 302	15 896	261 604
Yhteensä	64 431	63 529	67 529	38 698	166 364	50 499	51 036	502 086

(Kirkon tilastopalvelu 30.4.2024)

Alla olevassa taulukossa on esimerkkinä seurakunnittain vuonna 2023 messuihin osallistujien määrä kuukausittain. Osallistumismäärissä on nähtävissä, että pääsiäisenä ja jouluna on paljon osallistujia ja samoin heinäkuun rippikoululaisten konfirmaatioiden aikana osallistujamäärät kasvavat myös.

Taulukko 5.4 Jumalanpalveluksiin osallistujien määrä seurakunnittain vuonna 2023

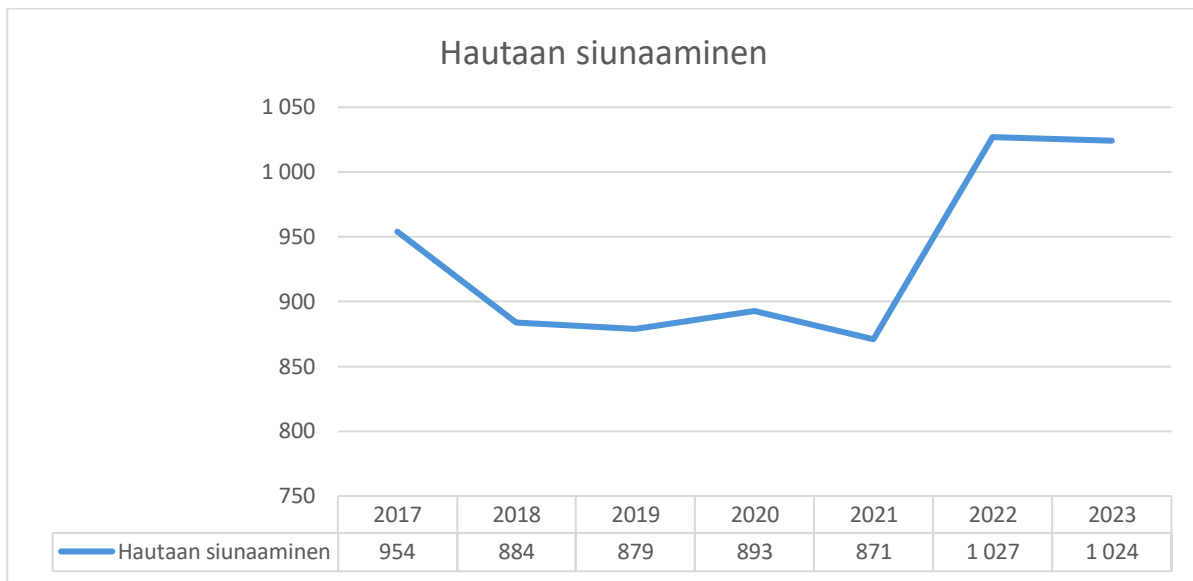
	2023-01	2023-02	2023-03	2023-04	2023-05	2023-06	2023-07	2023-08	2023-09	2023-10	2023-11	2023-12	Yht.
Anjalankoski	321	336	375	841	550	564	1 255	314	427	428	496	489	6 396
Elimäki	181	142	152	401	253	106	805	124	89	153	264	253	2 923
Kouvola	478	700	600	1 289	801	1 157	1 761	673	576	717	408	577	9 737
Kuusankoski	302	90	217	447	484	231	447	142	210	274	202	491	3 537
Valkeala	267	116	233	403	375	610	1 143	216	205	231	216	446	4 461
Yhteensä	1 549	1 384	1 577	3 381	2 463	2 668	5 411	1 469	1 507	1 803	1 586	2 256	27 054

(Kirkon tilastopalvelu 17.12.2024)

Hautaan siunaaminen

Kouvolan seurakuntayhtymän alueella hautausten määrässä on jonkin verran vuosittaista vaihtelua. Vuonna 2017 hautaan siunauksia on ollut 954, vuonna 2021 on 871 ja vuonna 2023 yhteensä 1024. Jäsenmäärätilastossa hautaan siunausten määrässä näkyy jäsenmuutokset, tässä tilastossa kaikki hautaan siunaamiset. Laskentaan on otettu mukaan paikallisseurakuntien lisäksi Kouvolan seurakuntayhtymä yhteisten työalojen pappien toimittamien hautaan siunaamisten määrä, yhteensä 263 vuosina 2017 -2023.

Taulukko 5.5 Hautaan siunaamisten määrä 2017 - 2023

Hautaan siunaamisia on ollut eniten Kouvolan seurakunnan alueella (1897) ja vähiten Elimäen alueella (271).

Alla olevassa taulukossa on hautaan siunaamiset vuonna 2023 seurakunnissa ja yhtymässä, yhteensä 1024. Toisessa sarakkeessa vuoden 2023 aikana kuolleet seurakuntalaiset seurakunnittain, yhteensä 985.

Taulukko 5.6 Hautaan siunaamisten ja kuolleiden seurakuntalaisten määrä seurakunnittain 2017 - 2023

Vuosi 2023	Hautaan siunaamisia	Kuolleita (seurakuntalaisia)
Anjalankoski	176	164
Elimäki	107	93
Kouvola	307	377
Kuusankoski	183	239
Valkeala	122	112
Yhtymä	129	
Yhteensä	1024	985

(Kirkon tilastopalvelu 20.4.2024)

Yhtymän yhteisten työalojen pappien toimittamien hautaan siunaamisia on kirkkohallituksen tilastossa vuonna 2023 yhteensä 129, mutta todellinen määrä on 86. Erotus johtuu virheellisestä tilastoinnista. Nämä hautaan siunaamiset ovat kasvaneet merkittävästi vuodesta 2017, jolloin niitä on ollut vain yhteensä 13.

Taulukko 5.7 Hautaan siunaamiset yhtymän työala 2017 - 2023

(Kirkon tilastopalvelu 20.4.2024, korjattu vuosi 2023 (86 hautaan siunaamista))

Hautaan siunaamiset taulukkona 2017 - 2023

Taulukko 5.8 Hautaan siunaamiset seurakunnat ja yhtymän työala 2017 - 2023 (taulukkoon korjattu yhtymä v. 2023)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Yht.
Anjalankoski	206	200	193	199	200	195	176	1 369
Elimäki	89	103	96	92	102	124	107	713
Kouvola	252	223	249	273	243	350	307	1 897

Kouvolan srky	13	5	7	5	31	73	86	220
Kuusankoski	266	225	198	175	161	172	183	1 380
Valkeala	128	128	136	149	134	113	122	910
Yhteensä	954	884	879	893	871	1 027	981	6 532

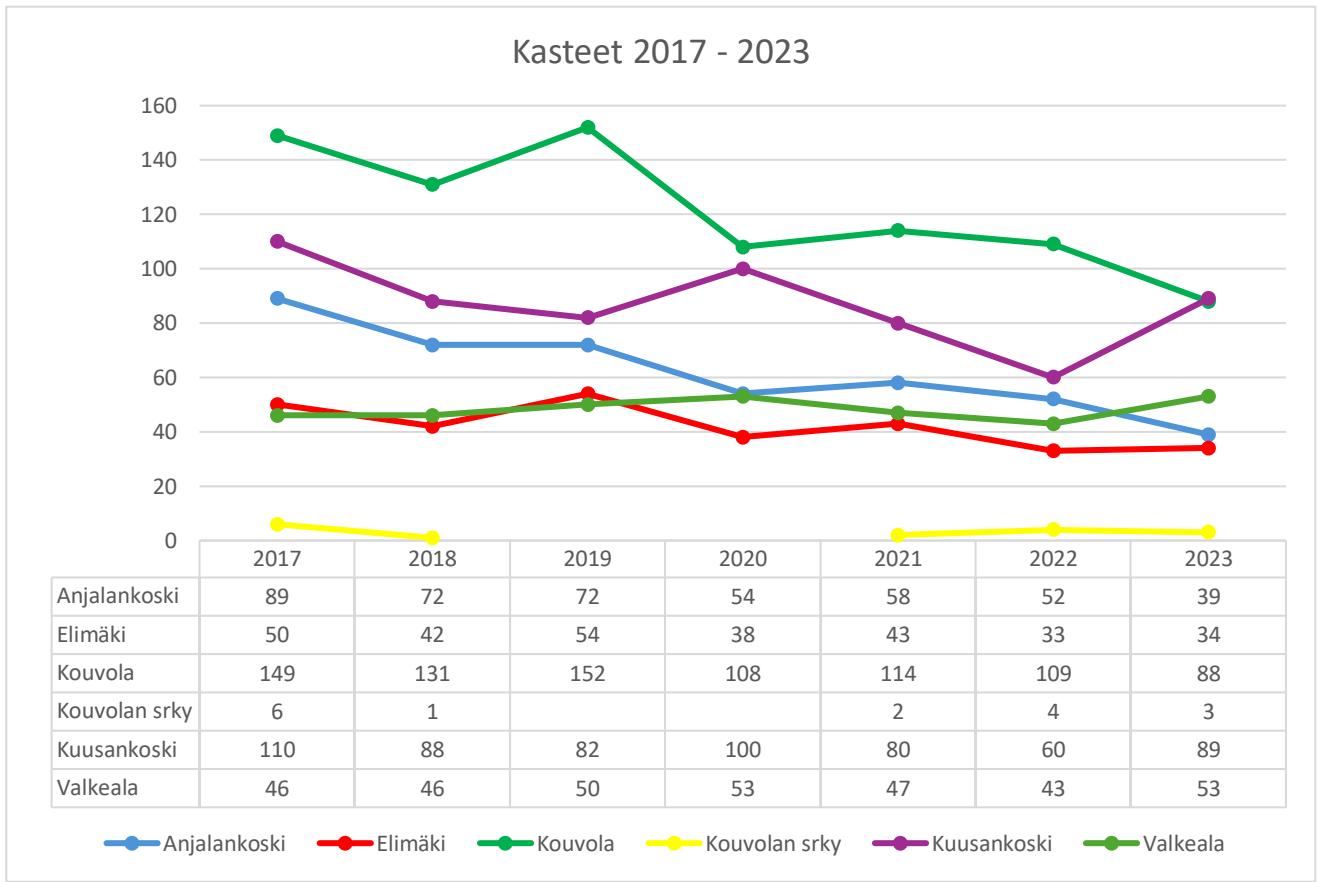
Kasteet

Seuraavassa on esitetty kastetoimitusten määrä seurakunnittain ja mukaan lukien yhtymän yhteinen työala (näky taulukossa Kouvolan srky). Eniten kasteita on Kouvolan alueella, määrät ovat vähentyneet vuosittain. Vuonna 2017 kastetoimituksia on ollut yhteensä 450 kpl ja vuonna 2023 niitä on ollut 306, vähennystä -32 %. Eniten kastetoimituksia seurakunnittain on Kouvolassa (88) ja Kuusankoskella (89), muissa seurakunnissa on ollut 34 – 53 kastetoimitusta vuonna 2023. Nämä tilastotiedot ovat kirkon toimintatilastosta ja kuvaavat kaikkia kastetilaisuuksien määriä.

Jos kastetoimitusten määrää verrataan vuoden 2023 seurakuntalaisten kastettujen määrään, on huomattava, että seurakuntalaisten kasteita on yhteensä 280 ja pappien toimittamia kasteita yhteensä 306. Anjalankoski 34, Elimäki 30, Kouvola 83, Kuusankoski 84 ja Valkeala 49.

Taulukko 5.9 Kasteiden määrä seurakunnat ja yhtymä 2017 – 2023

	Anjalankoski	Elimäki	Kouvola	Kouvolan srky	Kuusankoski	Valkeala	
2017	89	50	149	6	110	46	450
2018	72	42	131	1	88	46	380
2019	72	54	152		82	50	410
2020	54	38	108		100	53	353
2021	58	43	114	2	80	47	344
2022	52	33	109	4	60	43	301
2023	39	34	88	3	89	53	306
yhteensä	436	294	851	16	609	338	2 544

(Kirkon tilastopalvelu 20.4.2024)

Avioliittoon vihkimisten ja siunaamisten määrä on myös pienentynyt. Vuonna 2017 avioliittoon vihkimisten ja siunaamisia on ollut koko yhtymän alueella yhteensä 149, vuonna 2023 niitä on ollut 73 eli yli puolet vähemmän. Koronavuoden vaikutus näkyy voimakkaasti vihkimisten määrässä, vuonna 2021 on ollut alin määrä, yhteensä 50 avioliittoon vihkimis- ja siunaamistilaisuutta.

Alla oleva taulukko kuvaa Kouvolan seurakuntayhtymän pappien toimittamien tilaisuuksien määrän seurakunnittain ja yhtymän yhteisillä työaloilla.

Taulukko 5.10 Avioliittoon vihkimiset ja siunaamiset 2017 – 2023

	<i>Anjalankoski</i>	<i>Elimäki</i>	<i>Kouvola</i>	<i>Kouvolan srky</i>	<i>Kuusankoski</i>	<i>Valkeala</i>	Yht.
2017	18	22	28	10	51	20	149
2018	24	16	19	3	26	21	109
2019	14	18	17	1	38	23	111
2020	20	11	14		17	22	84
2021	13	4	11	1	8	13	50
2022	14	10	14		17	16	71
2023	17	5	10		25	16	73
Yhteensä	120	86	113	15	182	131	647

(Kirkon tilastopalvelu 30.12.2024)

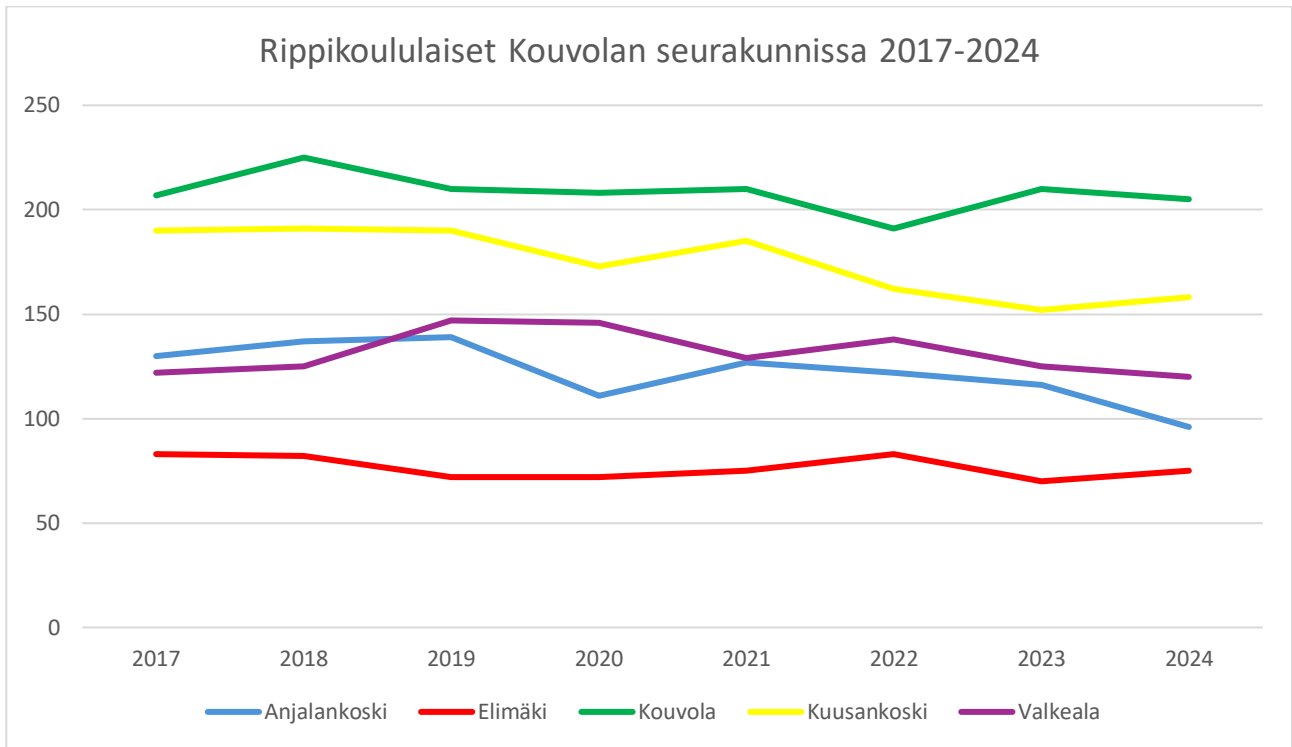
Rippikoululaisten määrä

Rippikoululaisia on ollut vuonna 2017 yhteensä 732 ja vuonna 2023 yhteensä 673 (59 vähemmän -8 %). Ennusteen mukaan rippikouluikäisiä on Kouvolan seurakuntayhtymässä vuonna 2025 yhteensä 717, vuonna 2030 yhteensä 571 ja vuonna 2035 yhteensä 377, vähennystä vuoteen 2023 verrattuna 296 rippikoululaista (- 44 %).

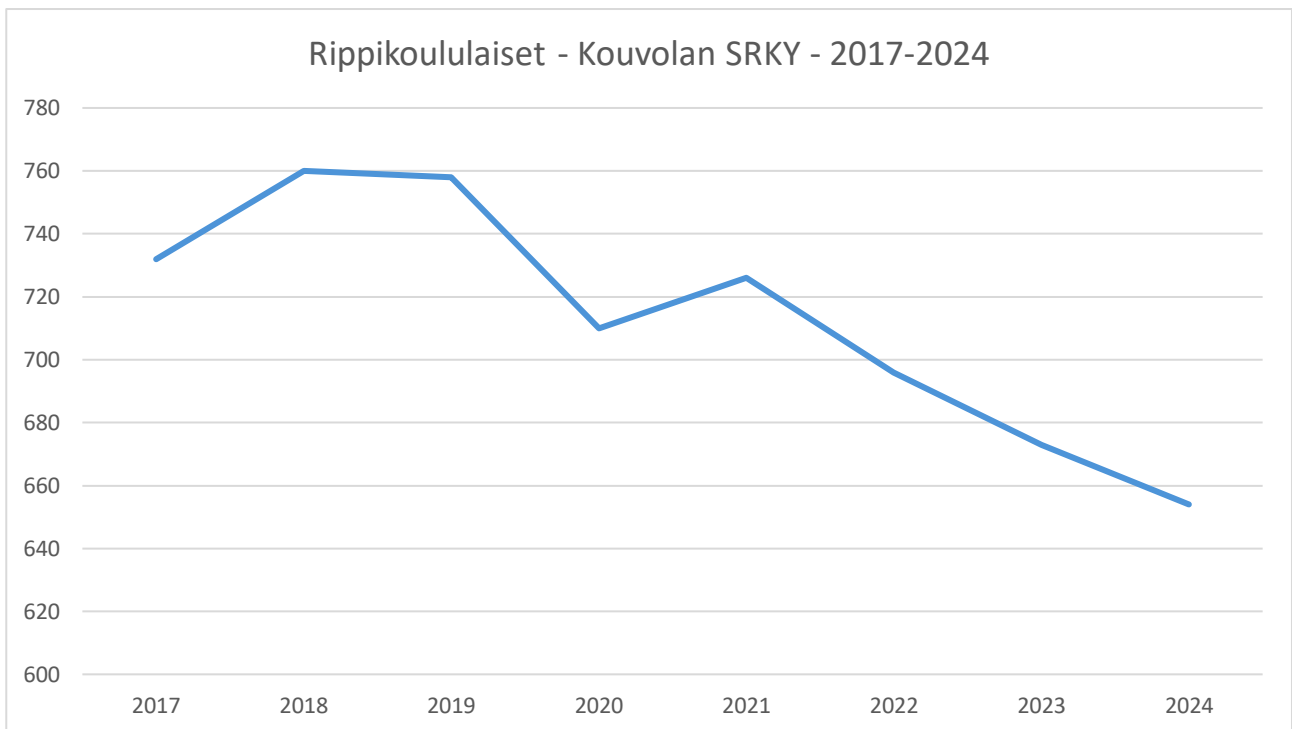
Taulukko 5.11 Rippikoululaiset seurakunnittain 2017 - 2023

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Anjalankoski	130	137	139	111	127	122	116
Elimäki	83	82	72	72	75	83	70
Kouvola	207	225	210	208	210	191	210
Kuusankoski	190	191	190	173	185	162	152
Valkeala	122	125	147	146	129	138	125

Kouvolan SRKY	732	760	758	710	726	696	673
---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Taulukko 5.12 Rippikoululaiset koko srky 2017 - 2023

(Kirkon tilastopalvelu 3.1.2025)

Rippikouluikäisten määrä

Oheisessa taulukossa on nähtävillä rippikouluikäisten määrä vuosittain ajalle 2024 – 2035.

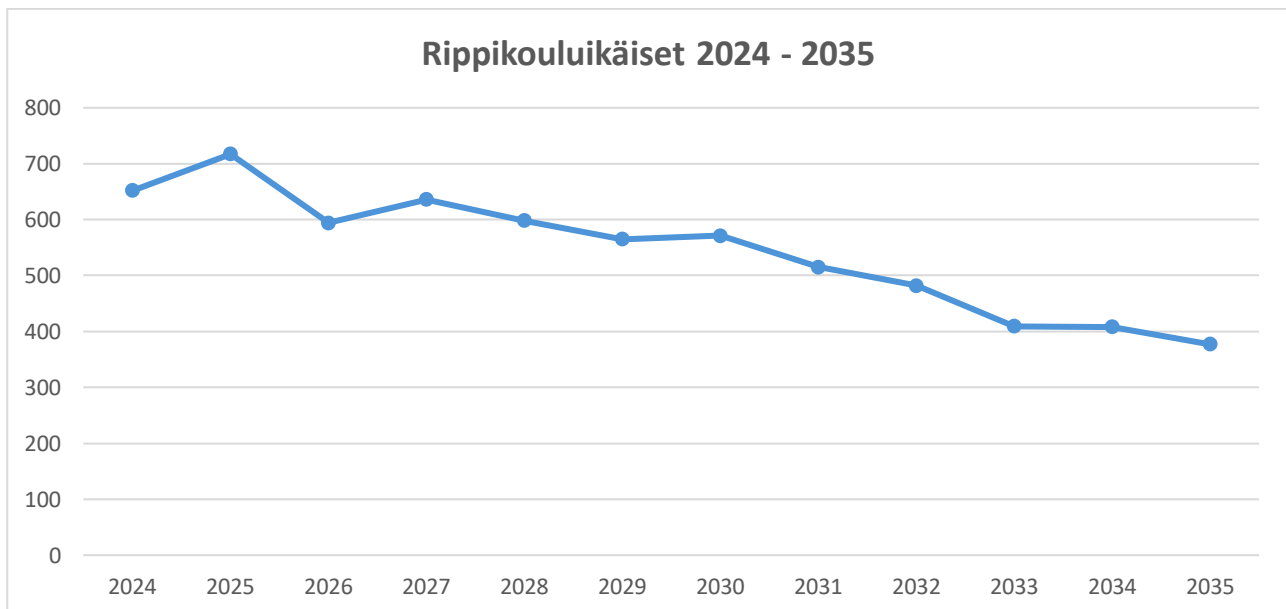
Vuonna 2024 on rippikouluikäisiä yhteensä 652, vuonna 2025 yhteensä 717, mutta sen jälkeen määrä laskee ja vuonna 2035 rippikouluikäisiä on tilaston mukaan 377 eli 275 vähemmän kuin vuonna 2024 (- 42 %). Tämä muutos näkyy suoraan järjestettävien rippikoulujen määrässä, tilatarpeessa ja henkilöstöressurssien tarpeessa.

Kouvolan seurakuntayhtymän seurakuntien rippikouluikäiset vuosina 2024-2035

Taulukko 5.13 Rippikouluikäiset seurakunnittain 2024 – 2035

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Anjalankoski	96	113	114	108	112	94	111	83	87	91	73	53
Elimäki	75	80	74	81	51	67	68	42	64	39	51	45
Kouvola	198	212	180	181	169	177	170	165	130	127	135	116
Kuusankoski	165	180	125	155	154	126	137	129	115	92	88	91
Valkeala	118	132	101	111	112	101	85	96	86	60	61	72
Yhteensä	652	717	594	636	598	565	571	515	482	409	408	377

(Kirjurin raporttupalvelu, päivitetty 12.2024)

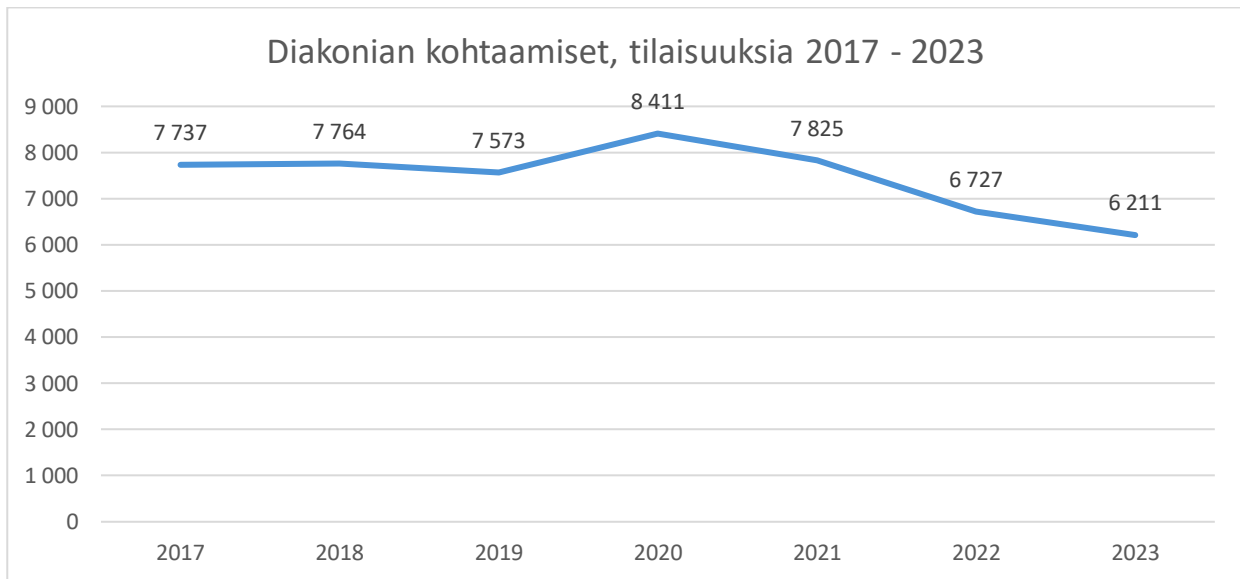

Diakonian kohtaamiset, mukaan on otettu etukäteen sovitut tapaamiset, satunnaiset kohtaamiset, vierailu tai päivystys ja kohtaaminen muun tilaisuuden yhteydessä. Diakonian

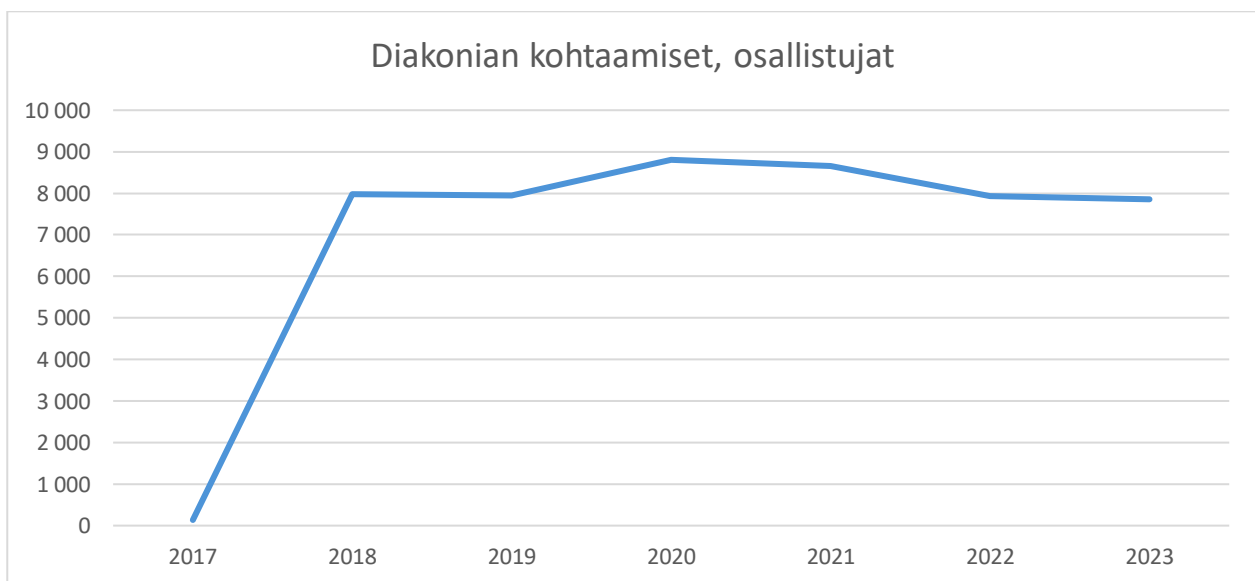
kohtaamiset tilaisuuksittain ovat vähentyneet vuodesta 2017 vuoteen 2023. Vuonna 2017 tilaisuuksia on ollut 7737 ja vuonna 2023 yhteensä 6211, 1526 vähemmän (-19,7 %).

Toisaalta diakonian kohtaamisten osallistujamäärät ovat pysyneet melko samalla tasolla, vaikka tilaisuuksien määrä on vähentynyt. Vuoden 2017 tilastointi ei ole vertailukelpoinen muihin vuosiin verrattuna, koska tilastointitapa on muuttunut tuolloin.

Taulukko 5.14 Diakonian kohtaamiset 2017 - 2023, tilaisuuksia

Taulukko 5.15 Diakonian kohtaamiset 2017 - 2023, osallistujia (vuosi 2017 ei ole vertailukelpoinen tilastoinnin muutoksen vuoksi)

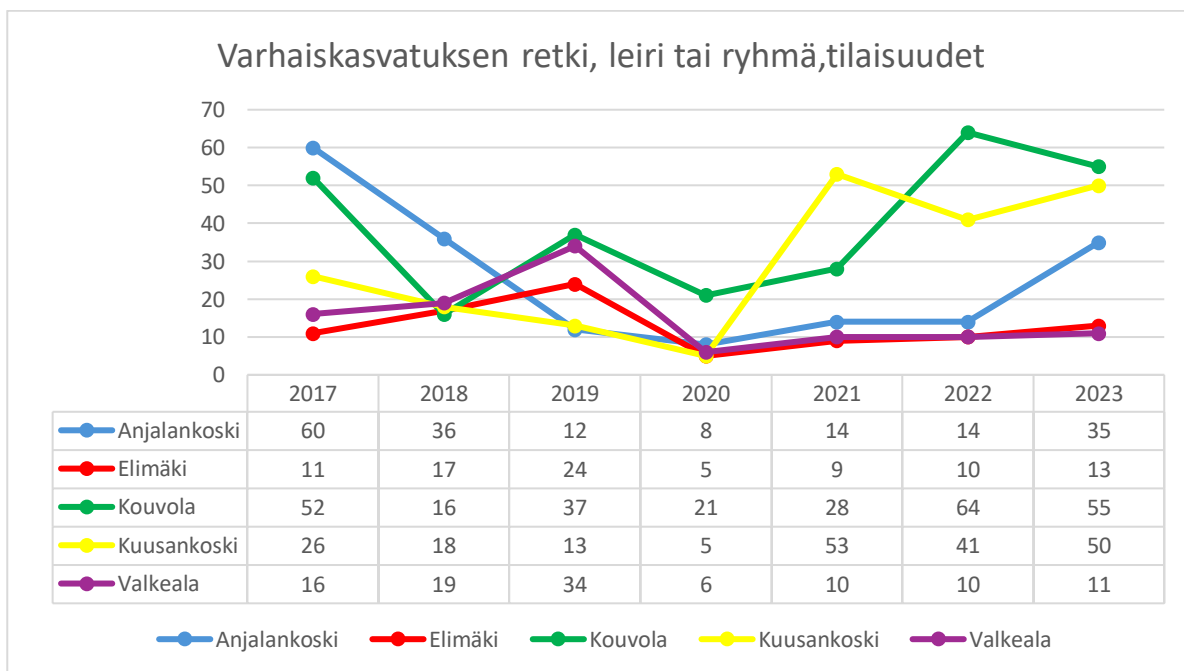
(Kirkon tilastopalvelu 20.4.2024)

Varhaiskasvatus

Ohessa on kuvattu kuinka paljon varhaiskasvatuksella on ollut retkiä, leirejä tai ryhmiä laskettuna eri tilaisuuksien määrillä vuosina 2017 – 2023. Tilastossa näkyy korona vuosi 2020, jolloin tilaisuuksien määrä on supistunut pieneksi. Muutoin vuoden 2017 ja vuoden 2023 välillä ei ole tilaisuuksien määrissä eroja. Vertailtaessa alimmaiseen taulukkoon, osallistuja määrät ovat kasvaneet.

Taulukko 5.16 Varhaiskasvatuksen retket, leirit ja ryhmät 2017 – 2023, tilaisuuksia

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Yht.
Anjalankoski	60	36	12	8	14	14	35	179
Elimäki	11	17	24	5	9	10	13	89
Kouvola	52	16	37	21	28	64	55	273
Kuusankoski	26	18	13	5	53	41	50	206
Valkeala	16	19	34	6	10	10	11	106
Yhteensä	165	106	120	45	114	139	164	853

Varhaiskasvatuksen retki-, leiri ja ryhmätilaisuuksien osallistujamäärät (hlöä)

Taulukko 5.17 Varhaiskasvatuksen retket, leirit ja ryhmät 2017 – 2023, osallistujia

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Yht.
Anjalankoski	626	438	106	89	141	128	376	1 904

Elimäki	135	187	204	42	70	82	157	877
Kouvola	926	314	1 018	499	3 670	1 785	1 513	9 725
Kuusankoski	458	229	178	55	2 595	744	1 804	6 063
Valkeala	250	330	721	89	162	423	120	2 095
Yhteensä	2 395	1 498	2 227	774	6 638	3 162	3 970	20 664

Toimitusten määrät ja resurssit vuonna 2023

Jumalanpalvelukset, kasteet, avioliittoon vihkiminen ja hautaan siunaamiset vuoden 2023 aikana:

Taulukko 5.18 Toimitusten määrä seurakunnat ja yhtymä 2023

	Anjalank.	Elimäki	Kouvola	Kuusank.	Valkeala	Yhtymä yht.srkyö	Yhteensä
Messu, sanajp	140	115	161	111	89		616
Kaste	39	34	88	89	53	3	306
Aviol.vihk.	17	5	10	25	16		73
Hautaan siun.	176	107	307	183	122	86	981

Avioliittoon vihkiminen (siunaaminen) on selvästi vähenevä valinta seurakunnan jäsenillä. Yhtymän hautaan siunaamisten määrä on korjattu lukemaksi 86 (kirkon tilastoissa vastaava luku on 129).

Papintehtävät/pappi (suhteutettu seurakuntien pappien määrään), pappeja yht. 33

Taulukko 5.19 Pappien toimittamat tilaisuudet 2023

	Anjalankoski	Elimäki	Kouvola	Kuusankoski	Valkeala	Yhtymä
Messu	31,1	38,3	18,7	15,8	24,7	
Kaste	8,6	11,3	10,2	12,7	13,2	1
Aviol.vihk.	3,7	1,6	1,1	3	3,5	
Hautaan siun.	39,1	35,6	35,7	26,1	30,5	43

Kanttorit ja jumalanpalvelus, hautaan siunaaminen, kirkkomuusikoita yht. 17 Tilaisuuksia per kanttori vuodessa.

Taulukko 5.20 Kanttorien toimittamat tilaisuudet 2023

	Anjalankoski	Elimäki	Kouvola	Kuusankoski	Valkeala
--	--------------	---------	---------	-------------	----------

Messu	50	78,12	62,14	40,3	64,3
Hautaus	58,6	66,8	109,6	61	76,2

6 Talouden kehitys

Talouden kokonaisvastuu on seurakuntayhtymällä. Paikallisseurakunnilla on vastuu omasta menotaloudestaan heille osoitettujen sitovien määrärahojen (vastuukatteen) puitteissa.

Talouden kehitys 2013 - 2023

Toimintakate on vuotuisten toimintakulujen ja toimintatuottojen erotus ja osoittaa kuinka paljon on vähintään koottava kirkollisverotuloja ja valtionrahoitus huomioon ottaen, jotta vuotuiset menot saadaan rahoitetuksi. Vuonna 2013 toimintakate on ollut - 14 845 053 euroa ja vuonna 2023 yhteensä - 14 507 744 euroa. Muutokset toimintakatteessa on selkeästi nähtävissä vuodesta 2013 vuoteen 2020 ja sitten taas vuoteen 2023. Toimintakate on ollut esim. vuonna 2016 yhteensä - 13 965 646 euroa, vuonna 2017 yhteensä - 13 968 824 euroa, vuonna 2020 yhteensä - 12 815 244 euroa. Toimintakate on pienentynyt vuodesta 2013 vuoteen 2020 yhteensä - 2 029 809 euroa (- 13,6 %). Muutoksessa näkyy koronavuosi 2020, jolloin toiminta oli supistettua. Vuodesta 2020 alkaen on toiminnan aloittanut aluerekisterikeskus. Tähän liittyviä henkilöstölisäyksiä on tullut jo vuodesta vuonna 2019 alkaen.

Vuodesta 2021 alkaen toimintakate on alkanut jälleen kasvaa (v. 2021, - 13 010 076 euroa, v. 2022, - 14 015 082 euroa), kasvua vuodesta 2020 vuoteen 2023 on 1 692 500 euroa eli 13,2 %. Toimintakate on siis kasvanut hyvin lähelle vuoden 2013 tasoa.

Henkilöstökulut ovat olleet vuonna 2013 yhteensä 12 233 564 euroa ja ennen korona-aikaa vuonna 2019 yhteensä 10 939 910 euroa. Kun verrataan vuoden 2023 henkilöstökuluja 11 720 015 euroa vuoden 2019 kuluihin kasvua on 780 105 euroa (+ 7,1 %). Henkilöstökulut ovat vähentyneet vuodesta 2013 vuoteen 2023 (- 4,2 %). Henkilöstön kokonaismäärä on vähentynyt huomattavasti vuodesta 2013. Vuonna 2013 henkilöstöä on ollut 261 henkilöä (300,4 htv) ja vuonna 2023 yhteensä 221 henkilöä (253,4 htv). Henkilöstö on vähentynyt - 15,3 %. Vaikka henkilöstön määrä on vähentynyt niin tämä ei ole vähentänyt merkittävästi henkilöstökulujen määrää koska palkka- ja sosiaalikulut ovat nousseet.

Kirkollisverotulot

Seurakuntayhtymän verotulojen määrä on laskenut vuodesta 2013 yhteensä 17 509 015 eurosta 2018 vuoden 15 361 388 euroon, lasku on ollut tuolla välillä yli 2,1 milj. euroa (-12,2 %). Vuodet 2019–2022 ovat verotulojen osalta olleet melko tasaisia, esim. vuonna 2019 verotuloja kertyi 15 403 315 euroa ja vuonna 2022 yhteensä 15 502 871 euroa. Samalla ajalla jäsenmäärä seurakuntayhtymässä väheni 12938 jäsentä (-18,8 %). Vuodelle 2023 ennustettiin noin 9,5 prosentin kasvua (FCG tilasto 31.8.2023). Toteutunut kasvu on kuitenkin hieman maltillisempi ja verotulot ovat vuonna 2023 yhteensä 16 863 976 euroa, kasvua on 8,8 prosenttia edellisvuoteen. Vuodelle 2024 verotuloja on kertynyt yhteensä 17,0 milj. euroa, kasvua vuoteen 2023 verrattuna 163 838 euroa.

FCG:n (29.8.2024) ennusteen mukaan verotulot tulevat kasvamaan hieman 2024–2026.

Taulukko 6.1 Kirkollisverotulot 2013 – 2023, ennuste 2024 - 2026

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
17 509	16 761	16 745	16 399	15 999	15 361	15 403	15 525	15 642
4,7 %	-4,3 %	-0,1 %	-2,1 %	-2,4 %	-4,0 %	0,3 %	0,8 %	0,8 %

2022	2023	2024	2025	2026
15 503	16 864	16 976	17 855	17 961
-0,9 %	8,8 %	0,7 %	5,2 %	0,6 %

Vuosikate osoittaa seurakunnan tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, lainan lyhennyksiin ja mahdollisiin sijoituksiin. Sen tulisi kattaa myös aiempien investointien vuosittain kuluksi kirjattavien poistojen määrä. Kouvolan seurakuntayhtymän vuosikatteen ovat olleet positiivisia koko tarkastelukaudella. Kun tarkastellaan kokonaisuutena seurakuntayhtymän poistojen ja investointien suuruutta, vain vuosina 2014–2015 vuosikate on riittänyt kattamaan poistojen lisäksi myös investoinnit. Poistoihin on tehty muutokset siten, että vuodelle 2024 on lisäys kertapoistona yhteensä 1,3 milj. euroa. Lisäksi poistojen muutos vaikuttaa myös tuleviin vuosiin, poistojen lisäys v. 2025 yhteensä 1,1 milj. euroa, v. 2026 yhteensä 0,8 milj. euroa ja v. 2027 yhteensä 1,4 milj. euroa. Alla olevasta laskelmasta voi havaita, ettei vuosikate ei riitä kattamaan poistoja kuluvalle kaudella 2024, eikä myöskään vuosina 2025 - 2027. Investointeja on suunniteltu vuodelle 2024 yhteensä 4,7 milj. euroa.

Taulukko 6.2 Vuosikate 2013 – 2023, ennuste 2024 -2027

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Vuosikate	2807	2697	2513	2924	2512	2165	2353	2862	3126	1440	2540	1183	1753	1014	658
Poistot	-2371	-1446	-2220	-2187	-2101	-2080	-1339	-1316	-1471	-1500	-1682	-3040	-2773	-2309	-2692
Investoinnit	-1010	-725	-150	-854	-695	-1238	-1709	-3443	-1826	-1902	-2030	-4750	-3853	-3715	-3089
Vuosikatteen riittävä tilikauden tulos	-574	526	143	-117	-284	-1153	-695	-1897	-171	-1962	-1172	-6607	-4873	-5010	-5123
tilikauden tulos	836	1357	341	756	173	103	285	765	1255	-59	858				

(päivitetty 30.12.2024)

Kouvolan seurakuntayhtymän tilikausien tulokset ovat olleet tarkastelukaudella ylijäämäisiä lukuun ottamatta vuotta 2022, tällöin tilikauden tulos oli 59 000 euroa alijäämäinen. Ylijäämää on kertynyt vuosilta 2013–2023 yhteensä 6 674 022 euroa.

Arvio talouden kehityksestä seurakuntayhtymässä 2024 – 2030

Talousarviokaudella 2024 ja suunnitteluajavälillä 2025–2027 seurakuntayhtymän taloudellinen tilanne kiristyy. Toimintatuottoja arvioidaan kertyvän hieman enemmän. Vastaavasti myös toimintakulujen osuus kasvaa noin 3,7 prosenttia vuodesta 2025 vuoteen 2026 ja 6 prosenttia vertailtaessa vuoteen 2027. Toimintakulujen nousu johtuu henkilöstökulujen kasvusta sekä yleisestä hintojen noususta. Seurakuntayhtymän talousarviossa 2025 arvioidaan suunnittelukausien verotulot alhaisemmaksi (16,5 milj. euroa) kuin kirkkohallituksen teettämässä FCG -tilastossa (17,8 milj. euroa). Vuonna 2023 kirkollisveroja kertyi yhteensä 16,8 milj. euroa, vuonna 2024 yhteensä 17,0 milj. euroa. Nykyisen hallituksen suunnitellut toimenpiteet tuloverotuksen muutoksiin vaikuttavat kirkollisverotuottoa lisäävästi. Kouvolan seurakuntayhtymälle muutoksen vaikutus vuodelle 2025 on arvioitu olevan noin 600 000 euroa. Hallitus on 22.11.2024 hyväksynyt myös suunnitellun valtion rahoituksen leikkauksen, yhteensä 19,6 milj. euroa. Lisäksi kirkolliskokous on marraskuun kokouksessa hyväksynyt uudet valtion rahoituksen jakoperusteet. Jakoperustemuutosten ja valtionrahoituksen leikkauksen yhteisvaikutus on Kouvolan seurakuntayhtymälle yhteensä vuodelle 2025 noin – 33 000 euroa. Vuosikate on suunnittelun aikavälillä vuonna 2025 noin 1,7 milj. euroa, vuonna 2026 noin 1,0 milj. euroa ja vuonna 2027 enää 0,6 milj. euroa. Poistojen muutosten jälkeen suunnitellulla 16,5 milj. euron kirkollisverotulolla vuosikate ei riitä kattamaan poistoja talousarviovuotena 2025 eikä myöskään suunnitelmavuosilla 2026 – 2027. Investointeja on suunniteltu vuosille 2024 – 2027 yhteensä – 15,4 milj.euroa.

Kouvolan seurakuntayhtymän tase on ollut melko vahva. Tarkastellulla ajanjaksolla seurakuntayhtymällä on ollut lainaa vain vuonna 2013 yhteensä 183 333 euroa, sen jälkeen lainaa ei ole ollut. Rahaa ja rahoitusarvopapereita on ollut vuonna 2013 yhteensä 6 203 240 euroa ja vuonna 2023 yhteensä 17 485 981 euroa. Edellisten tilikausien ylijäämää taseessa oli vuonna 2013 yhteensä 5 180 661 euroa ja vuonna 2023 yhteensä 10 996 555 euroa. Taseessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia, raha ja rahoitusarvopaperiomaisuus on kasvanut suhteessa enemmän kuin ylijäämää on muodostunut. Muutos johtuu arvopaperiomaisuuden kasvusta ja saaduista testamenteista.

Tulevien kausien alijäämiä on vielä muutama vuosi mahdollista kattaa edellisten kausien ylijäämillä. Edellisten kausien ylijäämä on kuitenkin vain 10,9 milj. euroa, joten ilman talouden tasapainotusta tämä ei riitä monelle vuodelle. Lisäksi mikäli kulurakenne pysyy ennallaan ja suunnitellut investoinnit toteutetaan, rahavarat kulutetaan loppuun jo ennen vuotta 2030.

Vastuukate

Vastuukate osoittaa seurakuntien ja kirkon perustehtäville kohdennetun määrärahan. Keskeinen kysymys seurakuntayhtymissä on, miten verotulot (vastuukatteen määrärahat) jaetaan paikallisseurakuntien kesken. Talousarvion käyttötalousosassa on kirkkovaltuuston hyväksymät toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat yleishallinnon, yhteisen seurakuntatyön, hautustoimen ja kiinteistötoimen pääluokkien tehtävien hoitamista varten. Yhteistä kirkkoneuvostoa sitoo pääluokkakohtainen vastuukate, johon sisältyvät ulkoisten menojen ja tulojen lisäksi taksaperusteiset sisäiset erät (esim. keittiötoimi). Tilojen käytöstä muodostuvat sisäiset vuokrat eivät kuulu sitovuuseriin. Yhteistä kirkkoneuvostoa sitoo paikallisseurakuntien hankekohtaisesti yhteiset projektit. Seurakuntaneuvostoja sitoo yhteiseen kirkkoneuvostoon nähden oman seurakunnan vastuukate ja seurakuntaneuvostot päättävät omien tehtävälueiden/työmuotojen sitovuustasot seurakuntaneuvostoon nähden. Investointiosan loppusumma sitoo yhteistä kirkkoneuvostoa, kuitenkin siten, että rahaa saa käyttää vain talousarviossa merkittyihin hankkeisiin. Sitovuustason mukaista määrärahaa ei saa ylittää eikä tuloarviota alittaa.

Määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuustasot ovat kirkkovaltuustoon nähden pääluokkatason vastuukate ja 2 pääluokassa kunkin seurakunnan vastuukate.

Vastuukatteet ovat vuoden 2024 talousarviossa jakaantuneet seuraavasti. Seurakuntien osuus on 50 %, yhteisten seurakunnallisten tehtävien 5 %, kiinteistötoimen 25 %, hautatoimen 8 % ja

hallinnon 11 %. Käyttötalousosan vastuukatteen tavoite on ollut 92 prosenttia kirkollisverotuloista, mutta esimerkiksi vuoden 2024 talousarviossa se on 95 prosenttia johtuen muun muassa kiinteistötoimen energiahintojen noususta.

	vastuukatteet 2024	%
Hallinto	1 640 700	11
Yhtymä	15 000	0
Anjalankoski	1 279 380	9
Elimäki	729 520	5
Kouvola	2 547 300	17
Kuusankoski	1 782 100	12
Valkeala	1 061 600	7
Yhteiset srk.	801 820	5
Hautaustoimi	1 248 400	8
Kiinteistötoimi	3 799 100	25
TA yhteensä	14 904 920	100

Taulukko 6.3 Vastuukate 2024

Seurakuntien talouden kehitys 2023 – 2030

Paikallisseurakunnilla on vastuu omasta menotaloudestaan eli seurakunnan tulee pysyä talousarviossa osoitettujen toimintamäärärahojen eli vastuukatteen puitteissa. Mikäli vastuukate pysyisi seurakunnilla entisellä tasolla ja seurakunnassa ei tehdä mitään rakenteellisia muutoksia nykyiseen tasoon, kustannustason nousu vaikuttaa siten, ettei vastuukate (toiminnan määräraha) riitä nykyisellä tasolla toteutettuun toimintaan.

Elimäen talousarvio ylittyi jo vuonna 2023 (- 41 548 euroa) eikä tule riittämään ilman sopeutusta jatkossakaan. Anjalankosken seurakunta on kaikkein parhaimmassa tilanteessa, koska toimintaa on siellä jo sopeutettu vuosittain. Valkealan vastuukate tulee ylittymään ilman muutoksia jo vuonna 2024, Kouvolan ja Kuusankosken vuonna 2025 ja Anjalankosken vuonna 2026. Seurakunnat eivät siis pysty järjestämään yhtä laajasti toimintaa nykyisen vastuukatteen määrällä. Henkilöstökulujen osuus toimintamäärärahoista on merkittävin osuus mihin rahoja käytetään.

Taulukossa on kuvattu seurakunnittain, kuinka toimintamäärärahojen toteuma on kehittynyt vuodesta 2013 vuoteen 2023. Elimäen määräraha ylittyi vuonna 2023 ja taulukossa näkyy, että toimintamäärärahan toteuma on ollut suurempi per jäsen kuin muissa seurakunnissa. Määrärahat

jäsentä kohden ovat kasvaneet, mutta kokonaisuudessa jaettava kokonaismääräraha on pienentynyt kymmenessä vuodessa – 737 890 euroa (- 9,6 %). Seurakuntien toteuma toimintamäärärahassa jäsentä kohden on pienin Anjalankoskella ja suurin Elimäellä. Talousarvioon vastuukate eli toimintamääräraha lasketaan edellisen vuoden seurakunnan jäsenmäärän mukaan. Erot seurakuntien toimintamäärärahan toteumassa per jäsen vaihtelevat, koska seurakuntien jäsenmäärä muutokset ovat erilaisia seurakunnissa vuosittain.

Alla on kuvattu toimintamäärärahan toteuman muutos seurakunnittain vuodesta 2013 – 2023

Taulukko 6.4 Toimintamäärärahan toteuman muutos seurakunnittain 2013- 2023

seurakunta	2013	toiminta- määräraha /jäsen	2023	toiminta- määräraha /jäsen	muutos/ jäsen %	muutos / euroa	muutos %
Anjalankoski	1 418 774	113,94	1 146 248	122,42	+ 7,4 %	-272 526	-19,2 %
Elimäki	698 916	102,70	746 138	138,53	+ 34,9 %	+47 222	+6,6 %
Kouvola	2 578 244	112,57	2 357 158	124,69	+ 10,7 %	-221 086	-8,6 %
Kuusankoski	1 939 605	114,91	1 668 961	127,03	+ 10,5 %	-270 644	-13,9 %
Valkeala	1 029 701	104,86	1 008 845	129,23	+ 23,2 %	-20 856	-2,0 %
Yhteensä	7 665 240	111,31	6 927 350	126,88		-737 890	- 9,6 %

Alla olevassa taulukossa kuvataan, kuinka paljon henkilöstökuluihin seurakunnassa on kulunut vuonna 2023 prosentuaalisesti toimintamäärärahasta (vastuukatteesta) ja kuinka paljon määrärahaa on jäänyt toiminnan järjestämiseen. Kuusankoskella ja Kouvolassa toimintaan on jäänyt lähes saman verran rahaa noin 360 000 – 370 000 euroa, Elimäellä toiminnan osuus on yli puolet pienempi. Verrattaessa henkilöstökulujen jälkeen toimintaan jäävää määrärahaa per jäsen se on Elimäellä suurin 30,70 euroa/jäsen ja Kouvolassa pienin 19,10 euroa/jäsen.

Taulukko 6.5 Toimintamäärärahan jakauma henkilöstökuluihin ja muuhun toimintaan seurakunnittain 2023

	Anjalankoski	Elimäki	Kouvola	Kuusankoski	Valkeala
vast.kate	1 146 248	746 138	2 357 158	1 668 961	1 008 845

hlökulut	939 241	580 896	1 996 135	1 298 123	812 820
Hlö.kulu vast.katteesta	81,9 %	77,8 %	84,7 %	77,8 %	80,6 %
määräraha muuhun toimintaa / €	207 007	165 242	361 023	370 838	196 025
määräraha/srk jäsen	22,10	30,70	19,10	28,20	25,10

7 Henkilöstö

Kouvolan seurakuntayhtymässä työskenteli henkilöstötilinpäätöksen mukaan 31.12.2013 yhteensä 261 henkilöä (300,4 htv). Näistä seurakuntayhtymän työntekijöitä oli 127 (48,6 %) ja paikallisseurakunnissa 134 (51,4 %) työntekijää. Vuoden 2023 lopussa henkilöstömäärät olivat yhteensä 221 henkilöä (253,1 htv). Seurakuntayhtymän työntekijöitä oli 31.12.2023 yhteensä 113 (51,1 %) henkilöä ja paikallisseurakuntien 108 henkilöä (48,9 %).

Alla olevassa arviolaskelmassa on kuvattu kuinka nykyisellä vastuukatteella (vuoden 2023 vastuukate) toimittaessa kustannusten kasvu vaikuttaisi seurakuntien ja yhtymän henkilöstömäärään vuoteen 2027 mennessä. Laskelmassa on oletettu, että vastuukate pysyisi vuoden 2023 tasolla, henkilöstökulut kasvavat vuositasolla 3 %:a ja muut toimintakulut 2 %:a. Seurakuntien pääasiallinen kuluerä on henkilöstökulut, muut toiminnalliset määrärahat ovat suppeat. Hallinto, kiinteistöt ja hautausmaat ovat yhtymän alaisuudessa, niiden osalta laskelmassa on yhtymän osalta huomioitu vain henkilöstökulut ja niiden kasvu.

Taulukko 7.1 Laskennallinen htv muutos vuoteen 2027 vuoden 2023 vastuukatteella

	laskennallinen htv vähennys vuoteen 2027 / htv	laskennallinen htv vähennys vuoteen 2027/ %
Anjalankoski	-1	5,50 %
Elimäki	-3	25 %
Kouvola	-4,5	11,25 %
Kuusankoski	-3	13,60 %

Valkeala	-2	12,50 %
Yhtymä	-17	15 %
	-30,5	-13,80 %

Taulukko 7.2 Henkilöstökulujen osuus vuoden 2024 vastuukatteesta (talousarvio)

	ANJALAN-KOSKI	ELIMÄKI	KOUVOLA	KUUSAN-KOSKI	VALKEALA	YHT.SRK TYÖÄ	KOKO SRK.YHTYMÄ	% koko vastuukatteesta
VASTUUKATE 2024	1 279 380	729 520	2 547 300	1 782 100	1 061 600	801 820	14 913 820	
Henkilöstökulut	-1 024 910	- 565 900	- 2 168 400	-1 376 900	- 819 340	- 727 600	- 12 674 660	-84,99
Kiinteistökulut (ei sis.palkkoja)							- 2 651 100	-17,78
JÄÄ MUUHUN TOIMINTAA	254 470	163 620	378 900	405 200	242 260	74 220	- 411 940	
HIÖkulut % vast.katteesta	80 %	78 %	85 %	77 %	77 %	91 %	85 %	-102,76

Yllä olevassa vuoden 2024 talousarviolaskelmassa on nähtävillä henkilöstökulujen osuus vastuukatteesta seurakunnittain ja se mitä jää käytettäväksi muuhun toimintaan. Vastuukatteen määrä on yhteensä 14,9 milj. euroa, josta henkilöstökulujen osuus 12,6 milj. euroa ja kiinteistökulujen osuus 2,6 milj. euroa, talousarvio 2024 on alijäämäinen. Nykyisellä henkilöstömäärällä arvioidaan henkilöstökulujen nousevan vuoteen 2030 mennessä 3,1 milj.euroa ja verotulojen 1,4 milj. euroa eli 1,7 milj. euroa enemmän. Mikäli mitään muutoksia ei tehdä arviolaskelman perusteella vuoteen 2027 mennessä seurakuntien ja yhtymän on käynnistettävä henkilöstöä koskevat muutosneuvottelut. Henkilöstösuunnitelmassa kuvataan tarkemmin Kouvolan seurakuntayhtymän ja seurakuntien henkilöstörakennetta.

8 Kiinteistöt

Kouvolan seurakuntayhtymällä on suuri määrä kiinteistöjä. Rakennusten bruttoala on yhteensä 42 885 brm². Rakennuksia ja tiloja on yhteensä 116 kpl, näistä kirkollisia rakennuksia 26 kpl, hautatoimen rakennuksia ja tiloja 29 kpl ja muita seurakunnan rakennuksia ja tiloja 61 kpl. Von Daehnin ja Wreden suvun hautakappelit ovat seurakuntayhtymän maa-alueella, mutta ovat yksityisiä kappeleita.

Kiinteistöstrategia on päivitetty kirkkohallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti.

Kiinteistöstrategiassa kuvataan tarkemmin seurakuntayhtymän kiinteistöjen nykytilannetta, ylläpito ja korjausvastuuta ja kiinteistöstrategisia valintoja.

9 Hautausmaat

Kouvolan seurakuntayhtymällä on 21 hautausmaata ja 10 siunauskappelia. Useimmilla hautausmailla on lisäksi huolto-, konehalli-, varasto- ja sosiaalitiloja.

Taulukko 9.1 hautaustoimen rakennukset ja tilat

Nimi	Kirkollinen rakennus	Bruttoala brm ²	Valmistumis-päivä	Rakennusryhmä, pääryhmä	Rakennusryhmä, alaryhmä	Suojelu-kohde
Elimäen hautausmaa, omaisten huone	Ei	61	1.1.1930	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Hukalan hautausmaa, huoltorakennus	Ei	258	1.1.1979	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Hukalan hautausmaa, kalustovaja	Ei	150	1.1.1986	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Hukalan hautausmaa, ruumishuone	Ei	46	1.1.1960	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Tuohikotin hautausmaa, kalustovaja (vanha)	Ei	0	1.1.1920	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Varasto, Kuusankosken uusi hautausmaa	Ei	193	1.1.1977	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Huoltorakennus, Kuusankosken uusi hautausmaa	Ei	219	1.1.2005	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Konehalli, Kuusankosken uusi hautausmaa	Ei	340	1.1.1984	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Huoltorakennus, Karhunkankaan hautausmaa	Ei	156	1.1.1937	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Varasto, Karhunkankaan hautausmaa	Ei	0	1.1.1937	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Elimäen hautausmaa, varistorakennus	Ei	50	1.1.1950	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Huoltorakennus, Muhniemen hautausmaa	Ei	77	31.10.2011	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Anjalan hautausmaa, taukotupa	Ei	11,3	1.1.2009	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Anjalan hautausmaa, varistorakennus	Ei	14,5	29.9.2016	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Huoltorakennus, Lepolan hautausmaa	Ei	670	1.1.1970	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Ulkovarasto	Ei	296	1.1.1998	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Kalustovaja, Lepola	Ei	420	1.1.1970	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Kuusankosken vanha hautausmaa, huoltorakennus	Ei	129,5	1.1.1984	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Hirvelän hautausmaa, läpikäytävä/kellari	Ei	52		2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Hirvelän hautausmaa, huoltorakennus	Ei	95	1.1.1988	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Talousrakennus, Kouvolan vanha hautausmaa	Ei	63,4	1.1.1986	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Huoltorakennus, Kouvolan vanha hautausmaa	Ei	372,5	1.1.2013	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Korian hautausmaa, varistorakennus	Ei	15	1.1.2004	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Huoltorakennus, Välikangas	Ei	66	1.1.1945	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Vanha ruumishuone, Välikangas	Ei	25	1.1.1940	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Varasto, Välikangas	Ei	41	1.1.2014	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Jaala ylävarasto	Ei	0		2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei
Jaala varasto	Ei	37	1.1.1971	2. Hautaustoimen rakennukset ja tilat	2.2 Muut hautausmaiden rakennukset	Ei

Hautaustoimi on seurakunnille annettu yhteiskunnallinen tehtävä, jonka hoitamiseksi se saa valtionrahoitusta. Uuden kirkkohallituksen ohjeen mukaisesti valtionrahoituksen leikkauksen seurauksena hautaustoimen maksutuloilla on katettava seurakuntatalouksien hautaustoimen kokonaiskustannuksista puolet.

10 Rakennemuutoksen arviointia tehtäväkysymysten näkökulmasta

Rakennemuutoksen arvioinnin lähtökohtana on Kouvolan seurakuntien seurakuntaneuvostojen tekemä yhteinen päätös syyskuussa 2023. Päätöksessä pyydetään yhteistä kirkkoneuvostoa perustamaan työryhmä, joka arvioisi mikä on tarkoituksenmukaisin seurakuntarakenne turvaamaan seurakunnan tehtävän toteutumisen tulevaisuudessa Kouvolaissa.

Työryhmän tehtävänä on antaa selvitys konkreettisista vaikutuksista alla olevissa vaihtoehdoissa

1. ei muuteta mitään rakenteessa, mitä vaikutuksia,
2. nykyinen rakenne yhteistyötä tiivistämällä, konkreettisesti tuodaan esille mitä ja millä tavoin,
3. yhden seurakunnan malli, mitä konkreettisia vahvuuksia tai heikkouksia tässä rakenteessa.

Työryhmä on työskentelyn aikana määritellyt keskeisimmät tekijät ja tavoitteet

rakennemuutoksen arvioinnissa. Näistä tärkein on kirkon perustehtävän turvaaminen.

Rakennemuutostyöryhmän selvitystyössä on tarkasteltu ja arvioitu Kouvolan seurakuntayhtymän ja sen seurakuntien kehitystä, muutosta ja nykytilannetta toiminnan, jäsenmäärän muutosten, henkilöstön ja talouden kehityksen näkökulmasta. Selvitystyön liitteenä on erillinen kiinteistöstrategia, henkilöstösuunnitelma ja viestintäsuunnitelma. Lisäksi liitteenä on muistiot eri tilaisuuksista henkilöstölle, seurakuntalaisille ja luottamushenkilöille.

Kirkkolain 2 luvun 13 §:n mukaan seurakuntajaon muutokset voidaan toteuttaa, jos muutos on kirkon tehtävän toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukainen ja muutos parantaa seurakuntien tai seurakuntayhtymän toimintakykyä, toiminnan taloudellisuutta tai seurakuntalaisten kielellisten oikeuksien toteutumista.

Selvitystyön tulokset

Kouvolan seurakuntayhtymän jäsenmäärän arvioidaan vähenevän merkittävästi tulevina vuosina. Jäsenmäärä oli vuoden 2023 lopussa yhteensä 54 597 jäsentä, arvio vuodelle 2030 on - 18,5 % ja vuodelle 2040 - 38 %, vähennystä yhteensä 21291 jäsentä. Jäsenmäärän ja käyttötalouden varojen väheneminen vaikuttavat siihen, miten Kouvolan seurakuntien ja seurakuntayhtymän

toimintaa tulevaisuudessa kehitetään ja kohdennetaan. Seurakuntayhtymä ei pysty enää jatkossa taloudellisesti turvaamaan entisenlaisia palveluja eikä hoitamaan näin isoja kiinteistöjen ylläpito-, korjaus- ja investointikustannuksia.

Seurakuntien toimintaympäristöt ovat muutoksessa asukasmäärän laskun, väestön ikääntymisen, yksinasuvien määrän kasvun ja lapsiperheiden ja lasten määrän vähenemisen myötä. Perustehtävän toteuttaminen muuttuvassa toimintaympäristössä tulee olemaan yleisestikin merkittävä seurakuntien kehityskohde. Kirkon toimintaympäristö ei muodostu pelkästään alueista tai rakenteista, vaan toiminnan rakentumiseen vaikuttavat ihmiset ja heidän välisensä vuorovaikutus.

Kouvolan seurakuntayhtymän alueen toimintaympäristö on muuttunut jo merkittävästi vuoden 2009 kuntaliitoksen myötä, jolloin viidestä seurakunnasta muodostettiin seurakuntayhtymä ja kuudennesta eli Jaalan seurakunnasta tuli kappeliseurakunta Kuusankosken seurakuntaan. Toimintaympäristö ei ole pelkästään enää kaupunki- tai maaseutualueita vaan alueelta löytyy molempia. Toimintaympäristön muutos vaikuttaa toiminnan ja taloudellisten resurssien kohdentamiseen.

Seurakunnat hoitavat niille kirkkolain määrittelemät kirkon tehtävät huolehtimalla jumalanpalveluksista ja muista kirkollisista tehtävistä, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta, lähetystyöstä ja muista kristillisen sanoman tehtävistä. Nämä ovat seurakunnan välttämättömät toiminnan perustehtävät. Seurakuntayhtymässä hoidetaan hallinto- ja talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, kiinteistöpalvelut; johon sisältyy hautaus- ja puistopalvelut, tietohallintopalvelut, aluekeskusrekisteri sekä yhteisten erityistyöalojen yksikkö ja viestintä. Yhteisten erityistyöalojen yksikkö sisältää sairaalasielunhoidon, kehitysvammaistyön, perheneuvonnan, palvelevan puhelimen ja oppilaitostyön.

Henkinen ja hengellinen toimintaympäristö on muuttunut siten, että toimintaa on järjestettävä kohdistetusti myös iltaisin ja viikonloppuisin. Muutos vaikuttaa työntekijöiden liikkuvuuteen ja tehtäviin, joihin heitä palkataan. Sosiaalinen media on muuttanut yhteisöllisyyttä ja luonut samalla meille uusia mahdollisuuksia tavoittaa eri ryhmiä, muun muassa nuoria ja nuoria aikuisia, mutta myös työikäisiä ja perheitä. Seurakuntatyöhön tulee koko ajan uusia lakisääteisiä velvoitteita ja byrokratiaa, joita tulee huomioida ja toteuttaa. Näitä ovat esimerkiksi AVI:n

riskienkartoitukset, hautausmaan hoitosuunnitelmat ja runsas määrä erilaisia kirkkohallituksesta tulevia ohjeiden muutoksia ja päivityksiä.

Kouvolan seurakuntayhtymän alueella jumalanpalveluksissa osallistujien määrä on pudonnut merkittävästi. Muutokseen ovat vaikuttaneet muun muassa koronavuodet ja ikäihmisten varovaisuus terveyssyistä. Koronavuodet muuttivat ihmisten käyttäytymistä muun muassa siten, että harkitaan tarkemmin mihin tilaisuuksiin osallistutaan. Kirkollisista toimituksista hautaan siunaamisten määrä on kasvanut ja kasvaa edelleen suurten ikäluokkien ajan. Kasteiden määrä on vähentynyt esimerkiksi vuodesta 2017 vuoteen 2023 verrattuna (- 32 %) ja avioliittoon vihkimisten määrä on puolittunut. Tammikuussa 2024 Kouvolan seurakuntien 15-vuotiaita jäseniä oli 658 jäsentä ja 1-vuotiaita 271 jäsentä.

Vapaaehtoistyön merkitys on korostunut entisestään vuosien varrella. Työ on arvokasta ja merkityksellistä, se on osa seurakunnan olemusta. Kouvolan seurakunnissa tehdään vapaaehtoistyötä monin eri tavoin kaikilla työaloilla muun muassa jumalanpalveluksissa, keittiössä, käsi- ja puutöissä, musiikissa, kerho- ja ryhmätoiminnassa ja monessa muussa toiminnassa.

Seurakuntien ja yhtymän hallinto- ja toimintorakenteiden kehittämisen näkökulmasta

nykyinen toimintamalli ei ole optimaalinen muutettaessa hallintoa kevyemmäksi ja joustavammaksi. Jokainen seurakunta toimii hallinnollisesti itsenäisesti. Seurakuntien taloudellinen vastuu on toimia heille osoitetun vastuukatteen eli toimintamäärärahan puitteissa. Jokaisella seurakunnalla on oma seurakuntaneuvosto, joka käyttää seurakunnan päätösvaltaa ja hoitaa kirkkoneuvoston tehtävät, jotka eivät kuulu yhteiselle kirkkoneuvostolle, sekä muut kirkkolaissa sille määrätyt tehtävät (KL 3:16). Seurakuntaneuvosto päättää muun muassa seurakunnalle osoitettujen varojen käytöstä. Kouvolan seurakuntayhtymän alueella kokoontuu lähes kuukausittain viisi seurakuntaneuvostoa, lisäksi Jaalan kappelineuvosto ja yhteinen kirkkoneuvosto. Yhteinen kirkkovaltuusto kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Seurakunnassa tulee olla kirkkoherran, kanttorin ja diakonian virka (KJ 8:1). Kanttorin ja diakonian virka voidaan ev.lut. kirkon viranhaltijasta annetun lain 49 §:ssä säädetyillä perusteilla tuomiokapitulin suostumuksella perustaa tai muuttaa osa-aikaiseksi taikka jättää täyttämättä

tuomiokapitulin päättämäksi määräajaksi tai täyttää määräajaksi osa-aikaisena. Tavoite, että nämä henkilöstöresurssit olisivat käytössä koko yhtymän alueella ei toteudu tällä rakenteella. Henkilöstön työskentely yli seurakuntarajojen perustuu työntekijöiden vapaaehtoisuuteen. Yhtymän työntekijät työskentelevät koko yhtymän alueella esim. kiinteistötyöntekijät. Seurakuntien viranhaltijan virkamääräys määrittelee viranhoitopaikan ja työsuhteisella työsopimus sen paikan, jossa työntekijä pääasiallisesti työskentelee tai josta käsin hän suorittaa työnsä.

Talouden kokonaisvastuu on seurakuntayhtymällä. Paikallisseurakunnilla taloudellinen vastuu tarkoittaa vastuuta omasta menotaloudesta eli siitä, että seurakunta pysyy sille talousarviossa myönnettyjen määrärahojen (vastuukatteen) puitteissa. Talouden näkökulmasta, vaikka jäsenmäärän lasku on merkittävä, näyttää kirkollisverotuloennusteen mukaan tulotaso pysyvän lähes ennallaan.

Hallituksen toimenpiteet vaikuttavat kirkollisverotuloa lisäävästi. Kouvolan seurakuntayhtymälle lisäyksen arvio on vuodelle 2025 noin + 600 000 euroa. Lisäksi hallitus on marraskuussa 2024 hyväksynyt valtionrahoituksen leikkauksen. Valtionrahoituksen leikkauksen ja jako-osuuden muutosten vaikutukset yhtymälle ovat vuodelle 2025 noin - 33 000 euroa. Ennustettavuus on kuitenkin pitkällä aikavälillä heikko jäsenmäärän muutoksen vuoksi. Vaikka tulotaso pysyisikin entisellään talouden resurssit supistuvat henkilöstö- ja kiinteistökulujen, kiinteistöjen korjausvelan ja muiden toimintakulujen kasvun vuoksi. Palkankorotukset ovat olleet vuosille 2023 - 2024 yhteensä noin 11 prosenttia. Inflaation kuluttajahintojen vuosimuutos on ollut tilastokeskuksen mukaan vuonna 2023 yhteensä 5,6 prosenttia ja vuodelle 2024 arvion mukaan 1 prosenttia. Seurakuntayhtymän talousarviossa toimintakulujen osuus kasvaa noin 3,7 prosenttia vuodesta 2025 vuoteen 2026 ja 6 prosenttia vertailtaessa vuoteen 2027. Talousennusteen mukaan seurakuntayhtymän vuosikate ei riitä enää kattamaan poistoja ja tilikauden tulokset kääntyvät alijäämäiseksi. Toimintaan jäävä vastuukatteen määrä supistuu ja pienissä seurakunnissa tämä näkyy siten, että kun lakisääteiset peruspalvelut tulee toteuttaa, tällöin muu toiminta supistuu. Tulevien kausien alijäämiä on vielä muutama vuosi mahdollista kattaa edellisten kausien ylijäämillä. Edellisten kausien ylijäämä on kuitenkin vain 10,9 milj. euroa, joten ilman talouden tasapainotusta tämä ei riitä monelle vuodelle. Lisäksi, mikäli

kulurakenne pysyy ennallaan ja suunnitellut investoinnit toteutetaan, rahavarat kulutetaan loppuun jo ennen vuotta 2030.

Kouvolan seurakuntayhtymän suurin menoerä ovat henkilöstökulut. Henkilöstökulujen osuus vuonna 2023 oli verotuloista 69,5 prosenttia, koko kirkon vastaava prosentti on 58,7. Henkilöstökulut ovat vuoden 2024 talousarviossa noin 12,6 milj. euroa. Henkilöstön määrä on vähentynyt vuodesta 2013 vuoteen 2023 yhteensä 40 htv:tä. Toiminta nykyisellä tasolla ei ole mahdollista ilman sopeuttamista ja strategisia linjauksia. Yhteistyötä on tiivistettävä ja kehitettävä entisestään seurakuntarakenteen muodosta huolimatta. Henkilöstösuunnitelmassa kuvataan tarkemmin Kouvolan seurakuntayhtymän ja seurakuntien henkilöstörakennetta.

Kouvolan seurakuntayhtymällä on omistuksessaan runsaasti *kiinteistöjä*. Kiinteistöjen tarkempi kuvaus on liitteenä olevassa kiinteistöstrategiassa. Kulttuuriarvokkaita kiinteistöjä, joissa on joko lakiin tai kaavoitukseen perustuva suojelumerkintä, on yhteensä 33 kpl, noin 28,4 % koko kiinteistökannasta. Kiinteistöjen ulkoiset toimintakulut henkilöstökuluineen ovat vuositasona noin 3,9 milj. euroa. Kiinteistötoimen talousarvio on ylittynyt jo vuonna 2023 yhteensä noin 700 000 euroa. Vuodelle 2024 talousarvioon oli lisätty määrärahaa jo 350 000 euroa ja tämän lisäksi on hyväksytty 2024 joulukuussa 310 000 euron lisätalousarvio. Poistojen osuus talousarviossa on vuosittain noin 1,6 milj. euroa. Poistosuunnitelmaa on päivitetty joulukuussa 2024 ja samalla kohdistettu muutokset myös vanhoihin investointikohteisiin.

Mikäli osasta kiinteistöistä luovutaan ja keskitetään toimintaa järkevästi, tällä voidaan saada merkittävästi alennettua kiinteistötoimen kustannusrakennetta. Vuosille 2024 – 2029 on suunniteltuja investointeja noin 20 milj. euroa. Mikäli kaikki suunnitellut investoinnit toteutetaan, seurakuntayhtymän kassavarat kulutetaan loppuun ennen vuotta 2029. Lisäksi kiinteistöissä on runsaasti korjausvelkaa, käytettävissä on vanha vuoden 2017 arvio noin 15 milj. euroa ja tämä on edelleen kasvanut. Seurakuntayhtymä ei pysty taloudellisesti kantamaan näin isoja kiinteistöjen ylläpito-, korjaus- ja investointikustannuksia. Kiinteistökannan tarpeet ja ylläpito tulee kartoittaa, olipa tuleva rakenne mikä hyvänsä.

1 Ei muuteta mitään rakenteessa, mitä vaikutuksia

Seurakuntayhtymän rakenne pysyy entisellään ja seurakunnat jatkavat itsenäisesti toimintaa. Toiminta pysyy entisen kaltaisena ja kattaa alueellisesti nykyisten seurakuntien alueet. Seurakuntaidentiteetti ja paikallisuus pystytään ottamaan huomioon, mutta toimintaa joudutaan sopeuttamaan talouden supistuessa. Henkilöstö ja kiinteistöt ovat seurakuntalaisille tuttuja. Kiinteistöistä joudutaan joka tapauksessa luopumaan, tämä tuo muutoksia toimintaan. Suunnitelmallisuutta tarvitaan myös kiinteistöjen kunnossapidossa ja korjaamisessa, mihin talouden varat kohdennetaan. Kirkkoherrat johtavat alueellisesti seurakunnallista toimintaa. Toiminta ja toimintatavat ovat erilaisia eri seurakunnissa.

Seurakuntayhtymässä on työnantajana joko seurakunta tai yhtymä, näin ollen Kouvolan seurakuntayhtymässä on kuusi työnantajaa. Työskentely jatkuu seurakunnissa itsenäisesti, jokaisella seurakunnalla on oma kirkkoherra, kanttori ja diakoni. Muita työntekijöitä on seurakuntien resurssien mukaisesti. Seurakunnilla ovat omat seurakuntaneuvostot. Samoin yhtymä pysyy hallinnollisesti entisellään.

Seurakuntalaisten näkökulmasta muutokset näkyvät siten, että kun taloudelliset resurssit vaikuttavat pienten seurakuntien toimintaan ja kun lakisääteiset peruspalvelut tulee toteuttaa, muu toiminta supistuu. Henkilöstö- ja kiinteistökulujen kasvu aiheuttaa muiden resurssien supistamisen. Vastuukatteiden supistuessa henkilöstön lisävähennyksiin on painetta kaikissa seurakunnissa ja yhtymän työaloilla. Pienissä seurakunnissa vähennysten vaikutus työn tekemiseen ja toimintaan on suurin.

Toiminnan näkökulmasta työmäärä ei jakaudu seurakunnissa tasaisesti. Pienissä seurakunnissa työntekijät hoitavat tehtäviä yhä laaja-alaisemmin koska resurssit niukkenevat ja varoja sijaisten palkkaamiseen ei ole. Hautausten määrä on kasvussa ja huolta aiheuttaa kuinka henkilöstöresurssit riittävät. Tämä vaikuttaa myös toteutettavan toiminnan suunnitteluun ja kohdentamiseen. Samalla se vaikuttaa siihen, että työntekijät ovat eriarvoisessa asemassa työtehtävien jakaantumisen ja taloudellisen suunnittelun osalta. Tämä aiheuttaa haasteita seurakuntien rekrytointiin. Tavoite, että eläköitymisiä hyödynnetään henkilöstön vähennys tarpeeseen on haastavaa, koska seurakunnissa ei välttämättä eläköidytä siitä työntekijäryhmästä, jossa olisi eniten tarvetta/ mahdollisuuksia vähentää henkilöstöä.

Pienten seurakuntien toiminta on myös haavoittuvaa vähäisen henkilöstöresurssin ja yksisarjaisuuden vuoksi, jolloin poissaoloihin (vapaat, lomat, sairaus yms.) sijainen joudutaan etsimään työyhteisön ulkopuolelta. Yksisarjaisuus tarkoittaa, että jos seurakunnassa on työalalla vain yksi työntekijä, sijaisuudet joudutaan hankkimaan ulkopuolelta ja tämä lisää henkilöstökuluja. Mikäli seurakunnalla ei ole taloudellisesti mahdollisuutta palkata jatkossa enää kokoaikaista työntekijää, tällöin uhkana on osa-aikaistaminen. Kokonaisuuden kannalta on edullisempaa pitää kokoaikaista työntekijöitä kuin suuri määrä osa-aikaisia.

Henkilöstöresurssien riittävyys on haasteena esimerkiksi hautausten määrän kasvaessa vielä tulevina vuosina.

Talouden näkökulmasta, mikäli muutoksia ei tehdä seurakuntien ja yhtymän toiminnan määrärahat vähenee. Tämä tarkoittaa, että seurakunnat eivät pysty järjestämään lakisääteisten tehtävien lisäksi yhtä laajasti muuta seurakuntatoimintaa ja yhtymän tulee kohdentaa resurssit välttämättömiin kohteisiin. Vastuukatteen jako nykyisellä mallilla vaikuttaa siten, että seurakuntien ja yhtymän on järjesteltävä työtehtäviä uudelleen. Vastuukate jaetaan nykyisessä rahanjakomallissa suoraan seurakunnan jäsenmäärän mukaan.

Hallintorakenne pysyy entisellään, seurakunnissa toimivat seurakuntaneuvostot ja tämä lisää päätöksenteon päällekkäisyyttä ja hitautta. Viidessä seurakunnassa ja lisäksi Jaalan kappeliseurakunnassa on vuosittain hallinnon kokouksia noin 40 – 50. Kokoukset kuluttavat kirkkoherrojen, sihteerien, keittiö- ja kiinteistöpuolen henkilöstön työaika ja myös valittujen luottamushenkilöiden aikaa. Samoin jokaisessa seurakunnassa tehdään paljon muita hallintoon ja seurakuntatyöhön liittyviä päällekkäisiä tehtäviä. Yhteiskuntasuhteiden hoitaminen on haastavaa, kun kaikilla seurakunnilla ja yhtymällä ovat omat yhteydet ja näkökulmat. Ulkopuolisille sidosryhmille vastuunjaot yhtymässä asioiden hoitamisessa ovat monimutkaiset. Nykyisessä hallintorakenteessa on 32 esihenkilöä, tämä tuo haasteita esihenkilö – ja johtamistyöskentelyyn.

Kiinteistökannan tarpeiden ja ylläpidon kartoituksella on vaikutusta koko seurakuntayhtymän talouteen. Nykyisellään kiinteistöjen toimintakulut henkilöstökuluineen ovat vuositasolla noin 3,9 milj. euroa. Kiinteistöjen käytön järkevällä suunnittelulla varmistamme arvokkaan

kulttuuriomaisuuden säilyttämisen ja seurakunnallisen toiminnan Kouvolassa. Tällä rakennemallilla kiinteistökannan hallittu sopeuttaminen on vaikeaa.

2. Nykyinen rakenne yhteistyötä tiivistämällä, konkreettisesti tuodaan esille mitä ja millä tavoin,

2.1 Yhteistyön tiivistäminen nykyisellä rakennemallilla

Tässäkin vaihtoehdossa kuten edellä olevassa vertailussa seurakuntayhtymän rakenne pysyy entisellään ja seurakunnat jatkavat itsenäisesti toimintaa. Samoin toiminta pysyy entisen kaltaisena ja kattaa alueellisesti nykyisten seurakuntien alueet. Myös työskentely jatkuu seurakunnissa itsenäisesti, jokaisella seurakunnalla on oma kirkkoherra, kanttori ja diakoni. Muita työntekijöitä on seurakuntien tarpeiden ja resurssien mukaisesti. Seurakunnilla ovat omat seurakuntaneuvostot. Seurakunnallista toimintaa johtaa kirkkoherra oman seurakuntansa alueella. Alueellisesti toiminta on erilaista seurakunnittain.

Tässä vaihtoehdossa arvioidaan, miten yhteistyötä voidaan tiivistää nykyisessä rakennemallissa. Kirkkolain 3 luvun 20 §:n mukaan seurakunnat tai seurakuntayhtymät voivat tehdä sopimuksia tehtäviensä yhteisistä hoitamisesta tai tehtävän hoitamisesta toisen seurakunnan tai seurakuntayhtymän puolesta. Sopimukseen perustuen seurakuntayhtymän sisälle eri seurakunnat voivat tehdä sopimuksia esimerkiksi sijaistamisesta toiseen seurakuntaan ilman, että niiden välillä siirretään kustannuksia. Kouvolan seurakuntayhtymässä hoidetaan tietohallintopalvelut ja aluekeskusrekisteri yhteistyössä myös toisten seurakuntien kanssa. Lisäksi yhtymän yhteisillä työaloilla tehdään sopimusperusteista yhteistyötä muiden yhteistyötahojen kanssa.

Toimintaa voidaan tiivistää esimerkiksi siten, että kahdella seurakunnalla on yhteinen työntekijä, esimerkiksi 50/50 työajalla molemmissa tai jollain muulla jakosuhteella (KJ 8 luku 1 § 4 mom). Työntekijä voi olla myös osaksi seurakunnan palveluksessa ja osaksi yhtymän palveluksessa. Tälläkin hetkellä myös tämänkaltaista tiivistämistä on esim. lastenohjaaja / siivooja. Tiivistämisen hyvänä puolena on, että työntekijälle voidaan tarjota suurempaa tuntimäärää työskentelyyn, mikä vaikuttaa myös hänen palkkatuloihinsa. Tämän mallin haasteena on, että tällöin työntekijällä on esim. kaksi eri esimiestä ja kaksi eri työtiimiä. Malli tuo säästöä seurakuntien

palkkakuluihin, mutta lisää kustannuksia muun muassa toimipaikkojen välisestä liikkumisesta. Hallinnollisesti ratkaisut tulee tehdä kahdessa eri seurakunnassa tai seurakunnassa ja yhtymässä, malli on tältä osin kankea.

Henkilöstöressurssien tiivistämistä seurakunnissa on mahdollista toteuttaa yhdistelmävirkamallilla. Tällöin yksi työntekijä hoitaa kahta työalaa, esimerkiksi lastenohjaaja/nuorisotyöntekijä tai diakoni/lähetys sihteeri. Yhdistelmävirkamallissa on periaatteena, että seurakunnan virka vapautuu, sitä ei enää täytetä, vaan haetaan siihen mahdollista yhdistelmää seurakunnan sisältä. Näin tehdään työtä työalojen kesken. Tällöin voidaan suunnitella työtehtävien jakautuminen tehtävien tarpeen mukaisesti. Mahdollisuudet pienissä seurakunnissa yhdistelmävirkamalliin ovat kuitenkin suppeat, koska henkilöstömäärä on niin pieni ja osaavaa henkilöstöä ei todennäköisesti ole hoitamaan useampaa tehtävää. Vaikutus henkilöstökuluihin on vähäinen. Kuten edellä kohdassa yksi jos ei muuteta mitään rakenteessa, pienten seurakuntien toiminta on haavoittuvaa pienten henkilöstöressurssien ja yksisarjaisuuden vuoksi.

Työalan siirtäminen yhtymän työalaksi

Kirkkolain 3 luku 1 § määrittää seurakunnan tehtävät ja kirkkojärjestyks 8 luku 13 § kirkkoherran tehtävät. Kirkkoherran tehtävä on johtaa 3 luvun mukaista seurakunnan tehtävää ja kirkkoherra on seurakunnan jumalanpalveluksissa, kirkollisissa toimituksissa ja muussa hengellisessä työssä toimivien viranhaltijoiden ja työntekijöiden ylin esimies.

Kirkkolain mukaan seurakuntayhtymässä on työnantajana joko seurakunta tai yhtymä, näin ollen Kouvolan seurakuntayhtymässä on kuusi työnantajaa. Kirkkojärjestyksen 8 luvun 1 § mukaan seurakunnalla on oltava kirkkoherra, kanttori ja diakoni. Yhteistyön tiivistäminen on mahdollista myös siten, että jokin työala siirtyy yhtymän työalaksi. Kouvolan seurakuntayhtymän perussäännössä on kirjattu, että seurakunnat voivat yhdessä esittää YKV:lle vahvistettavaksi samansisältöisillä päätöksillään, että mikä tahansa työala, työalan osa, tai henkilöstöryhmä siirretään yhtymän alaisuuteen. Mahdollisuudet yhteistyön tiivistämiseen on myös tältä osin tutkittava. Hengellisen työalan siirtäminen yhtymän työalaksi siten, että työnantjavastuu ja työnjohto siirtyisivät myös seurakunnilta yhtymälle ei täytä kirkkojärjestyksen 8 luvun 13 § mukaisesti kirkkoherran tehtävää. Kirkkoherra ei voi luovuttaa omia tehtäviään toisille. Yhtymällä voi kuitenkin olla omia pappeja, jotka on sijoitettu seurakuntiin ja seurakunnan

kirkkoherra on silloin papin esihenkilö. Tämä tuo kuitenkin hallinnollista lisätyötä esimerkiksi mikäli viranhoitopaikka muuttuisi.

2.2 Seurakuntien yhdistäminen nykyisen rakennemallin sisällä

Yhtymärakenteessa on myös mahdollisuus yhdistää seurakuntia keskenään nykyisessä rakennemallissa. Tällöin yksi tai useampi seurakunta voidaan liittää toisiinsa. Seurakuntien yhdistäminen nykyisessä rakennemallissa tuo taloudellisesti helpotusta, keventää jonkin aikaa hallintoa ja muutamia päällekkäisiä tehtäviä yhdistettävissä seurakunnissa. Kokonaisuuden kannalta työntekijöiden liikkuvuus koko Kouvolan alueella ei toteudu kokonaisuudessaan.

Tämä tarkoittaa seurakuntaliitosta, jossa seurakunnan tai seurakuntien tulee tehdä liitoksesta aloite. Vakituksessa virka- tai työsuhteessa oleva henkilöstö siirtyy entisinä työntekijöinä. Henkilöstön siirtyessä eläkkeelle voidaan virkoja supistaa tarpeen mukaan. Hallinnollisesti tässä toimisi yksi seurakuntaneuvosto.

3. Yhden seurakunnan malli, mitä konkreettisia vahvuuksia tai heikkouksia tässä rakenteessa.

Kolmas vaihtoehto on, että yhtymästä luovutaan ja tulee yksi seurakunta. Tämä on hallinnon rakenteen näkökulmasta merkittävä muutos.

Tämä on mahdollista toteuttaa kahdella vaihtoehtoisella tavalla:

- 1) Perustetaan uusi seurakunta, tällöin yhtymä purkautuu, kaikki viisi seurakuntaa ja kappeliseurakunta lakkaavat
- 2) Laajeneva seurakunta, tällöin neljä seurakuntaa ja yksi kappeliseurakunta liitetään yhteen jäljelle olevaan seurakuntaan ja yhtymä lakkaa

Kummassakin vaihtoehdossa on mahdollista, että seurakuntaan tulee osa-aluehallinto. Kirkkolain 3 luvun 8 § mukaan kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto voi järjestää seurakunnan osa-alueita koskevaa hallintoa turvatakseen seurakunnan tehtävän toteutumisen ja osa-alueella asuvien jäsenten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet. Kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto voivat myös päättää, että seurakunnan osa-alueen asioita hoitamaan

asetetun toimielimen jäsenet tai osa jäsenistä valitaan alueella asuvien jäsenten esityksestä ja että jäsenten asuinpaikan tulee olla asianomaisella alueella.

Kirkkolain ehdotuksen tarkoituksena on turvata alueellista edustuksellisuutta suurissa seurakunnissa. Säännös mahdollistaa osa-alueen hallinnon järjestämisen siten, että seurakunta voisi paikallisten tarpeiden ja olosuhteiden perusteella päättää minkälainen rooli, mitkä tehtävät ja toimivalta alueelliselle toimielimelle annetaan. Alueellisen toiminnan ja hallinnon järjestäminen seurakunnan omilla päätöksillä antaa seurakunnalle laajan vapauden alueellisten toimielinten asettamiseen ja toimivallan siirtämiseen niille.

Toimintaympäristön muutoksen näkökulmasta tämä yhden seurakunnan malli mahdollistaa kaikkein parhaiten sen, miten seurakuntatyön ja ympäristön väliset suhteet onnistutaan sovittamaan yhteen. Taloudellisten voimavarojen kohdentaminen muuttuu ja vastuukatteita ei enää määritellä seurakuntakohtaisesti erikseen. Toisaalta resurssit vähenee joka tapauksessa, olipa rakennemalli mikä tahansa.

Seurakuntalaisten näkökulmasta on yksi seurakunta. Mutta toisaalta pelko paikallisuuden häviämisestä on voimakas ja samoin, että toiminta keskittyy isompiin taajamiin. Yhdessä seurakunnassa on kuitenkin seurakuntalaisten näkökulmasta helpompi järjestää erikoistoimintaa keskitetysti ja monipuolisemmin verrattuna siihen mitä nykyisellään pieni seurakunta pystyisi järjestämään. Tasapuolisuus ja kuinka turvataan alueellinen toiminta myös isompien taajamien ulkopuolella on asia, joka tulee huomioida.

Yhteydenottaminen helpottuu, koska ei tarvitse selvittää minkä seurakunnan alaisuuteen tehtävä kuuluu. Seurakuntatyö ja seurakuntalaisille tarjottavat palvelut ovat yhdenmukaisia. Samoin yhteiskuntasuhteiden ja sidosryhmien näkökulmasta ulospäin on yhden kanavat asioiden hoitoon. Nyt sidosryhmä tapaamiseen saattaa lähteä viisi kirkkoherraa ja hallintojohtaja.

Seurakuntien ja yhtymän omien hallinto- ja toimintarakenteita voidaan kehittää kokonaisuutena. Joustavin rakennemalli seurakunnan ja yhtymän hallinto- ja toimintarakenteiden kehittämiseen on yhden seurakunnan rakenne ilman, että siinä olisi lisäksi kappeliseurakuntia tai erillisiä alueellisia johtokuntia. Aluejohtokunnat lisäävät hierarkiaa ja pitävät yllä entisenlaisia hallintorakenteita. Tällöin toimintaa voidaan ohjata alueellisesti kirkkolain 3 luvun 8 §:n mukaisesti lisäämättä merkittävästi byrokratiaa. Kirkkojärjestyksen 2 luvun 3 §:n mukaisesti seurakunnan osa-alueen hallinnon järjestäminen voidaan tehdä sopimuksella. Tämä mahdollistaa

paikallisen toiminnan säilyttämisen. Sopimus tulee voimaan samaan aikaan kun kirkkohallituksen päätös seurakuntajaon muuttamisesta.

Toiminnan kohdistaminen on helpompaa, koska henkilöstöresurssit ovat koko seurakunnan alueen käytössä. Työntekijöiden liikuteltavuus paranee, esimerkiksi työntekijän siirtyminen työpisteestä toiseen vaatii vähimmillään vain esimiehen hallinnollisen päätöksen ilman rekrytointiprosessia. Toisaalta matkakustannukset lisääntyvät. Hallinnon työ kevenee ja johtamisjärjestelmää voidaan selkeyttää huomattavasti. Sijaisuuksien järjestäminen on myös helpompaa ja näin on mahdollista äkillisten poissaolojen korvaaminen sisäisesti. Toimitusten järjesteleminen siten, että toiminta ohjataan sinne missä siihen on tarvetta. Mahdollisesti työntekijät tulisivat kuulumaan usean tason suunnitteluryhmiin tulisi todennäköisesti lisääntymään. Henkilöstön työmäärä jakaantuu tasaisemmin. Eläköitymisiä pystytään hyödyntämään tehokkaammin, kun on tarve vähentää henkilöstöä ja organisoida tehtäviä uudelleen. Käytännön toimintojen ja työskentelyn yhdenmukaistaminen, työtehtävien hoitaminen yhtenäisesti, kokouskäytännöt ja esimerkiksi suorituslisä- ja kehityskeskustelut ovat yhteismitalliset koko alueella samaa työtä tekevillä.

Yhden seurakunnan mallissa neljän kirkkoherran virat muuttuvat ja tilalle jää yksi kirkkoherra ja todennäköisesti yksi viranhaltija johtamaan seurakuntatyötä. Neljän kirkkoherran työpanosta pystytään kohdistamaan myös muualle kuin puhtaasti hallintoon.

Kiinteistökannan käytön, tarpeiden ja ylläpidon sopeuttaminen tulee tehdä joka tapauksessa. Kiinteistöstrategian tehtävänä on kartoittaa nykytilanne ja varmistaa, että suunnittelu on järkevää koko seurakunnalliseen toimintaan Kouvolassa. Meidän tulee varmistaa myös, että meidän arvokas kulttuuriomaisuutemme säilyy tuleville sukupolville.

Seurakuntajaon muutos lainsäädännön näkökulmasta

Kirkkolain 2 luvun 13 §:n mukaan seurakuntajako voidaan muuttaa, jos muutos on kirkon tehtävän toteutumisen kannalta tarkoituksenmukainen ja muutos parantaa seurakuntien tai seurakuntayhtymän toimintakykyä, toiminnan taloudellisuutta tai seurakuntalaisten kielellisten oikeuksien toteutumista.

Kirkkolain 2 luvun 11 §:n mukaan seurakuntajaon muuttamisella tarkoitetaan, että:

- 1) seurakunta lakkaa sen liittyessä toiseen seurakuntaan;
- 2) seurakunnat lakkaavat niiden yhdistyessä uudeksi seurakunnaksi;
- 3) seurakunnan alue jaetaan kahden tai useamman seurakunnan kesken siten, että jaettava seurakunta lakkaa;
- 4) osa seurakunnan alueesta siirretään toiseen seurakuntaan;
- 5) perustetaan uusi seurakunta; tai
- 6) seurakunta lakkautetaan.

Seurakuntajaon muuttamisesta päättää kirkkohallitus.

Kirkkolain 2 luvun 14 §:n mukaan aloitteen seurakuntajaon muuttamiseksi voi tehdä seurakunnan kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto sekä tuomiokapituli tai piispa.

Kirkkojärjestyksen 2 luvun 1 §:n mukaan aloite seurakuntajaon muuttamiseksi toimitetaan tuomiokapitulille. Aloite on perusteltava ja siihen on liitettävä asian arvioimiseksi tarpeellinen selvitys. Jos aloite koskee seurakunnan jonkin alueen siirtämistä toiseen seurakuntaan, alue on yksilöitävä. Seurakuntaneuvoston aloitteeseen on liitettävä yhteisen kirkkovaltuuston lausunto.

Tuomiokapituli voi hylätä aloitteen heti, jos se on ilmeisen epätarkoituksenmukainen. Jos sama aloite tulee vireille uudelleen vuoden kuluessa hylkäämispäätöksen tekemisestä, se on otettava valmisteltavaksi.

Seurakuntalaisille tiedottaminen ja kannanottojen ilmaiseminen

Kirkkolain 2 luvun 14 §:n 2 momentin mukaan kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston on viipymättä ilmoitettava aloitteesta noudattaen, mitä julkisista kuulutuksista 10 luvun 28 §:ssä ja kirkkojärjestyksessä säädetään.

Kirkkolain 2 luvun 14 §:n 3 momentin mukaan seurakunnan jäsenille on varattava mahdollisuus jättää aloitteesta kannanotto tuomiokapitulille 14 päivän kuluessa aloitetta koskevan kuulutuksen julkaisemisesta.

Kirkkolain 10 luvun 28 §:n mukaan seurakunnan jäsenten tietoon saatettava kuulutus pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jollei muuta säädetä tai salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Kuulutusten on oltava yleisessä tietoverkossa 14 vuorokautta, jollei asian luonteesta muuta johdu. Kuulutuksen sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta edellä mainitun ajan kuluttua.

Kirkkojärjestyksen 10 luvun 2 §:n ensimmäisen momentin mukaan sen lisäksi, mitä kirkkolaissa säädetään julkisista kuulutuksista, kuulutuksesta on ilmoitettava paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanoma-, paikallis- tai seurakuntalehdessä tai vastaavassa sähköisessä julkaisussa. Ilmoituksessa julkaistaan lehdessä kuulutuksen aihe ja pääsisältö. Julkaistavaksi säädetty kuulutus on julkaistava kokonaisuudessaan. Pykälän toisen momentin mukaan, jos kuulutus koskee useita seurakuntia, se on julkaistava niistä jokaisessa.

Työntekijöiden kuuleminen, sopimus henkilöstön sijoittamisesta ja yhteistoimintamenettely

Jokaisen seurakunnan työntekijöille tulee järjestää tilaisuus keskustella seurakuntien yhdistymisestä. Tilaisuudet suositellaan järjestettävän yhteistyössä seurakuntayhtymän kanssa. Muistio tilaisuudessa läsnäolleista ja tilaisuuden kulusta liitetään seurakuntaneuvoston lausuntoon.

Seurakuntien seurakuntaneuvostot voivat tehdä sopimuksen henkilöstön sijoittamisesta, kuten aiemmin on mainittu. Sopimuksen teossa tulee noudattaa Kirkon yhteistoimintasopimuksessa sovittuja menettelyjä (Kirkon virka- ja työehtosopimuksen liite 10). Virkojen perustamisesta päättää kuitenkin yhteinen kirkkovaltuusto.

Jos seurakuntaneuvostot eivät tee sopimusta ennen kirkkohallituksen päätöksen voimaantuloa, henkilöstön sijoittamisesta päättää järjestelytoimikunta tai uusi seurakuntaneuvosto.

Suosittelavaa on sopimuksen tekeminen. Tehty sopimus voidaan liittää seurakuntien lausuntojen liitteeksi.

Seurakuntaneuvostojen kuuleminen

Kirkkojärjestyksen 2 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan tuomiokapitulin on kuultava aloitteesta, selvityksestä ja seurakunnan jäsenen kannanotosta niiden seurakuntien ja seurakuntayhtymien kirkkovaltuustoja, seurakuntaneuvostoja ja yhteisiä kirkkovaltuustoja, joita ehdotettu muutos koskee.

Seurakuntien seurakuntaneuvostot toimittavat lausuntonsa kirkkojärjestyksen 3 luvun 50 §:n perusteella Kouvolan seurakuntayhtymän kirkkovaltuustolle, joka toimittaa ne oman lausuntonsa liitteenä tuomiokapitulille.

Tuomiokapituli lähettää kuulemispyynnöt sen jälkeen, kun seurakuntalaisille on varattu mahdollisuus kannanottojen lausumiseen ja saadut kannanotot on saatu käsiteltyä.

Yhteisen kirkkovaltuuston kuuleminen

Kirkkojärjestyksen 2 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan tuomiokapitulin on kuultava aloitteesta, selvityksestä ja seurakunnan jäsenen kannanotosta niiden seurakuntien ja seurakuntayhtymien kirkkovaltuustoja, seurakuntaneuvostoja ja yhteisiä kirkkovaltuustoja, joita ehdotettu muutos koskee.

Kirkkojärjestyksen 3 luvun 50 §:n mukaan seurakuntaneuvostolle on varattava tilaisuus antaa lausunto ennen kuin yhteinen kirkkovaltuusto tekee päätöksen asiassa, joka koskee: 5) seurakuntajaon muuttamista.

Sopimus seurakunnan osa-aluehallinnosta

Kirkkojärjestyksen 2 luvun 3 §:n mukaan seurakuntajaon muutoksen ollessa vireillä kirkkovaltuustot tai seurakuntaneuvostot voivat tehdä sopimuksen seurakunnan osa-alueen hallinnon järjestämisestä. Sopimus tulee voimaan samaan aikaan kuin kirkkohallituksen päätös seurakuntajaon muuttamisesta. Sopimuksella turvattaisiin seurakunnan tehtävän toteutuminen ja alueella asuvien jäsenten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet. Jos seurakuntien seurakuntaneuvostot solmivat sopimuksen, voidaan sopimus liittää seurakuntien antamiin lausuntoihin.

Järjestelytoimikunnan asettaminen

Kirkkolain 2 luvun 16 §:n 1 momentin mukaan, kun kirkkohallitus on päättänyt seurakuntajaon muuttamisesta, jolla perustetaan uusi seurakunta tai jolla seurakuntia yhdistetään, tuomiokapitulin on viipymättä asetettava järjestelytoimikunta, joka toimii siihen saakka, kun seurakunnalla on kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto.

Kirkkolain 2 luvun 16 §:n 2 momentin mukaan järjestelytoimikunnan tehtävänä on edustaa uutta tai laajentuvaa seurakuntaa sekä huolehtia sen hallinnon järjestämisestä. Järjestelytoimikunta päättää seurakunnan tuloveroprosentista ja muista seurakunnan toiminnasta aiheutuvista välttämättömistä ja kiireellisistä toimenpiteistä.

Kirkkolain 2 luvun 16 §:n 3 momentin mukaan järjestelytoimikuntaan sovelletaan muutoin, mitä kirkkoneuvostosta tai seurakuntaneuvostosta säädetään.

Kirkkojärjestyksen 2 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan tuomiokapituli määrää järjestelytoimikuntaan puheenjohtajaksi uuden tai laajenevan seurakunnan kirkkoherran sekä muut jäsenet ja näille henkilökohtaiset varajäsenet. Jäsenten ja varajäsenten tulee olla vaalikelpoisia seurakuntajaon muutoksen kohteena olevan seurakunnan luottamustoimeen. Järjestelytoimikunnan jäsenmäärä puheenjohtaja mukaan lukien määräytyy seurakuntien läsnä olevien jäsenten lukumäärän perusteella seuraavasti:

Seurakuntien jäsenmäärä	Järjestelytoimikunnan jäsenmäärä
20 000 tai alle	9
20 001–30 000	11
30 001–40 000	13
yli 40 000	15

Kirkkojärjestyksen 2 luvun 7 §:n 2 momentin mukaan järjestelytoimikunta muodostetaan siten, että tuomiokapituli määrää seurakuntien kirkkoneuvostojen tai seurakuntaneuvostojen ehdotusten perusteella jokaisesta seurakunnasta yhden jäsenen ja jakaa muut paikat seurakuntien läsnä olevien jäsenten lukumäärien suhteessa.

Kirkkolain 9 luvun 8 §:n mukaan jollei erityisestä syystä muuta johdu, tulee kirkollisessa toimielimessä olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia lukuun ottamatta kirkolliskokousta, hiippakuntavaltuustoa, tuomiokapitulia, kirkkovaltuustoa, yhteistä kirkkovaltuustoa ja seurakuntaneuvostoa.

Tuomiokapituli asettaa järjestelytoimikunnan kirkkohallituksen päätettyä seurakuntajaon muuttamisesta. Järjestelytoimikunnan tehtävistä ja kustannuksista sekä uuden ja laajenevan seurakunnan hallinnon järjestämisestä säädetään edellä mainittujen säännösten lisäksi kirkkojärjestyksen 2 luvun 8–10 §:ssä.

Henkilöstö

Lain evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta 5 luvun 34 §:n ensimmäisen momentin mukaan, jos seurakunta liitetään toiseen tai lakkautetaan tai jos seurakunnassa oleva virka tai tehtävä tulee tarpeettomaksi seurakunnan alueen supistumisen vuoksi, sen toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa olevat viranhaltijat ja työntekijät siirretään heille soveltuviin laajentuvan tai uuden seurakunnan taikka asianomaisen seurakuntayhtymän virkoihin tai työsopimussuhteisiin tehtäviin. Pykälän toisen momentin mukaan päätösvallasta lakkauttaa kirkkoherran virka, kun perustetaan uusi seurakunta, säädetään kirkkolaissa. Lakkaavan seurakunnan kirkkoherran virka tai uutta seurakuntaa perustettaessa lakkautettava kirkkoherran virka lakkaa seurakuntajaon muutoksen tullessa voimaan, jolloin viran haltija siirretään laajentuvan tai uuden seurakunnan kappalaisen virkaan. Pykälän kolmannen momentin mukaan siirretyllä viranhaltijalla ja työntekijällä on oikeus saada palvelussuhteeseensa kuuluvat edut sellaisina, etteivät ne siirron ajankohtana ole epäedullisemmat kuin hänelle aikaisemmin kuuluneet vastaavat edut.

Lain evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta 5 luvun 35 §:n ensimmäisen momentin mukaan, jos aloite seurakuntajaon muuttamiseksi koskee seurakunnan liittämistä toiseen seurakuntaan kokonaan tai osittain tai seurakuntien lakkauttamista ja uuden seurakunnan perustamista niiden tilalle, kirkkovaltuustojen ja seurakuntaneuvostojen on hyväksyttävä pappien ja muun henkilöstön sijoittamista koskeva sopimus. Jos aloite koskee seurakunnan jakamista alueellisesti tai kielellisesti siten, että perustetaan uusi seurakunta, pappien ja muun henkilöstön sijoittamista koskevan sopimuksen hyväksyy jaettavan seurakunnan kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto.

Pykälän toisen momentin mukaan päätösvallasta sijoittaa kirkkoherra ja muu pappi säädetään kirkkolaissa. Pykälän kolmannen momentin mukaan järjestelytoimikunta, uusi kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto päättää muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden kuin pappien sijoittamisesta, kun seurakunnat on liitetty yhteen tai lakkautettujen seurakuntien tilalle on perustettu uusi seurakunta, jos sopimusta viranhaltijoiden ja työntekijöiden sijoittamisesta ei ole tehty ennen seurakuntajaon muuttamista koskevan päätöksen voimaantuloa eikä kirkkolaissa toisin säädetä. Päätösvallasta, kun osa seurakunnasta on liitetty toiseen seurakuntaan tai uusi seurakunta on perustettu jakamalla seurakunnat tai seurakunnat kuuluvat eri hiippakuntiin, säädetään kirkkolaissa.

Kirkkolain 4 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan tuomiokapitulin tehtävänä on: 4) päättää seuraavista papin ja lehtorin virkasuhdetta koskevista asioista evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetussa laissa tai kirkkojärjestyksessä säädetyllä tavalla: e) kirkkoherran viran lakkauttamisesta sekä kirkkoherran viran ja, jos seurakunnat eivät ole tehneet sopimusta muun papin sijoittamisesta ennen kirkkohallituksen päätöstä, pappien sijoittamisesta seurakuntajaon muutoksen yhteydessä. Saman pykälän neljännen momentin mukaan päätöksen 1 momentin 4 kohdan e alakohdassa ja 5 kohdassa tarkoitetuissa asioissa tekee se tuomiokapituli, jonka hiippakuntaan seurakunta tulee kuulumaan. Jos seurakunta jakautuu niin, että osa siitä tulee kuulumaan toiseen hiippakuntaan, päätöksen tekee se tuomiokapituli, jonka hiippakuntaan alue kuului ennen jakautumista. Tuomiokapituli antaa sijoitetulle papille viranhoitomääräyksen.

Sopimusta tehdessä on otettava huomioon, että yhteinen kirkkovaltuusto päättää kirkkolain 3 luvun 9 ja 17 §:n perusteella uuden viran perustamisesta, jos siitä ei ole perussäännössä sovittu toisin.

Jos seurakuntaneuvostot eivät ole tee sopimusta ennen seurakuntajaon muuttamista koskevan päätöksen voimaantuloa, päättää järjestelytoimikunta tai uusi seurakuntaneuvosto viranhaltijoiden ja työntekijöiden sijoittamisesta laajenevaan seurakuntaan.

Talous, omaisuus ja velat

Kirkkolain 2 luvun 15 §:n mukaan, jos seurakunta yhdistetään toiseen seurakuntaan tai perustettavaan uuteen seurakuntaan, myös sen omaisuus, velat ja muut vastaavat sitoumukset

siirtyvät. Jos seurakunnat tulevat kuulumaan seurakuntayhtymään, omaisuuden jakoa koskevat määräykset otetaan seurakuntayhtymän perussääntöön.

Kouvolan seurakuntayhtymän perussäännön mukaan seurakuntien kaikki varat ja velvoitteet ovat seurakuntayhtymällä, jollei toisin ole määrätty. Seurakuntayhtymälle siirtyvästä omaisuudesta on laadittu luettelo. Omaisuutta, jonka seurakunta on saanut testamentin tai lahjoituksen perusteella siten, että testamentissa tai lahjakirjassa on määrätty omaisuuden käyttötarkoituksesta tai ehdoista, käytetään ehtojen mukaisesti asianomaisen seurakunnan hyväksi tai sen tehtävien mukaiseen toimintaan. Edellä mainittu koskee myös sellaisia vapaaehtoisia rahastoja, jotka on perustettu määrättyä tarkoitusta varten lahja- tai testamenttivaroista.

Seurakuntien yhdistyttyä seurakuntayhtymän perussääntöä on siltä osin muutettava noudattaen kirkkolain 3 luvun 13 §:ää. Hallituksen esityksessä 18/2024 lakiesitys kirkkolain 17 §: ”Yhteisen kirkkovaltuuston päätöksentekoon sovelletaan 9 §:ää. Määräenemmistö vaaditaan myös, jos päätös koskee 13 §:n 3 momentissa tarkoitettua perussäännön muuttamista tai vapaaehtoisesti muodostetun seurakuntayhtymän purkamista.”

Seurakunnan nimi

Kirkkolain 2 luvun 12 §:n mukaan seurakunnan nimi voidaan muuttaa seurakuntajaon muuttamisessa sovellettavaa menettelyä noudattaen. Hallituksen esityksen (HE 108/2022 vp, s. 62) pykäläkohtaisessa perustelussa todetaan, että seurakunnan nimestä päätetään pääsääntöisesti seurakuntajaon muutoksen yhteydessä.

Kirkkojärjestyksen 2 luvun 2 §:n kolmannen momentin mukaan tuomiokapitulin on tarvittaessa hankittava seurakunnan nimestä Kotimaisten kielten keskuksen lausunto, jos suunniteltu nimi ei ole ollut aiemmin seurakunnan nimenä tai jos nimen asianmukaisuus on muutoin syytä tarkistaa.

Johtopäätökset

Rakennemuutoksen arvioinnin työryhmän jäsenet ovat yksimielisiä siitä, että Kouvolan seurakuntayhtymän rakenne tulee olla sellainen, että seurakunnan perustehtävän toteutuminen turvataan.

Työryhmän työskentelyn aikana on tullut esille, kuinka merkityksellisiä ovat seurakuntien paikallisuus, alueellinen toiminta ja seurakuntien erityispiirteet. Nämä ovat tärkeimpiä asioita seurakunnan työryhmän edustajien ja myös muiden seurakuntalaisten näkökulmasta. Pelko siitä, että menetetään lähellä oleva seurakunnallinen toiminta ja identiteetti on suuri.

Rakennemuutoksen arvioinnin työryhmä näkee, että seurakunnallisen toiminnan tulee olla rikasta ja sen tulee olla riittävän lähellä seurakuntalaisia. Toiminnan suunnittelu ja toteutus tulee toteuttaa paikallisesti.

Jäsenmäärän muutokset ja jäsenten ikääntyminen seurakuntien alueella muuttavat toiminnan muotoja ja seurakuntien tulee toteuttaa perustehtävää muuttuvassa toimintaympäristössä.

Jäsenmäärä vähenee ja vaikka kirkollisverotulot pysyvätkin vielä vakaalla tasolla, kulut nousevat voimakkaasti. Talouden tulevaisuus huolestuttaa. Rungas kiinteistöjen määrä edellyttää ylläpitoa, kunnostusta ja investointeja. Nämä sitovat taloudellisesti merkittäviä panostuksia ja ovat myös huomattava taloudellinen riskitekijä. Henkilöstön osalta seurakunnissa ja yhtymän työaloilla on välttämätöntä tehdä alueellisia ja rakenteellisia organisaatiomuutoksia, kehitettävä ja tiivistettävä yhteistyötä riippumatta tulevasta seurakuntarakenteista. Meidän tulee ennakoita ja turvata taloudellinen vakaus myös tulevaisuuden seurakuntalaisille. Katsottaessa asioita hallinnon näkökulmasta tarvitaan mahdollisuutta joustoon, kykyyn muuntautua ja tehdä asioita eri tavalla kuin ennen.

Kirkkolain 2 luvun 13 §:n mukaan seurakuntajaon muutokset voidaan toteuttaa, jos muutos on kirkon tehtävän toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukainen ja muutos parantaa seurakuntien tai seurakuntayhtymän toimintakykyä, toiminnan taloudellisuutta tai seurakuntalaisten kielellisten oikeuksien toteutumista.

- Työryhmän selvityksen mukaan, mikäli Kouvolan seurakuntayhtymä jatkaa nykyisellä rakenteella, se heikentää seurakuntien toimintakykyä, toiminnan taloudellisuutta ja seurakuntien perustehtävän toteuttamista. Nykyisellä rakennemallilla resurssien

niukkeneminen johtaa siihen, että pienten seurakuntien toiminta supistuu ja toiminta kohdentuu pääasiassa siihen, että perustoiminnot saadaan toteutettua.

- Nykyinen rakenne yhteistyötä tiivistämällä nykyisellä rakennemallilla parantaa toimintakykyä rajallisesti, mutta kuormittaa myös lisää kirkkoherroja ja hallintoa. Toimiminen kahden työnjohdon ja kahden hallinnon alla tuo haasteita käytännön yhteistyön tiivistämiselle. Yhteistyön tiivistäminen siten, että työala tai työaloja siirtyisi yhtymä työalaksi tulee huomioida se, että kirkkoherran tehtävänä on toimia hengellisen työn viranhaltijoiden ja työntekijöiden ylimpänä esimiehenä.

Lisäksi nykyisessä yhtymämallissa seurakuntia on mahdollisuus yhdistää keskenään, tällöin yksi tai useampi seurakunta voivat yhdistyä keskinäisellä päätöksellään.

Yhdistyminen keventää yhdistyvien seurakuntien hallintoa ja parantaa myös näiden seurakuntien toimintakykyä, koska henkilöstölle saadaan liikkuvuutta seurakunnissa. Tämä tuo myös hieman myös taloudellista helpotusta. Koko yhtymärakenteen kannalta tämä ei paranna seurakuntien toimintakykyä eikä toiminnan taloudellisuutta.

- Työryhmän selvityksen mukaan yhden seurakunnan malli turvaa parhaiten kirkon tehtävän toteutumisen Kouvolan alueella. Yhtymä rakenteen purkautuminen ja yhdistyminen yhdeksi seurakunnaksi parantaa parhaiten alueen seurakunnallista toimintakykyä. Alueellisesti perustehtävien hoitaminen helpottuu, koska resurssit ovat yhteiset. Henkilöstöresurssit ovat käytössä koko seurakunnan alueelle, tämä helpottaa esimerkiksi yhteistyön järjestämistä ja sijaisten hankintaa. Talouden näkökulmasta yhden seurakunnan mallissa toiminnan kohdistaminen ja suunnittelu on helpompaa, koska resurssit ovat yhteiset. Talouden kiristyessä suurempi toimintayksikkö antaa paremmat mahdollisuudet tehdä myös säästötoimenpiteitä.

Työryhmä on arvioinut mikä on tarkoituksenmukaisin seurakuntarakenne turvaamaan seurakunnan tehtävän toteutumisen tulevaisuudessa Kouvolassa.

Työryhmä esittää tämän raportin ja edellä esitettyjen perusteiden pohjalta, että tarkoituksenmukaisin seurakuntarakenne Kouvolaan on yhden seurakunnan malli.

Työryhmä esittää, että Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakuntien seurakuntaneuvostot tekevät aloitteen yhdestä seurakunnasta.

Valkealan seurakunnan edustaja Antti Uljas ja Anjalankosken seurakunnan edustaja Tero Suutari ovat ilmoittaneet eriävän mielipiteensä.